

**Politiikan tutkimuksen päivät | Statsvetsdagarna |
Annual conference of Finnish Political Science Association**

*Politiikan maa-ilmät
Jord- och atmosfärvärldarnas politik
Earth-sky worlds of politics*

Työryhmät | Arbetsgrupper | Workshops

VALTIOTIETEELLINEN YHDISTYS

**STATSVETENSKAPLIGA FÖRENINGEN
FINNISH POLITICAL SCIENCE ASSOCIATION**

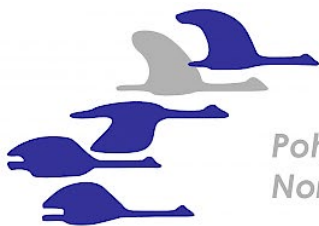

**LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND**

Sisällysluettelo | Table of Contents

Sisällysluettelo Table of Contents	2
Sponsorit	3
Early Scholars Network 14.4.2025	4
Työryhmät Workshops Arbetsgrupper 15-16.4.2025	10
1. A Process Perspective to Policy Research	10
2. Alkuperäiskansojen ajattelu ja monilajinen oikeudenmukaisuus politiikan tutkimuksessa ja teoriassa	14
3. Borders from a democratic perspective	17
4. Colonial and Postcolonial Legacies in Northern Europe	19
5. Earth – sky – outer space: Politics of on and off Earth	22
6. Experimental and Quasi-experimental Political Science	27
7. Globaalin ja lokaalin politiikka sodassa ja rauhanaikana / The politics of the global and the local during war and in peacetime	30
8. Kamppailut hyvinvointivaltiossa/-ta	33
9. Korkeakoulupolitiikan haasteet ja uudelleen kuvittelu	41
10. Marx in the Arctic: Marxism, Critical Theory, and Politics	46
11. Outoa aktivismia outojen maailmojen puolesta	55
12. Parliaments as political microcosms	63
13. Participation in Governmental Policymaking	66
14. Perspectives on Language in and about Parliament	71
15. Planetary political imagination and freedom	73
16. Poliittisen talouden maailmat	77
17. Political Theory	83
18. Politics of European Integration in the New Institutional Cycle	85
19. Politics of reparation and extractivism	88
20. The politics and policies of sustainable welfare	91
21. Tulevaisuuden rikosoikeus: antroposentrisen syyllisyyskäsitteen mureneminen ja sen yhteiskunnalliset vaikutukset	95
22. Water as an object and participant in politics	98

Sponsorit

*Pohjoismaiden hallinnollisen liiton Suomen osasto ry
Nordiska administrativa förbundets finska avdelning rf*

TIETEENTEKIJÄT

Yhteiskunta-alan
korkeakoulutetut ry

Early Scholars Network 14.4.2025

Presentaatiot

Perhevapaaudistus tasa-arvopoliittisena toimenpiteenä – miten hyvinvointivaltio tunnistaa perheiden moninaisuuden? Roosa Suonpää

Pro gradu- tutkielmani aiheena on kumppanuusvanhempien vanhemmuuden rakentuminen ja hoivan neuvottelut sekä perhevapaaudistuksen vaikutukset näihin prosesseihin. Tutkimuksen tavoitteena on osoittaa erilaisten perhemuotojen tunnistamisen tärkeys ja nykytilanne, jotta perhepolitiikkaa olisi mahdollista toteuttaa niin, että yhteiskunta huomioisi aidosti kaikenlaiset perheet, ja perheiden moninaisuus olisi aidosti tervetullutta järjestelmien ja palveluiden piiriin.

Tutkielmani aihe on ajankohtainen ja merkityksellinen, sillä perhevapaaudistus on hyvin tuore ja sen vaikutuksista kaivataan jatkuvasti lisää tutkimustietoa. Vaikutusten arviointi on kirjattu myös hallitusohjelmaan. Suomessa kumppanuusvanhemmuutta ei ole juuri tutkittu, ja useat selvitykset osoittavat, ettei perheiden moninaisuutta tunnisteta riittävästi yhteiskunnan eri rakenteissa ja palveluissa. Tavoitteenani on myös lisätä kumppanuusperhetietoutta, sillä syntyvyyden laskiessa ja nuorten aikuisten arvomaailmojen eriytyessä monien lapsihaaveet jäävät toteutumatta. Näin ollen myös erilaisista lapsiperheellistymisen muodoista kaivataan lisää tietoa ja tutkimusta.

Tutkimukseni on haastattelututkimus, jossa haastateltavina on sekä perheitä että kumppanuusperheiden parissa työskentelevä asiantuntija. Haastattelussa painottuvat haastateltavien omat kokemukset. Teoreettisena lähtökohtana tutkielmassani on kriittinen perhetutkimus ja keskityn huomioimaan miten ja millaisissa prosesseissa perhettä tuotetaan, tehdään ja rakennetaan. Kumppanuusperheet poikkeavat yhteiskunnassamme vallitsevasta ydinperhenormista, sillä kumppanuusperheissä vanhempien välillä ei ole romanttista rakkaussuhdetta, vaan vanhemmuus rakentuu parisuhteesta erillisenä kokonaisuutena. Kumppanuusvanhemmuus lapsiperheellistymisen muotona on jatkuvasti yleistymässä, joten tutkimukseni on ajankohtaisten kysymysten ja kokemusten äärellä.

Väestöryhmien kohtaamisesta juutalaisten suojelemiseen – tutkimus Suomen valtion antirasismista, Eero Lipponen

Viime vuosikymmeninä keskustelu rasismista ja antirasismista on kiihtynyt esimerkiksi äärioikeiston nousun ja Black Lives Matter -protestien seurauksena. Antirasismia eivät omista enää vain radikaalit aktivistit, vaan kaikki yhteiskunnan arvovaltaisimmat instituutiot – yhdistyksistä yrityksiin, ammattiliitoista puolueisiin ja kirkosta valtioon –

laativat antirasistisia ohjelmia ja julistavat vastustavansa rasismia. Samalla antirasismi herättää kenties äänekkäämpiä vastareaktioita kuin koskaan aiemmin.

Suomessa antirasismia on kuitenkin tutkittu erittäin vähän. Ainoa aihetta käsittelevä väitöskirja tarkastelee kansalaisyhteiskunnan antirasismia (ks. Seikkula 2020). Suomen valtion antirasismi on vielä kokonaan tutkimaton aihe, vaikka valtio julkaisi ensimmäisen rasismiin vastaisen politiikkaohjelmansa jo Lipposen toisen hallituksen kaudella vuonna 2001. Viime vuosina Marinin ja Orpon hallitukset ovat jatkaneet tätä työtä. Tänä keväänä valmistuva graduni kysyy, miten Suomen valtion rasismiin vastaisessa politiikassa rasismi ja sen vastustaminen ymmärretään.

Argumentoin, että Suomen valtiollista antirasismia on hallinnut väestösuhteiden diskurssi. Tässä diskurssissa rasismiin katsotaan kumpuavan yksilöllisistä ennakkoluuloista, joita voidaan purkaa lisäämällä eri väestöryhmien kohtaamisia toistensa kanssa. Orpon hallituksen rasismiin vastaisessa ohjelmassa tämän diskurssin rinnalle ilmaantuu uuden antisemitismin diskurssi. Tässä diskurssissa juutalaiset nähdään rasismiin ensisijaisina uhreina. Antirasismista tuleekin juutalaisten suojelemista muiden väestöryhmien hyökkäyksiltä. Näin väestöryhmien vuorovaikutuksesta siirrytään yhden väestöryhmän suojelemiseen toisilta väestöryhmiltä. Tämä puolestaan mahdollistaa esimerkiksi muslimien syrjimisen juutalaisten suojelemisen nimissä. Argumentoin, että äärioikeiston on mahdollista tehdä rassistista politiikkaa antirasismien nimissä.

Kritisoin kuitenkin myös väestösuhteiden diskurssia. Molemmat valtiollisen antirasismien diskursseista sulkevat ulkopuolelleen radikaalin antirasismien, joka kritisoi valtion rassistisia käytäntöjä sekä vaatii kolonialismin purkamista. Radikaali antirasismi perustuu ei-valkoisiksi rodullistettujen ihmisten ja alkuperäiskansojen järjestäytymiseen sekä uusien instituutioiden luomiseen.

High-Risk Activism in the Climate Movement: An International Perspective. Aleksi Ranta-Aho

Disruptive, high-risk activism is an understudied form of political participation increasingly utilised by various groups, especially by climate activists who protest inadequate climate policies. We study the characteristics of individuals who are part of the international climate movement and engage in high-risk activism, which have not been examined in prior literature, largely due to lack of suitable data. Our study is based on a unique, international survey dataset collected in 18 countries with over 3000 respondents. We find that men, young people, those identifying with the left, those highly interested in politics and those dissatisfied with democracy are more likely to participate in high-risk activism than others. Contrary to expectations, we find that high education is not related to high-risk activism, while identifying as part of the lower

classes is. These two findings suggest that high-risk activism may differ from other forms on un-institutionalised political participation which are usually associated with the higher social strata.

Settler coloniality and the making of (new) Finnish security policy. Emma Kaskinen

This paper aims to critically explore Finnish security policymaking in relation to the Indigenous Sámi people and their homeland known as Sápmi. It examines the process leading to the Finnish Parliament approving the bilateral Defense Cooperation Agreement (DCA) with the United States and attached legislative proposals. The negotiations for a DCA deal between the US and Finland started soon after Russia's military invasion of Ukraine on February 24, 2022. The DCA can be interpreted in the broader context of increasing militarism in Finland, and it has been framed as a practical complementation of Finland's NATO membership. My attention will be on the sorts of expertise and rationalities that were central in the DCA process, and what aspects led to the marginalization of the Sámi. The Sámi Parliament reportedly got to hear from the media about the plans to include the Ivalo Border Guard's premises in Sápmi for the use of US soldiers. The analyzed material consists of governmental documents, expert statements, and Parliament discussions. The aim is to explore the ways in which settler colonial dynamics are reflected in the DCA legislative process. The presentation draws from existing literature on the relationship between policy(making) and Indigenous peoples in Western welfare states.

The presentation is based on a cowritten, unfinished article (with Hidefumi Nishiyama).

Governing a colony: colonial governmentality in the development of Peäccam's fishing industry. Henrik Peiponen

My master's thesis explores the intertwinement of colonialism and capitalism in the modernization project of Peäccam's fishing industry in the 1920s from the perspectives of colonial governmentality and colonial modernity. Peäccam, or Petsamo as it is known by its colonial name, was the area ceded to Finland from Russia in the 1920 peace treaty of Tartu. Recent research into the region as a settler-colony of Finland has examined concrete dimensions of Finnish settler-colonialism, however, the governance of Peäccam has thus far not been researched. As the colonization of Sápmilands is an ongoing process it is vital to trace its origins and precisely link Finland to the ensembles of European colonialism.

I employed methods of colonial archival research in analyzing archival materials as well as other literary sources from the 1920s regarding the development of Peäccam's fishing industry. To answer my research question about the form of governance in

Peäccam and the relation between colonialism and capitalism in the modernization project, I utilized the concept of “colonial governmentality” to explore the rationale and techniques behind its governance.

I argue that the archives reveal previously unnoticed linkages between Finnish colonial governance and general forms of European colonial rule. In addition to concrete ideational ties to British colonialism, the manner in which Peäccam’s fishing industry was governed reflects histories of corporate colonialism as well as the colonial discourses of difference and capitalist development that define theories of colonialism and colonial modernity. However, the archives also revealed tensions and divergence between the different state-adjacent actors, highlighting the heterogeneity of colonial rule especially in relation to different colonial and economic goals, and the role of private enterprise. I pose that to understand Finnish colonialism it is necessary to analyze its specific material and ideational formations considering a wide array of colonial histories and with a sufficiently materialistic conception of colonialism.

Power Dynamics in the Legislative Process of Animal Welfare Policy: A Three-Dimensional Approach. Suvi Mutanen

This research investigates the power dynamics within the legislative process of Finland’s Animal Welfare Act through Steven Lukes’ (2005) Three Dimensions of Power theory. It examines how government officials, policymakers, and external stakeholders influence both the policy-making process and its outcomes.

The research addresses three key questions: (1) Which actors hold decision-making power in the legislative process of the Animal Welfare Act, as evidenced by which proposals are adopted? (2) How do governmental and non-governmental actors influence agenda-setting by determining which issues and stakeholders are prioritized or excluded in the legislative process? (3) How is ideological power exercised through policy discourses and framing?

Using a mixed-methods approach, this research analyzes legislative documents, statements, parliamentary debates, and preparatory materials. Quantitative empirical analysis evaluates actor influence by tracking proposal adoption and agenda-setting patterns, while qualitative analysis delves into how ideological power is wielded through framing strategies and discursive practices.

This study contributes to political science literature by shedding light on power dynamics in policy-making processes, demonstrating how analyzing all three dimensions of power reveals both governmental and stakeholder influence in legislative design. It also fills a critical gap in animal policy studies, offering empirical insights into

how lobbying, stakeholder engagement, and institutional practices shape policy outcomes.

Barcelona and the car issue: metabolic rift and social tensions. Marta Vallvé

During the last decade, Barcelona has undergone an ambitious urban and mobility transformation to tackle chronic air pollution as a dense city. The superblocs, green axis project, and low emission zone are key policies of Ada Colau's tenure. However, they have faced significant institutional and popular resistance. This paper analyses the material bases of the air quality problem and social tensions around car restrictions in Barcelona through a revised metabolic rift approach. This approach examines how capital accumulation disrupts the metabolism between humans and nature, disturbing natural cycles and creating ecological problems. My revised approach adds the social dimension of the rift (the rift in social metabolism, using Marx's meaning of the term) by highlighting separations in production and consumption and their contradictions. I show air pollution in Barcelona stems from a rift in social metabolism – a gap between where labour power is reproduced and where it is consumed (workplace and residence). This results from capital's tendency to (geographically) concentrate in economically dynamic centres, where economic activity can concentrate to a higher extent than population can, creating growing metropolitan areas around them. Social tensions around car restrictions also reflect this rift. People living in the metropolitan periphery, who live farther from work and rely more on cars, are more affected by restrictions, while Barcelona residents suffer more from air pollution.

Restitution of Sámi cultural heritage in Finland as an act of transitional justice. Kia Pyykkönen

Transitional justice as a concept refers to how societies address legacies of serious human rights abuses and other forms of severe social trauma in order to build a more democratic future and provide recognition and reparation to the victims. Transitional justice has also been used in non-transitional contexts, for example in cases in which the focus is on specific groups of people that are in vulnerable positions societally. The Sámi people, that have experienced colonialism in Sápmi, can be considered such a group. Therefore, I seek to use transitional justice as a framework in which I will focus on restitution of Sámi cultural heritage in Finland as an act of transitional justice. By analysing objects that have been returned back to Sámi homelands I will be able to conduct both microhistorical analysis and analysis on a wider societal and institutional spectrum. In my work I will focus on Sámi "transitional objects", a term coined by D. W. Winnicott, and use critical Indigenous theory to analyse the ways the restitution of transitional objects impacts Sámi society and Sámi culture. The purpose of this

research is to understand the effects restitution has on the Sámi: restitution is not just a physical and/or legal act but a way of promoting reconciliation, resocialising the objects back to their own homes, and returning the knowledge and history imbedded in the objects back to the community.

Työryhmät | Workshops | Arbetsgrupper 15-16.4.2025

1. A Process Perspective to Policy Research

Työryhmän koordinaattorit:

Juho Mölsä, Helsingin yliopisto (juho.molsa@helsinki.fi)

Aasa Karimo, Helsingin yliopisto (aasa.karimo@helsinki.fi)

Keywords: Policy processes, decision-making, instruments, governance

Abstract

The study of policy processes offers important insights into understanding the “earth-sky worlds of politics” by examining, for example, how institutions, stakeholder dynamics, and governance structures influence decision-making in the face of planetary crises.

ENG

Presentations

Conflicts over Climate Policies in Policy Elites' Social Media Debates in Finland. Anniina Kotkaniemi

Many climate policy measures effective in reducing greenhouse gas emissions create conflicts in climate policy processes, hindering climate action. In addition, research points increasingly to the role of social media in amplifying these conflicts. In this paper, I examine which climate policy measures generate conflicts in policy elites' social media debates and how the level of conflict varies by issue and over time. The empirical approach applies word embedding methods to data collected from Twitter (now known as X) by organizations involved in climate policy processes in Finland during the years 2017-2022. The results add to the literature on conflicts in policy processes by examining how differences in policy positions expressed in social media can reveal varying levels of policy conflict. In doing so, the paper contributes to the understanding of the political feasibility of climate change mitigation measures and the role of policy conflicts in policymaking processes.

The Resilience of Advocacy Coalitions. Tuomas Ylä-Anttila, Keiichi Satoh, Antti Gronow, Arttu Malkamäki & Paul Wagner

The Advocacy Coalition Framework - one of the leading frameworks of policy process research - theorizes that public policy depends on the structure of advocacy coalitions within a policy subsystem, particularly the balance of power between different coalitions. The most commonly discussed cause of change in this structure are shocks

to the system, such as changes in economic conditions or the election of a new government.

One potentially important but often overlooked source of such structural change is the exit of some policy actors from their coalition or, sometimes, the entire policy subsystem. Coalitions may lose members for a variety of reasons. Advocacy organizations sometimes cease to exist because of the lack of funding or due to mergers with other organizations. Sometimes they exit the policy subsystem and decide to focus their advocacy work on other policy domains. Their policy beliefs may also change, which leads them to join a different coalition or become an outsider to coalitions in the subsystem.

In this paper, we investigate the resilience of advocacy coalitions when they lose members. We do so by analyzing the structure of the climate policy subsystems in Finland and Ireland. Taking a social network approach and using survey data, we assess the resilience of different coalitions in the subsystem when they lose members.

We conceive of a policy subsystem as a network of coordinated action among policy actors, and advocacy coalitions as dense clusters of coordination within the network. We define the structural resilience of a coalition as its ability to retain its structure when individual actors exit the coalition. We analyze how attributes of coalition members and the network structure of collaboration relationships between them affect resilience.

We find that coalition resilience is increased by homogeneity in terms of organization type and policy beliefs, as well as by high average influence of its members. All these factors make the network of collaboration relationships within the coalition denser, which, in turn, increases the coalition's resilience.

These findings extend the belief homophily hypothesis of the ACF by showing that belief similarity not only leads to more collaboration relationships but also, consequently, increases a coalition's resilience. They also extend resource dependence theory by showing that highly powerful actors attract many collaboration ties, which, in turn, leads to a more densely connected and more resilient coalition.

Ideat hyvinvointialueuudistuksen rahoituksen muodostamisessa. Otso Salo

Hyvinvointialueet ovat talousvaikeuksissa. Väitöskirjani ensimmäisen artikkeliluonnokseen perustuvassa esityksessä tarkastelen hyvinvointialueiden rahoituslainsäädännön valmistelua Rinteen ja Marinin hallitusten aikana keskittyen erityisesti sosiaalihuoltoon. Ensimmäisessä artikkelissani keskityn ideoihin, joita valmisteluun osallistuneen Valtiovarainministeriön (VM) rahoitusjaoston kokousaineistoissa esiintyy.

Politiikan, poliittisen talouden ja hallinnon tutkimuksessa ideoiden tutkimuksella tarkoitetaan politiikkaprosessien tarkastelemista esimerkiksi niihin osallistuneiden henkilöiden kognitiivisten ominaisuuksien, toimijoiden käyttämien puhetapojen tai laajemmin institutionaalisten toimijoiden vaikutusten näkökulmasta.

Politiikkaprosesseihin liittyy yleensä erilaisia toimijoita, kilpailevia näkemyksiä tai intressejä, julkisen mielipiteen huomioonottamista tai siihen vaikuttamista sekä myös instituutioiden, kuten säädösten ja virastojen toimijuutta. Ideoiden tutkimus mahdollistaa hyvinvointialueuudistuksen politiikkaprosessin laaja-alaisen tarkastelemisen.

Artikkelissa tuon ilmi, minkälaisia hyvinvointialueuudistuksen rahoitusta koskevia faktoja, syy-seuraussuhteita ja “pakkoja” VM:n rahoitusjaoston kokousaineistossa esiintyy. Tarkastelen kokousaineistoa diskurssien eli vallitsevien puhetapojen ja niihin kytkeyvän toiminnan näkökulmasta, joka on yksi tavoista lähestyä ideoita politiikkaprosesseissa. Rahoitusjaoston kokousten analyysin tavoitteena onkin tehdä katsaus siihen, onko jaosto tuottanut uusia ideoita, jotka ovat vaikuttaneet hyvinvointialueiden rahoituksen lopulliseen muotoon. Valtiovarainministeriö valikoitui kohteeksi, koska sen on esitetty käyttävän merkittävää julkista valtaa, erityisesti keskustelunasettelun tasolla 2000-luvulla, valtaa, joka on viime vuosikymmeninä lisääntynyt. VM on Suomessa merkittävä poliittinen toimija ja tiedontuottaja.

Aineistoni ei mahdollista suoraan vaikuttamisen tarkastelua vaan ministeriön sisäistä kommunikaatiota, mutta parhaimmillaan voin selvittää rahoitukseen jäkensä jättäneiden ideoiden alkulähdettä.

Doctrinal and consequential pathways for resolving regulatory ambiguities in algorithmic governance. Juho Mölsä

This paper applies the Multiple Streams Framework to study the regulation of algorithmic governance in Finland. It aims to understand the pathways for resolving regulatory ambiguities amid a constantly evolving and fragmented regulatory landscape. It is important to analyze these pathways since regulatory ambiguities can create barriers for the adoption of new technologies in the public sector by creating legal uncertainties for both the citizens and the public organizations.

The concepts of doctrinal and consequential coupling processes from the Multiple Streams Framework are used to differentiate between two distinct pathways. First, consequential coupling processes that start with the changes in the problem identification and prioritization or the so-called problem stream. In this paper, these include processes that start with legal oversight institutions such as Ombudsmen or Data Protection Authorities identifying a regulatory problem that then gets picked up by the policy communities. However, we can also see doctrinal coupling processes that

start with changes in political opportunities or the so-called political stream. In the regulation of algorithmic governance, we can observe processes that start from public sector efficiency or deregulatory drives that policy entrepreneurs, namely public organizations, take advantage of by pushing for regulatory changes to retain legal certainty. With the help of these conceptualizations, the potential pitfalls and favorable conditions along the pathways are discussed by contrasting the cases with the standing literature.

2. Alkuperäiskansojen ajattelu ja monilajinen oikeudenmukaisuus politiikan tutkimuksessa ja teoriassa

Työryhmän koordinaattori:

Anne-Maria Magga, Lapin yliopisto (anne-maria.magga@ulapland.fi)

Sanna Valkonen, Lapin yliopisto (sanna.valkonen@ulapland.fi)

Avainsanat: alkuperäiskansatutkimus, oikeudenmukaisuus, politiikan teoria

Abstrakti

Politiikan tutkimus ja teoria on ollut perinteisesti ihmis- ja valtiokeskeistä ja se on jättänyt ulkopuolelle paitsi muunlaiset toimijat myös alkuperäiskansojen poliittiset perinteet. Länsimaisessa politiikan tutkimuksessa alkuperäiskansat on nähty pelkästään kulttuureina, mutta viimeisen vuosikymmenen ajan on enenevässä määrin alettu tunnustaa alkuperäiskansojen yhteiskuntien ja tiedon rooli luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä ja maiden suojelussa teolliselta maankäytöltä. Elonkirjon köyhtyminen, luontokato ja ilmastokatastrofi ovat haastaneet myös länsimaista politiikan tutkimusta ratkaisemaan monilajisen oikeudenmukaisuuden kysymyksiä.

FIN

Esitelmät

Oikeuden monilajinen väkivalta "antroposeenin puutarhoissa". Iiris Tuominen (Lapin yliopisto)

Esitelmän lähtökohdat ovat feministisessä kriittisessä oikeusteoriassa, jonka alalla on viime vuosina käyty laajaa keskustelua oikeuden kehollisuuden, monilajisen oikeudenmukaisuuden ja oikeuden materiaalisuuden tiimoilta. Näiden kontribuutioiden pohjalta esitelmässä tarkastellaan konkreettista kysymystä saamelaiden demokraattisesta osallistumisesta niin kutsutun "vihreän siirtymän" hankkeissa. Tältä osin on puhuttu suoranaisestä demokratiavajeesta, ja saamelaiden osallistumiseen liittyviä ongelmakohtia sekä lainsäädännöllisiä solmuja onkin dokumentoitu laajasti. Esitelmässä pyritään hahmottelemaan mahdollisuuksia ajatella näitä osallistumisen esteitä yhtäältä kriittisen oikeusteorian näkökulmasta, huomioiden oikeuden usein väkivaltaiset prosessit, ja toisaalta feministisen ja post-humanistisen autoetnografian keinoin. Näin tavoitteena on kohdata oikeuden sukupuolittunut ja kolonialistinen väkivalta, ottaen samalla vastuu oikeudesta sinä "ympäristönä, jossa elän", kuten Matilda Arvidsson asian muotoilee "puutarhojen oikeutta" käsittelevässä tutkimuksessaan. Näin oikeutta ja siitä johdettavia osallistumisoikeuksia lähestytään inhimillisen ja ei-inhimillisen sommitelmina, joissa osallistuminen toisaalta mahdollistuu ja toisaalta vaikeutuu tai estyy. Itsen kautta tutkimalla ja kirjoittamalla

Alkuperäiskansojen ajattelu ja monilajinen oikeudenmukaisuus politiikan tutkimuksessa ja teoriassa

puolestaan oikeus tulee ymmärretyksi elettyinä, kehollisena ja monilajisena ilmiönä itsessään. Arvidssonin ”antroposeenin puutarhojen” tapaan, oikeuden puutarha ei ole useinkaan kaunis paikka. Siitä on kuitenkin tullut minun paikkani. Ja jotta oikeuden voisi kirjoittaa toisin, on kenties kirjoitettava toisin itsensä.

Politiikkaa poron kanssa. Anne-Maria Magga (Lapin yliopisto)

Saamelainen poronhoito pohjautuu ihmisen ja poron keskinäiseen huolenpitoon. Saamelaisen kirjailijan Johan Turin mukaan ihminen suojelee poroa ja varmistaa tämän ravinnonsaannin ja poro puolestaan antaa ihmisille materiaalisen perustan ja elämän. Nykypäivänä porojen suojaaminen tarkoittaa yhä enenevässä määrin myös poliittisia kamppailuja laidunmaiden puolesta, usein muuta (teollista) maankäyttöä vastaan. Tässä esitelmässä pohdin laajemmin saamelaisen poronhoidon taustalla vallitsevaa poliittista ajattelua – ja kuinka sitä on mahdollista tutkia valtiokeskeisen politiikan tutkimuksen ulkopuolella. Sovellan esityksessä métis antropologi Zoe Toddin ”kalapluraalisuuden” käsitettä poronhoidon kontekstiin kysymällä, millaisia moninaisia muotoja poron poliittinen toimijuus saa? Poro on saamelaisen poliittisen yhteisön jäsen ja aktiivinen toimija, ihmisillä on velvollisuuksia poroja kohtaan ja porot ovat myös saamelaisten oikeuksien lähde saamelaisen ajattelun mukaan. Esitelmässä myös pohdin, miten poron moninainen poliittinen toimijuus ilmenee saamelaisten nykypäivän poliittisissa kamppailuissa?

Inarinsaamen kielenelvytyksen onnistumistarina. Rita Gustava Pulli (Jyväskylän yliopisto)

Esityksessä selvitän, miten 1990-luvun lopulla erittäin uhanalainen inarinsaamen kieli on onnistunut kielenelvytystoimiensa ansiosta nostamaan puhujamääräänsä. Tarkastelen inarinsaamen kielenelvytystä muutaman Unescon kielen elinvoimaisuuskriteerin ja yhden informantin avulla. Informanttini on 70-vuotias pohjois- ja inarinsaamen sekä suomen puhuja, eläkkeellä oleva opetusalan ammattilainen Y. Opetusasteista keskityn varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. [1] Katsauksessani esitän, että inarinsaame toimii esimerkkinä tehokkaasta kielenelvytyksestä myös muille kansallisille vähemmistökielillemme.

Kielenelvytys tarkoittaa erilaisia käytännön toimia, joilla pyritään takaamaan uhanalaisen kielen säilyminen elävänä, puhuttuna kielenä (Pasanen, 2008, s. 51). Ilman kansallisten vähemmistökielen säilymistä tukevaa kieli- ja kielikoulutuspolitiikkaa kielenelvytys ei edes nähdäkseni edes onnistu kunnolla, koska määrärahat sen toteuttamiseen puuttuvat. Onneksi Suomen ensimmäinen kansalliskielistrategia (Oikeusministeriö 2012; 2021) sekä ensimmäinen kielipoliittinen ohjelma (Valtioneuvosto 2022) huomioivat kansalliset vähemmistökielet.

Saamelaisessa maailmaymmärryksessä eläinten erilaiset rajat - niin eri lajien välillä kuin suhteessa ympäristöön - eivät ole pysyviä vaan häilyviä, ylitettävissä olevia ja siirtyviä. Myös saamelainen kuva- ja videotaiteilija Marja Helander kuvaa valokuvateoksissaan saamelaiseen tarinaperinteeseen pohjautuvia, mutta taiteessa uudenlaisia muotoja ja ilmiä ottavia ihmis-eläintransformaatioita ja samalla avaa saamelaisen poliittisen ajattelun ja poliittisten todellisuuksien uusia tulkintahorisontteja. Esityksessämme tarkastelemme Helanderin valokuvateosten lajien rajat ylittävien transformaatiokuvausten mahdollistamaa ja artikuloimaa poliittista ajattelua sekä eri elollisten poliittisia todellisuuksia ympäristökriisin ja elonkirjon köyhtymisen aikakaudella. Pohdimme myös, millaisia saamelaisesta poliittisesta ajattelusta ammentavia näkökulmia saamelaisten nykytodellisuuden keskeisiin kysymyksiin sekä laajemmin ihmisen ja muiden lajien suhteisiin on mahdollista hahmottaa taiteen kautta. Esityksemme perustuu valokuva-analyysin lisäksi eri yhteyksissä toteutettuihin dialogeihin Marja Helanderin kanssa.

3. Borders from a democratic perspective

Coordinators:

Tuomo Käkälä University of Helsinki (tuomo.kakela@helsinki.fi)

Marco Miglino, University of Eastern Piedmont (marco.miglino@uniupo.it)

Keywords: *Democracy, borders, community*

Abstract

Contemporary political theory offers many different theoretical angles from which to assess the normative status of borders. One of the most distinctive approaches, however, is that of democratic theory. Indeed, the notion of democracy has been used both to justify the existence of borders - on the basis of the claim that democratic interaction is only possible within territorially bounded communities - and to criticize them - on the basis of the idea that, in an increasingly globalized world, borders dividing different political jurisdictions obstruct people's capacity to have a say on decisions that may affect their interests. Still, other scholars take an intermediate position, arguing that borders can only be legitimate to the extent that the processes by which they are constituted are themselves democratic. As such, the existing literature suggests that an ambivalent relationship exists between borders and democracy, and that the extent to which borders and democracy are beneficial or detrimental for each other has to be clarified through further work.

ENG

Presentations:

Equal Opportunities for Future Citizens. Anton Dolmatov (Rice University) (Online)

In this paper, I defend the claim that immigration restrictions on the rights to enter and stay are wrong because of their impact on naturalized citizens who were once subject to them. Since all naturalized citizens were at some point non-citizens, their lives continue to be influenced by the immigration restrictions that once applied to them. If the long term effects of these policies prevent naturalized citizens from becoming fully equal citizens, then, I argue, the state should not have introduced them. This is so because states have a duty to guarantee all their legal citizens full equal citizenship in the substantive sense, which includes ensuring equal economic opportunities. Achieving this requires that all citizens have equal access to education and the same opportunities to gain professional experience. Yet immigration restrictions on the right to travel and reside, as well as limitations on access to benefits and jobs, curtail the opportunities to acquire qualifications of non-citizens, including those who will become naturalized citizens. While I show that these restrictions are wrong because of their effects on a relatively small group of non-citizens — future naturalized citizens — it is impossible to distinguish this group from all other non-citizens. Therefore, it is impossible to design immigration restrictions that would not apply to future naturalized

citizens. This is why, I conclude, most immigration restrictions must be abandoned. Thus, my argument provides indirect support for open borders.

The democratic boundary problem and the notion of democratic boundaries: a critical-theoretical approach. Marco Miglino, University of Eastern Piedmont & Tuomo Käkälä (University of Helsinki)

Scholars engaged with the so-called democratic boundary problem (BP) intensely discuss how democratic boundaries should be composed. Conversely, less attention is paid to defining what democratic boundaries are. This neglect undermines both the practical relevance of the most common accounts offered as solutions to the BP, understood as a normative problem, and their theoretical defensibility. Against this tendency, this paper proposes to address BP from a descriptive reconstruction of democratic boundaries as social practices. To this end, we argue that democratic boundaries can be of multiple types. In particular, we identify three types of boundaries: legal, cultural, and material. Furthermore, we show that boundaries are always the product of human interaction across the boundaries themselves. Based on this descriptive understanding of boundaries, we argue for a twofold shift in methodology regarding BP. The BP debate should focus on the normative analysis of how boundary-making practices should occur and provide accounts capable of normatively analyzing the multiple boundaries that bound the demos. As a practical implication of our account, we suggest that the same interactions that produce boundaries should take a democratic form, thus giving both insiders and outsiders an equal opportunity to participate in boundary-making processes.

4. Colonial and Postcolonial Legacies in Northern Europe

Koordinaattorit:

Katarina Sjöblom, University of Jyväskylä (katarina.d.sjoblom@jyu.fi)

Magdalena Zolkos, University of Jyväskylä

Keywords: Nordic colonialism, postcolonialism, restitution, repatriation, indigenous politics

Abstract

The Nordic countries, while often being celebrated for their endorsement of freedom, democracy, and welfare, share a legacy of colonial practices that have and continue to be directed at indigenous peoples. While Indigenous scholars and activists have long contested these practices and sought to bring attention to them, altering the conventional and ‘benevolent’ image of the North has been a relatively difficult task, both in the context of academia and in Nordic societies more generally.

ENG

Presentations

Indigenous Sámi handicrafts and cultural appropriation in the souvenir market: A settler colonial perspective. Monika Lüthje (University of Lapland)

The cultural appropriation of Indigenous handicrafts in the souvenir market is common around the world. This article focuses on investigating how it relates to ongoing settler colonialism in Finland and, in so doing, contributes to the understanding of current colonial relations and practices in the Nordic countries which have traditionally not been regarded settler colonial. With a combination of settler colonial theory and practice theory, I address the making, appropriation, selling and buying of Sámi handicrafts as established social practices, asking what their constitutive elements are and how they relate to the settler colonial logic of the Finnish state to eliminate the Sámi. My research material consists of interviews with Sámi and non-Sámi handicraft makers and sellers, tourism entrepreneurs and other relevant stakeholders, as well as observations from the field. The analysis shows how the state enables cultural appropriation with its policies and inaction and, together with the appropriators and tourists, is gradually making the Sámi disappear as a distinct people. I also suggest various reparative measures that could transform the souvenir business to be more just to the Sámi. Finally, if public opinion in Finland were to continue to shift more negatively towards cultural appropriation and the trend towards responsible consumption were to strengthen, the appropriators might switch to more responsible business practices, even if the state continued to be settler colonial.

Heritage Returns, (Post)Coloniality and Politics of Acknowledgment. Magdalena Zolkos, (Associate Professor, political science, University of Jyväskylä)

Together with other forms of postcolonial redress, initiatives and demands for the return of material heritage from knowledge institutions in the global North to the formerly colonized groups and societies has been cast into critical relief in relation to questions of justice and ethics. Restitution (transfer of legal ownership), repatriation (physical

relocation of objects), divisions of collections, and cultural loans and exchanges are key instruments through which the issue of colonial cultural dispossession has been addressed. Among countries of Northern Europe, Denmark has taken pride in embarking on restitution of (parts of) its national museum's Greenlandic collections through a collaborative and nearly two-decade-long process Utimut (meaning 'return'), which paralleled the formation of Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu (Greenland National Museum and Archives). A key concept applied to frame the collaborative division of collections between the Danish and Greenlandic institutions has been that of recognition, i.e. as an act of according an equal status to and affirming the political and cultural identity and esteem of, the Greenlandic people. I present my findings of the analysis of the Utimut archives and discuss them from the perspective of recent critiques of the concept of recognition developed in critical Indigenous studies and in democratic theory. I suggest that a more promising and more radical way of understanding restitution in relation to the political field is not as an act of recognition, but as acknowledgment. Conceptualized both as a demand for truth-telling and public reflection about colonial acquisitions, provenance and collection narratives and as a situation in which colonial actors are divested of power, politics of acknowledgments provides a foothold for reframing restitution in ways that concord with anti-colonial struggles.

Restitution of Sámi cultural heritage in Finland as an act of transitional justice. Kia Pyykkönen (doctoral researcher, University of Jyväskylä)

Transitional justice as a concept refers to how societies address legacies of serious human rights abuses and other forms of severe social trauma in order to build a more democratic future and provide recognition and reparation to the victims. Transitional justice has also been used in non-transitional contexts, for example in cases in which the focus is on specific groups of people that are in vulnerable positions societally. The Sámi people, that have experienced colonialism in Sápmi, can be considered such a group. Therefore, I seek to use transitional justice as a framework in which I will focus on restitution of Sámi cultural heritage in Finland as an act of transitional justice. By analysing objects that have been returned back to Sámi homelands I will be able to

conduct both microhistorical analysis and analysis on a wider societal and institutional spectrum. In my work I will focus on Sámi “transitional objects”, a term coined by D. W. Winnicott, and use critical Indigenous theory to analyse the ways the restitution of transitional objects impacts Sámi society and Sámi culture. The purpose of this research is to understand the effects restitution has on the Sámi: restitution is not just a physical and/or legal act but a way of promoting reconciliation, resocialising the objects back to their own homes, and returning the knowledge and history imbedded in the objects back to the community.

Returning Ancestral Remains: Theoretical and Conceptual Points of Departure. Katarina Sjöblom (postdoctoral researcher, University of Jyväskylä)

Within the context of postcolonial repatriation processes, issues connected to the return and reception of ancestral remains has been debated at least since the 1980s. At this time, the repatriation of human remains became one focus of the debates conducted at the World Archaeological Congress in the United States, particularly in connection to the return of Indigenous people’s remains to their rightful custodians. In the last decades, collections of human remains have also been repatriated, and in some cases reburied, in the Nordic countries. These processes include the reburials of Sámi ancestral remains in Neiden, Norway (2011), in Lycksele, Sweden (2019) and in the Inari, Utsjoki and Nellim areas in Finland (2022). In my presentation, I chart some starting points for studying these events, particularly the reburial process in the Finnish context in the period 1995-2022, from a political perspective. In general terms, I approach ‘politics’ in this context as an activity that contests and unravels certain apparatuses of power and in doing so, it also opens new paths for being otherwise and orienting oneself toward the present and future. In the context of the return of Sámi human remains to Sápmi, I investigate whether or in what manner the reburials – and the processes connected to them – may be seen as instances of contesting colonial apparatuses of power but also as acts of reclaiming and practicing power and self-government. As is well known, racial research saw its ‘golden age’ in Europe, the Nordic countries included, roughly between 1870–1930, and its effects lasted well into the 1960s in Finland. The hierarchical ordering of ‘races’ was one crucial element of the building process of a ‘Finnish nation,’ and the Sámi, as well as other disadvantaged or marginalized groups suffered from it disproportionately. Rather than focusing on this colonial government as such, however, I wish to draw attention to how the reburials of today act as contestations of colonial power.

5. Earth – sky – outer space: Politics of on and off Earth

Coordinators:

*Renne Vantola University of Lapland/ National Land Survey of Finland
(renne.vantola@nls.fi)*

Tom Gabriel Royer, University of Lapland (tom.royer@ulapland)

Elena Cirkovic, Aarhus University (elec8@law.au.dk)

Keywords: space governance, more-than-human politics, environmental agency, space sustainability, New Space

Abstract

This workshop starts from the notion that planet Earth situates in a larger entity, the cosmos, with which terrestrial techno-economic societies increasingly engage both discursively and materially. Consequently, the workshop intends to facilitate an interdisciplinary dialogue for advancing understanding on how political thinking addresses the increasing entanglement of terrestrial (on-Earth) and extra-terrestrial (off-Earth) worlds within the cosmos.

ENG

Presentations

Bridging the governance gap: citizen participation in space sustainability through the Aarhus Convention. Claire Elss (Cosmos for Humanity)

As space activities expand, the issue of democratic control and citizen engagement in space governance is becoming increasingly pressing. While the private sector and government agencies are leading the charge in space sustainability policies, the general public, which primarily finances national space programs through taxation, remains excluded from decision-making processes. This article explores how the Aarhus Convention, a landmark treaty granting the public access to environmental information and participation in decision making, can serve as a framework for integrating citizens into space governance.

National space policies are mainly funded by public tax revenues, but citizens have no formal mechanisms to influence policies for sustainable development or assess the environmental impact of space operations.

Existing governance structures favor government agencies and the private sector, with limited transparency on the ecological consequences of satellite deployments, in-orbit maintenance and space debris mitigation.

The Aarhus Convention establishes three pillars: access to information, public participation and access to justice in environmental matters.

Although initially conceived for terrestrial environmental governance, its principles could be extended to the field of space, thus guaranteeing the transparency and accountability of space sustainability policies.

This document proposes a mechanism for citizens, together with specialists from the European Commission and independent scientific bodies, to verify the sustainability claims made by space companies.

By giving the public access to environmental assessments related to launch activities, orbital congestion and deorbiting policies, citizens can play a role in cross-checking company statements and holding private actors and governments to account. This makes it possible to hold accountable those actors who do not meet environmental requirements.

Institutional and legal obstacles to the application of the Aarhus Convention beyond Earth. Feasibility of creating a participatory governance mechanism where the public can influence spatial sustainability policies. Case studies of existing models of citizen science in climate governance and environmental policy adaptable to the space sector.

Regulatory and policy landscape for space mineral resources mining. Andrei Diaconescu (University of Lapland)

As humanity seeks secure access to raw materials and resources essential for the world's (and beyond) economies, the exploration and extraction of mineral resources from celestial bodies involve significant legal, ethical and geopolitical challenges.

A comprehensive legal framework for space mining is critically needed to enhance the exploration and production of minerals and metals from other celestial bodies, drive technological development, and ensure the sustainable and equitable distribution and use of resource and revenues.

Effective governance must ensure sustainable extraction, minimize environmental impact and uphold fair resource allocation.

The proposed presentation examines these challenges, with a focus on the evolving regulatory and policy landscape of space mining.

Key topics of the presentation include property rights and resource ownership of space minerals, responsibility and liability, Environmental, Social and Governance (ESG) risks and mitigation strategies.

New Space and the changing day-to-day threat perception. Aleksi Kivimaa (Tampere University)

A notable pronounced factor of New Space is the massive expansion of the space sector in both revenues and material scale (Zancan et al. 2024). Focusing only on the number of artificial Earth satellites, we have expanded from 997 in 2010 to 11 849 at the time of writing (Orbiting now 2025), with an estimated 60 000 additional satellites to be launched by 2030 (National Space Operation Centre 16.05.2024). In addition to this, cumulative filings for potential future satellites already exceeded 1 million between 2017 and 2022 (Falle et al. 2023).

A fascinating developmental trajectory exists alongside the current and future number of artificial earth satellites. In a 2008 estimate, the worldwide risk for commercial aircraft to be struck by re-entering satellite debris was on the order of 3×10^{-4} (Patera 2008). Meanwhile the number of commercial flights annually has increased from 26.5 million in 2008 to 38.7 million in 2024 (Statista 2025), with continuous growth expected for the future (IATA 2024). In conjunction, the likelihood of commercial aircraft to be struck by re-entering satellite debris has increased notably (Hook et al. 2024). The location of uncontrolled reentries is unpredictable (Sgobba, T. 2013). Further, even without direct impact occurring, the risk areas associated with uncontrolled re-entries result in notable flight restrictions and associated economic losses following their unpredictable nature (IAASS 2021).

The focus here is specifically on the process associated with an uncontrolled re-entry occurring, excluding measures that prevent these from occurring in the first place such as making controlled re-entries mandatory. Individual projects such as Yong-Ik Byun and colleagues' pre-existing SkyFall network have specifically focused on enhancing the trajectory reconstruction calculations of such re-entries (Byun et al. 2024). Adoption amongst official governments and processes internationally is less clear. As the issue represents a collective action problem (Hook et al. 2024) with the costs of current inaction being unlikely to impact any given single actor in the immediate future, with unclear governing constructs available to manage the heterogenous group of actors in the context of a deteriorating international order, it appears as a similar phenomenon to the early stages of the climate movement.

An open question here is whether past mistakes can be learned from. The purpose of this research paper is to investigate the current state of the field and outline potentially fruitful avenues of approach for current and future research. Of notable interest is theorizing and researching the practical shift from theoretical to practical if rare threats – and following this – their transformation from current exceptional threats into quotidian processes of the future.

Arctic Commercial Spaceport Liability for ‘Earth-Space’ Environmental Damage. Tom Gabriel Royer (University of Lapland)

The expansion of commercial spaceports brings increasing environmental consequences—both on Earth and beyond. From atmospheric pollution to orbital debris, these impacts accumulate across what can be described as an Earth-Space continuum—a concept recognizing the deep interdependencies between terrestrial and extra-terrestrial environments. However, existing space law frameworks, particularly the Outer Space Treaty and the Liability Convention, fail to adequately address these entanglements. Liability remains fragmented into separate jurisdictions (Earth, atmosphere, orbit), reinforcing an outdated legal siloing of environments. Additionally, current discussions tend to center on damage to human actors and infrastructure, leaving aside critical questions about the effects on ecosystems, non-human life, and Indigenous land rights.

A striking example is the Esrange Space Center in Sweden, where expanding spaceport activities infringe on Sámi reindeer herding lands, restricting access to winter grazing areas and introducing new disturbances such as noise pollution. These pressures compound the already severe effects of climate change, making it harder for reindeer to navigate their environment and access food. The Sámi village of Sárvuopmi has framed these disruptions as “structural violence,” emphasizing the neglect of Indigenous rights in space governance. Yet, the legal notion of “damage” in space law does not explicitly recognize such ecological and cultural harms, reflecting a broader issue: whose interests and which forms of harm are deemed legally relevant?

In this workshop, I want to open up a discussion on these tensions, particularly:

How can we rethink space liability beyond the traditional state-centric and human-centered framework?

What would it mean to integrate more-than-human perspectives into legal discussions on space activities?

How can interdisciplinary methodologies—from environmental humanities to Earth system science—help us conceptualize the Earth-Space continuum in legal and political terms?

Rather than presenting a fixed argument, I want to use this session to explore potential directions for research, including possible methodological approaches for bridging law, politics, and environmental studies in space governance. By bringing together insights from different disciplines, I believe we can better address the gaps in liability frameworks and challenge the legal siloing of planetary and cosmic environments.

I look forward to hearing different perspectives and thinking collectively about how we might move towards a more just and ecologically attuned approach to space governance, especially concerning liability and the recognition of harm caused.

The hauntological politics of space debris mitigation. Renne Vantola (National Land Survey of Finland / University of Lapland)

Drawing on science and technology studies, social studies of outer space, and social scientific waste research, in this presentation, I put forth an idea of the hauntological politics of space debris mitigation (SDM). I do so empirically, based on a narrative analysis on the SDM guidelines of the Inter-Agency Space Debris Coordination Committee (IADC), the soft law instrument which, when first established in 2002, set the international scene for SDM, and made space debris an explicitly governable space waste problem. If ontological politics are about how it matters what things are made to be in mundane practices, hauntological politics are about how it matters that in mundane practices certain things are made to be and not others because the latter will not leave one be but keep haunting them. I argue that SDM is based on such hauntological politics. According to the IADC guidelines, spacecraft launched to Earth orbit ought to be made mission-terminated intact space debris objects that exit the protected orbital regions in due time. This is the enacted ontology of the above-mentioned certain thing which also fulfils what I have elsewhere called the space sanitary orbital throwaway ethos of SDM. On the contrary, spacecraft ought not to be made scattered debris – broken or torn pieces – which is the Kessler effect provoking spacecraft hauntology enacted through a fragmentation event: an explosion, or a collision. Following the disposable trajectory of a single-use spacecraft from the design desk until its post-mission disposal, my analysis also demonstrates that in the hauntological politics of SDM, spacecraft and space debris are both orbital actors and alongside them spacecraft designers, manufacturers, and operators, and space situational awareness (SSA) data providers play the role of helpers preventing the first one from becoming the latter in terms of being space debris in the wrong form, in a wrong place, and for too long if scattered over orbital space. In summary, I present SDM as a collective hauntological political effort of accomplishing the enactment of the anticipated and constantly present ontological certainty of a single-use spacecraft mission: spacecraft being always-already waste. However, crucially, it is also always uncertain whether the hoped-for certain thing ontology that nullifies the orbital interference of a wasted spacecraft is achieved or not.

6. Experimental and Quasi-experimental Political Science

Coordinators:

Hector Bahamonde, University of Turku (hector.bahamonde@utu.fi)

Salomo Hirvonen, University of Turku (Salomo.hirvonen@utu.fi)

Keywords: Field experiment, Lab experiment; Survey experiment; Quasi-experiment; Natural Experiment

Abstract

Increasing amount of scholarships in political science and social sciences more broadly apply quantitative experimental and quasi-experimental methods. Finland is particularly fruitful environment for applying these methods given the high-quality register data and continuously improving research infrastructure concerning surveys and behavioral laboratory studies.

FIN / SWE / ENG

Presentations

Losers' Consent and Anti-Systemic Protest: Experimental Evidence from Chile and Estonia. Hector Bahamonde (University of Turku). Co-authors (non-presenting): Inga Saikkonen & Mart Trasberg

This paper investigates the propensity of electoral losers to support politicians proposing anti-systemic protest actions in two established democracies. Leveraging experimental data from Estonia and Chile, our study explores the extent of commitment to democratic norms among electoral losers. In particular, we examine citizens' reactions to candidates proposing anti-systemic protests against the current government. We focus on two "democratic leaders" in Central Eastern Europe and Latin America, Chile and Estonia, considering them "least likely cases" for finding support for anti-democratic actions by politicians due to their democratic stability and consistent record of electoral integrity, while varying in institutional context (Presidentialism vs. Parliamentarism). Our findings reveal a significant inclination among electoral losers in Estonia, but not in Chile, to support candidates proposing anti-systemic protests. Additionally, we find that in the Estonian case, these findings are largely driven by anti-liberal Extreme Right voters. Our findings contribute to the comparative literature on citizen support for anti-democratic politicians, and the attitudes of Extreme Right voters towards liberal democracy.

Experiment on Physician Payment Schedule: Fee-for-service vs. Fixed Salary and Treatment Decisions. Jasleen Bassi

In healthcare, physicians are the ones who influence the demand for the services (Kreier, R. (2019). and patients and insurance companies are the ones who usually get the costs from the treatments physicians give. This means physicians have the responsibility for how many treatments patients are given and how much cost the patient will have. The physicians are the ones who decide the amount of treatment provided for the patients. Patients do not know the optimal amount of treatments they should receive during their appointment, which gives physicians the power and possibility to overtreat patients or do the opposite and undertreat. This thesis will conduct an experiment to see if fee-for-service and fixed salary payment methods will differ in the participants' decisions on how much they treat patients in the experiment and whether insurance has any effect. The experiment is medical-framed and participants from different backgrounds. It will compare earlier experiments done to see if framing affects an individual's decisions when treating patients. This experiment will have a medical framing and a hypothetical patient and compare whether the medical framing had different results and whether having the patient present affects if participants who participated in the experiment decided to treat the optimal amount of treatments or overtreated or undertreated. The results will be announced later when the analysis is ready.

The Association of Personality Traits and Political Attitudes with Public Good Game Behavior. Hanna Björkstedt & Kaisa Herne

Understanding the factors that drive cooperative behavior is crucial for fostering collaboration in society. This study explores the relationship between personality traits, political attitudes, and cooperative behavior using the Public Good Game (PGG). Specifically, we examine how Machiavellianism and Light Triad traits (Kantianism, Humanism, and Belief in Humanity) as well as political orientations influence contributions to a shared pool and participants' estimates of others' contributions. The study also investigates the impact of incentivized estimation accuracy on these behaviors. We hypothesize that Machiavellianism and conservative political attitudes are negatively associated with cooperation, while the Light Triad traits and liberal attitudes show positive associations. Additionally, we explore whether incentivizing accurate estimates reduces the influence of personality and political orientation on beliefs about others' cooperation. Using a Finnish citizen pool sample of 250 participants, the study employs a randomized design with incentivized and nonincentivized conditions to analyze contributions and belief accuracy. This research contributes to understanding the psychological and ideological underpinnings of cooperative behavior and belief formation. Insights from this work have implications for addressing societal challenges, such as enhancing collaboration among diverse groups.

Mobilizing Young Voters with Short Text Messages in Nationwide Field Experiments: Persistence and Partisan Effects. Salomo Hirvonen, Maarit Lassander, Lauri Sääksvuori & Janne Tukiainen

We examine how randomized get-out-the-vote (GOTV) appeals affect inequalities in voting and voters' turnout decisions transmit in social networks in high salience elections. Moreover, we study the persistence of GOTV mobilization effects across successive elections using a linked dataset covering electronic voting records and randomized treatment assignments across two consecutive elections. We find that receiving a text message reminder before the Finnish 2023 parliamentary elections mainly mobilized young voters with low predicted probability to vote, implying that our intervention reduced existing social inequalities in voting within the target group of young voters. We find that the previously documented remarkably large within household spillovers in voting largely generalize from low salience elections to high salience elections and document that over 100 percent of the direct treatment effect spilled over to untreated household members. We do not find evidence for the persistence of the direct treatment received in the previous elections nor of interaction effects between the two experiments. However, we document a persistence of a within household spillover effect from the first experiment for sub-samples having high original spillover treatment effect. Lastly, we do not find evidence for partisan effects by predicted voting for right-wing or populist party.

7. Globaalin ja lokaalin politiikka sodassa ja rauhanaikana / The politics of the global and the local during war and in peacetime

Koordinaattorit:

Karim Maïche, Lapin yliopisto (karim.maiche@ulapland.fi)

Anitta Kynsilehto, Tampereen yliopisto (anitta.kynsilehto@tuni.fi)

Avainsanat: Sodat, konfliktit, rauha

Maailmanjärjestyksen muutos muovaa globaalia yhteisöä ja riippuvuussuhteita uudenlaisiksi verkostoiksi. Samaan aikaan nopeasti kasvava globaali eriarvoisuus on johtanut yhä syvempiin konflikteihin eri puolilla maailmaa. Näistä osa tulee laajemmin näkyviksi toisten jäädessä tärkeämpinä pidettyjen varjoon. Ilmastonmuutos asettaa reunaehdot talouskasvulle ja elintasolle sekä konkretisoi kamppailun elintilasta ollen osaltaan häivyttämässä rajaa sodan ja rauhanajan välillä. Militarisoitumisen prosessit tuovat sodan lähemmäs ja tekevät sodasta arkista ja voidaankin kysyä, onko militarisoitumisen kehityskulku käännettävissä.

//

Keywords: war, conflict, peace

Changing world order transforms the global society into new kinds of interdependencies and produces new networks. At the same time rapidly growing inequality at the global scale has led into ever more severe conflicts in different parts of the world. Some of these become visible more broadly whilst others remain more hidden. Climate change poses limits to economic growth and renders the fight over inhabitable space more concrete, thereby blurring the boundary between war and peacetime.

FIN / ENG

Presentations

The EU's Approach to Critical Mineral Resilience. Sirja-Leena Penttinen (Associate Professor) & Emilia Taimi (Doctoral Student)

Clean energy technologies and the key transition minerals required for such technologies have become the 'frontier of geoeconomic rivalry', referred also as 'the new oil'. Key minerals, such as rare earth elements, lithium, and cobalt, are essential to produce batteries, electric vehicles, wind turbines, and other technologies crucial for the transition to a digital and low-carbon economy. Beyond clean tech, these minerals are crucial for the national defence and aerospace industries, which further highlight the sensitivities and strategic rivalries among countries regarding these minerals. The geopolitics of key minerals is a complex, dynamic and fast-evolving field, driven by the

increasing demand for these materials in clean energy technologies and high-tech applications, increasing strategic competition and supply chain stress.

This presentation explores the steps taken by the European Union to bolster the resilience of the battery supply chain, addressing security concerns arising from the geographical concentration of battery minerals, China's dominance across all stages of the value chain, and environmental, social, and governance issues related to the battery value chain. Given that resilience is the primary policy objective of the EU's recent measures aimed at addressing these security concerns, the analysis focuses on how these measures align with the three capacities of resilience: absorption, adaptation, and transformation. These capacities provide a framework to understand the EU's efforts to strengthen the battery supply chain.

Miten uskonnosta tulee osa sotia? Tapio Lampinen (professori, dosentti, Helsingin yliopisto)

Tutkimustehtävä: Kuvaila, miten uskonnosta tulee osa sotaa. *Teoria:* Kansalaisuskonto, civil religion *Aineisto:* Kirjallisuus, havainnointi. *Lähtökohdat:* Kaikkien suurten maailmanuskontojen tavoite on rauha. Sodat ja konfliktit synnyttää vallan tai taloudellisten etujen tavoittelu ei uskonnot. Uskonnot ovat kuitenkin usein eriasteisesti mukana.

Tulokset: Uskonto on mukana (1) näennäisesti, (2) kriisissä ihmiset turvautuvat uskoonsa, (3) muuan aineksen rinnalla kiihdyttämässä spiraalia, (4) hyödyllisenä viholliskuvia luotaessa, (5) siirtomaaisäntien luomien etuoikeuksien puolustamisessa, (6) "alkuperäisen puhtaan" uskonnon tavoittelun vuoksi ja (7) uskonnon muututtua militaristis-nationalistiseksi ideologiaksi. Ideologian rakentamiseen tarvitaan (1) ajatus myyttisestä menneisyydestä, jolloin kaikki oli paremmin ja johon pitää palata, (2) omalla kansakunnalla nähdään olevan koko maailmaa koskeva jalo tehtävä, (3) vahva johtaja, usein jumalallinen. Ideologia kehittyy vaihteittain. Siinä olennaisia ovat vaiheet, (4) joissa kansakunnan koetaan tulleen nöyryytetyksi tai olevan uhattuna. Loin aikanaan tämän kaavan Japanin kehityksen pohjalta. Nyt sovellan sitä Venäjään ja Yhdysvaltoihin. Tutkin aktiivisesta uskonnon, sodan ja rauhan yhteyksiä kolmisenkymmentä vuotta sitten. Suomen Akatemia katkaisi rahoituksen. Pian sen jälkeen jäin eläkkeelle. Nyt haluan tuoda silloiset tulokseni päivitettyinä keskusteluun.

Green transition "war" between great powers and middle-income countries. Ratih D. Adiputri (Postdoc Researcher)

Green or low-carbon transition from fossil fuels energy resources to sustainable sources of energy has been dubbed important for tackling climate crisis that we face.

This transition requires the economy and society to shift towards “investments, technologies, and practices” which scholars stated can be accessed only from the great powers such as the US and EU. This view is against the view of “no one to leave behind” of the UN Agenda 2030 of sustainability development goals known as SDG, as middle-income countries, the majority of national states located in Asia and Latin America are not included. Indonesia, for example, a country that produces critical mineral like nickel, has still in the midst of advocating towards fossil fuels investments, although the government diplomatically also supported green transition and emission reduction.

The presentation (or paper) will reflect the perspective of green transition (and critical minerals) from the US and EU, as great powers, and presents views from Indonesia, represented the middle-income countries which impacted from the great powers’ policies. The politics of global and local, from these countries will show the difficulty in bridging the gap between the governments of great powers and from the Global South, also the views from populations regarding green transition, in terms of energy, fairness and energy justice.

Konsensushakuinen puolustuspolitiikka deliberatiivisen demokratian ilmiönä Suomessa. Hannu Salomaa (Postdoc)

Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittista päätöksentekokulttuuria on leimannut jo pitkään konsensushakuisuus, jota olemme tutkineet kriittisesti deliberatiivisen demokratian näkökulmasta. Olemme keränneet tätä varten vaalikaudelta 2019–2023 yli 20 kansanedustajan haastatteluaineiston. Artikkelin tutkimusongelmana esitän, millaisia inklusion tekijöitä kansanedustajat tunnistavat ulko- ja turvallisuuspoliittisessa keskustelussa? Analyysi on kvalitatiivinen, deliberatiivisen demokratian teoriaan perustuva arvio tasa-arvoisuuden tilasta ulko- ja turvallisuuspoliittisessa keskustelussa. Epätasa-arvoiset keskustelumahdollisuudet sekä kyseenalaistamattomuuden kulttuuri kytkeytyvät yhteiskunnan militarisoitumiseen. Deliberatiivisen demokratian tutkimuskenttä tarjoaa toisaalta myös visioita edistää tasa-arvoisempaa keskustelua esimerkiksi kansalaispaneelin muodossa.

8. Kamppailut hyvinvointivaltiossa/-ta

Koordinaattori:

Teppo Eskelinen, Itä-Suomen yliopisto (teppo.eskelinen@uef.fi)

Sanna Ryyänen, Itä-Suomen yliopisto (sanna.ryynanen@uef.fi)

Avainsanat: Hyvinvointivaltio, kamppailu, strategia

Abstrakti

Hyvinvointivaltio periaatteessa takaa kansalaisilleen laajat taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet sekä niihin liittyvät palvelut. Suomalainen hyvinvointivaltio on kuitenkin vähitellen muuttunut järjestelmäksi, jossa ihmisten on yhä vaikeampaa saada heille kuuluvia palveluita. Julkisen vallan vastuu palvelujärjestelmästä eriytyy sen tosiasiallisesta kyvystä ja halusta varmistaa kaikkien yhdenvertainen pääsy heille kuuluviin oikeuksiin ja palveluihin.

Kun julkisen sektorin kireä rahatilanne vaikuttaa sen tosiasiallisiin mahdollisuuksiin järjestää palveluja, säästöt valuvat organisaatioiden arkeen. Näin syntyy järjestelmä, joka tarjoaa lakisääteiset palvelut niille, jotka osaavat ja jaksavat vedota lakisääteisiin oikeuksiinsa, mutta joka muuten pyrkii väistelemään vastuitaan. Universalismilla ja tasapuolisuudella itsensä oikeuttavaan järjestelmään rakentuu näin uudenlaisia eriarvoisuuksia, kun ihmisten valmiudet palveluiden vaatimiseen vaihtelevat huomattavasti.

Hyvinvointivaltiosta muodostuu samalla monenlaisten kamppailujen areena. Kamppailuja käydään sekä järjestelmässä että järjestelmästä. Toisin sanoen yhtäältä ihmiset kehittävät ja oppivat strategioita heille kuuluvien palveluiden saamiseksi aliresursoitujen hyvinvointitoimintojen parista, ja toisaalta kamppailua käydään järjestelmän luonteesta: miten sen tosiasiallista toimintaa tulisi kuvata ja miten sitä tulisi muuttaa. Kamppailut järjestelmässä ja järjestelmästä vaikuttavat myös toisiinsa. Järjestelmän sisällä toimimisen ymmärtämisestä tulee välttämätöntä järjestelmän luonnetta koskevien kamppailujen tulkitsemiseksi.

FIN

Presentaatiot

Hyvinvointivaltio kamppailujen paikkana ja tuloksena. Teppo Eskelinen (Itä-Suomen yliopisto)

Hyvinvointivaltio on perinteisesti mielletty hallinnollisena ja palveluntuotannollisena järjestelmänä. Tällöin tutkimus ja arviointi keskittyy kysymyksiin suunnittelun periaatteista ja organisoinnista. Poliitikantutkimuksen parissa on taas usein suosittu ajatustapaa, jonka mukaan hyvinvointivaltio on pikemmin jännitteinen kompromissi kuin tarkkaan suunniteltu järjestelmä, jolloin se näyttäytyy ideologisten ja materiaalien yhteentörmäysten paikkana. Tämä sinänsä uskottavampi ajatustapa

jättää kuitenkin huomioimatta kamppailut järjestelmän lattiatasolla: miten palveluita osataan vaatia, millaisia näkymättömiä priorisointeja palveluiden tarjonnassa on, millaisia toimijuuksia järjestelmä kannustaa ja torjuu? Ennen kaikkea: miten järjestelmän toiminta rakentuu tällaisesta jännitteestä?

Esitelmässäni hahmottelen hyvinvointivaltion tutkimusta näistä lähtökohdista: miten monentasoiset (materiaaliset ja ideologiset) kamppailut muodostavat hyvinvointivaltiona tunnetun järjestelmän. Toisaalta kysyn suomalaisen järjestelmän nykytilaan peilaten, miten hyvinvointivaltion rakenteellisia muutoksia voisi lukea lattiataason kamppailujen ehtojen ja olosuhteiden muuttumisina.

Hyvinvointivaltio temppuratana eli toimijuuden, taitojen ja yhteenliittymien näkökulma hyvinvointivaltion nykytilaan. Sanna Ryytänen (Itä-Suomen yliopisto)

Hoitaessani muistisairaani, sittemmin menehtyneen isäni asioita vuonna 2021, törmäsin usein ristiriitaan. Ajoittaiset onnistumiset ”paremman” (ts. asianmukaisen ja isälleni määritelmällisesti kuuluvan) palvelun tai hoidon vaatimuksissa tuottivat toisaalta iloa siitä, että isäni tilanne oli taas ainakin hetken hieman parempi, mutta toisaalta epämukavuutta siitä, että käytin palveluissa luovimiseen ja niiden suoranaiseen vaatimiseen akateemisessa koulutuksessa ja työssä kertynyttä moninaista pääomaa ja hallinnollis-oikeudellista lukutaitoani. Vaikka minäkin tunsin itseni usein liisaksi ihmemaassa, olin kuitenkin aika taitava – ja opin koko ajan lisää. Esimerkiksi suomea huonosti puhuvan ja suomalaista järjestelmää heikosti tuntevan maahanmuuttaneen tai vaikkapa vakavasti masentuneen henkilön läheinen olisi samassa tilanteessa saattanut päätyä heikompaan tilanteeseen vain siksi, että asioiden hoitajalta on puuttunut tietoja, taitoja tai jaksamista jatkuviin palvelukamppailuihin.

Koneen Säätiön rahoittama hanke ”Temppurata vai kaikkien turva? – selviytymisen strategiat ja uudet eriarvoisuuden rakenteet murenevassa hyvinvointivaltiossa” (2025–2027) pohjautuu esimerkiksi edellä kuvatun kaltaisiin pohdintoihin. Hankkeen lähtökohtana on ollut väite siitä, että suomalaisen hyvinvointivaltion on annettu liukua kohti sisäisesti ristiriitaista järjestelmää, joka toisaalta (perustehtävänsä mukaisesti) tasoittaa eriarvoisuuksia mutta toisaalta päätyy korostamaan ja syventämään niitä. Hankkeen teoreettinen ja tutkimuksellinen eetos rakentuu institutionaalisesta etnografiasta innoittuen. Institutionaalinen etnografia puolustaa tavallisten ihmisten näkökulman merkitystä yhteiskunnallisia instituutioita ja rakenteita tarkasteltaessa, pyrkien rakentamaan ”ihmisten sosiologiaa”. Se ohjaa lähestymään hyvinvointivaltiota ja sen muutoksia alhaalta- ja ylhäältäpäin: sekä palveluiden käyttäjien kokemuksista käsin että perehtymällä hyvinvointivaltioon yhteiskunnallisena ja hallinnollis-oikeudellisena rakenteena. Lähtökohtana on, että hyvinvointivaltio ei rakennu vain

ylhäältäpäin vaan vuorovaikutteisissa käytännöissä palveluiden käyttäjien ja järjestelmän välillä.

Esittelen esityksessäni Temppurata-hankkeen lähtökohtia ja tavoitteita keskittyen pohtimaan erityisesti sitä, miten hyvinvointivaltion muutosta ja murrosta voi jäsentää toimijuuden käsitteellä. Hankkeessa toimijuutta ei nähdä vain yksilön ominaisuutena vaan se on tulosta yksilön kykyjen, tarjolla olevien voimavarojen ja yhteenliittymien sekä toiminnan rakenteellisten ehtojen välisestä vuorovaikutuksesta.

Hyvinvointivaltio poliittisten kamppailujen merkitsijänä: populismi ja hyvinvointivaltion tulevaisuus Suomessa. Juha Herkman & Jon Järvinen (Helsingin yliopisto)

Käsittehistorialliset tutkimukset ovat osoittaneet, että hyvinvointivaltio on ollut monin tavoin kiistelty termi myös Pohjoismaissa lähes sadan vuoden ajan. Suomessa termiä käytettiin ensimmäisen kerran 1950-luvulla, mutta sen käyttö yleistyi poliittisessa diskurssissa vasta 1990-luvulla, vaikka hyvinvointivaltion rakenteelliset perustat valettiin jo muutama vuosikymmen aiemmin. Ensimmäisen kerran termi esiintyi hallitusohjelmassa vuonna 2003. Suomessa yhteiskunta-käsitettä on käytetty usein valtion sijaan tai sen kanssa rinnasteisesti, ja hyvinvointivaltion ohella onkin puhuttu hyvinvointiyhteiskunnasta.

Hyvinvointivaltiota on haastettu uusliberalismin nousun jälkeen kilpailuvaltion ajatuksella, ja nyttemmin populistiset liikkeet ovat eri puolilla Eurooppaa asettaneet uudenlaisia haasteita hyvinvointivaltion idealle. Tutkimuksissa onkin löydetty kolmenlaisia hyvinvointivaltiodiskursseja: hyvinvointivaltiota puolustavat sosialidemokraattiset diskurssit, vahvan valtion rakenteita purkavat uusliberalistiset diskurssit sekä konsensuspolitiikkaa rikkovat populistiset diskurssit. Erityisesti populistinen radikaalioikeisto on ajanut ”hyvinvointisovinismia”, jossa vaaditaan hyvinvointivaltion etujen kohdistamista vain syntyperäisille kansalaisille ja etnisille ryhmille. Populistit laidasta laitaan ovat myös arvostelleet hyvinvointivaltiota eliittien etuja ajavana projektina, sekä oikeistopopulistit viime vuosina syyttäneet hyvinvointivaltiota ”sosiaalipummien” hyysäämisestä.

Populismin tutkimuksessa yksi suuntaus on edesmenneen politiikantutkijan Ernesto Laclauin retoriskursiivinen lähestymistapa, jossa populismi nähdään poliittisen ryhmäidentiteetin rakentamisprosessina tunteenomaisten vastakkainasettelujen avulla ”meihin” ja ”muihin”. Tuossa prosessissa käytetään erilaisia merkitsijöitä (signifiers), joiden avulla tuotetaan samastumispintaa omalle ryhmälle ja erontekoa ryhmän vihollisiin. Tässä tutkimuksessa ”hyvinvointivaltio” ymmärretään tällaisena poliittisena merkitsijänä, jonka avulla poliittiset ryhmittymät rakentavat identiteettejään ja erontekoa muihin ryhmiin. On selvää, että myös suomalaisessa poliittisessä diskurssissa hyvinvointivaltiosta on muodostunut 2000-luvulla merkitsijä, jota

käytetään enenevässä määrin polarisoituneessa poliittisessa viestinnässä identiteettien rajapintana.

Tässä tutkimuksessa kysytään:

1. Kuinka hyvinvointivaltiota käytetään tämän vuosituhannen suomalaisissa poliittisissa kamppailuissa merkitsijänä?
2. Minkälaisia populistisia vastakkainasetteluja eri toimijoiden hyvinvointivaltiodiskursseista voi löytää?
3. Kuinka eri poliittiset toimijat näkevät hyvinvointivaltion tulevaisuuden?

Aineisto koostuu eduskunnassa viimeisen neljän vaalikauden aikana 2011-2024 pidetyistä puheista ja niiden vastauksista ja se kerätään ParlamenttiSampo-arkistosta. Aineistosta nousee esille kiinnostavia vastakkainasetteluja ja painotuksia, jotka yllättävät hyvinvointivaltiotermin käyttämisen perinteisen vasemmisto-oikeisto-jaottelun näkökulmasta.

Hyvinvointivaltio uudelleenjakamisen mielikuvituksissa. Janne Autto & Keijo Lakkala (Lapin yliopisto)

Laajassa tulkinnessa hyvinvointivaltio käsitetään sosiaalista oikeudenmukaisuutta palvelevana ja taloudellista eriarvoisuutta torjuvana uudelleenjakamisen järjestelmänä. Hyvinvointivaltion oikeistolaisessa kritiikissä se kuvataan usein paitsi liiaksi verotukseen perustuvana myös hitaana ja tehottomana. Lisäpontta kritiikille on antanut yhteiskunnan digitalisoituminen, joka on esimerkiksi tarjonnut ihmisille helppoja ja nopeita tapoja lahjoittaa rahaa hyväntekeväisyyskeräysten kautta suoraan henkilökohtaisesti merkitykselliseen tarkoitukseen.

Viidessä eurooppalaisessa maassa toteutettava REDIGIM-hanke tarkastelee, miten sosiaaliset uudelleenjakamisen mielikuvitukset haastavat hyvinvointivaltion asemaa sekä millaisessa roolissa digitaalisuus on näissä. Esityksessämme esittelemme hankkeen lähtökohtia ja sen alustavia tuloksia Suomen osalta. Tutkimuksessa analysoimme uudelleenjakamisesta käytyjä julkisia keskusteluja sekä kolmannen sektorilla ja hyväntekeväisyyden kentällä toimivien henkilöiden haastatteluja ja näiden organisaatioiden internet-sivustoja. Kerromme, miten aineistossamme rakentuissa tulkinnoissa hyvinvointivaltion tulisi toimia, millainen rooli kolmannella sektorilla ja hyväntekeväisyydellä tulisi olla sekä millaisessa osassa digitaalisuus on tässä kaikessa.

Kapitalismin legitimizeetti 1970-2023 suomalaisten puolueiden ohjelmien kautta tulkittuna – hyvinvointivaltion näkökulma. Tuomas Koponen (Itä-Suomen yliopisto)

1970-1990 luvuille ajoittuu paitsi siirtymä teollisesta kapitalismista jälkiteolliseen kapitalismiin, myös eurooppalaisten puoluejärjestelmien muutos, jonka myötä äänestyspäästösten on katsottu alkaneen 'irrottautua yhteiskunnallisesta perustastaan' ja puoluekannatuksen sirpaloituneen. Muutos on tarkoittanut keskustavasemmisto- ja keskustaoikeistopuolueiden kannatuksen laskua sekä vihreiden ja kansallismielisten oikeistopuolueiden vakiintumista Länsi-Euroopassa. (esim. Franklin 2009; Benedetto & Hix 2020.) Samaan aikaan puoluejärjestelmien muutoksen kanssa tuloja uudelleenjakavan, markkinamekanismia hillitsevän ja kansantaloutta suunnittelevan hyvinvointivaltion legitimizeetti on alkanut horjua (esim. Streeck 2015/2012, 40-42; Julkunen 2017, 51).

Puoluejärjestelmien muutosta on tulkittu siirtymänä materiaaliin kysymyksiin ja luokkaintresseihin kytkeytyvästä politiikasta kulttuuri-, identiteetti- ja arvokonflikteihin (esim. Inglehart 1990; Fukuyama 2018). Selitystä poliittisiin muutoksiin voidaan hakea kuitenkin myös taloudellisista suhteista ja rakenteista, kuten yhteiskuntatieteissä on tehty Karl Marxista ja Karl Polanyista saakka. Nykytutkijoista esimerkiksi Thomas Piketty (2014, 2020) on tarjonnut taloudellisen selityksen poliittisille muutoksille tulonjakoa ja puoluekannatuksen muutosta käsittelevillä tutkimuksillaan. Pikettyn tutkimuksista kuitenkin puuttuu yleinen yhteiskuntateoria ja yhteiskuntaryhmien asemien muutosten rakenteellinen analyysi, mitä tutkimukseni pyrkii täydentämään.

Esityksessäni käsittelen kapitalismin poliittisen legitimaation muutoksia viime vuosikymmeninä. Tutkimukseni pohjautuu keskeneräiseen väitöskirjatutkimukseen, jossa analysoin kuuden suurimman puolueen vaaliohjelmia ja hallitusohjelmia Suomessa 1970-2023. Lisäksi analysoin puoluekannatuksen muutosta äänestäjien taustatekijöitä sisältävillä kvantitatiivisilla aineistoilla. Kiinnitän huomioni etenkin siihen, miten kapitalismin luonteen muutokset sekä kapitalismin legitimizeettiä koskevien poliittisten vaateiden muutokset kytkeytyvät toisiinsa.

Tutkimusta virittävä keskeinen teoreettinen ajatus on Luc Boltanskin ja Eve Chiapellon paikantama 1960-luvun lopulla alkanut muutos kapitalismin hengessä - siis kapitalismin hyväksyttävyyttä koskevissa käsityksissä - yksilöllisyyttä, verkostoja ja meritokratiaa korostavaan suuntaan (Boltanski & Chiapello 2005).

Voidaan esittää, että hyvinvointivaltiossa kiteytynyt työn ja pääoman kompromissi saavutettiin perinteisten luokkapuolueiden tavoitteiden muodostaessa eri yhteiskuntaryhmiä tyydyttävän tavan legitimoida juuri teollista kapitalismia. Tutkimuksessani esitän siirtymän jälkiteolliseen kapitalismiin muuttaneen taloutta koskevien poliittisten ristiriitojen muotoa ja siten kapitalismia ja työtä koskevia poliittisia vaateita. Esityksessäni tuon esiin, millaisia näkökulmia hyvinvointivaltion

legitimiteettiin ja tulevaisuuden suuntaan puoluepolitiikan analyysi kapitalismin ja työn luonteen muutoksesta käsin tarjoaa.

Nuoret aikuiset pyrkimässä psykoterapiaan. Meri Taivainen (Itä-Suomen yliopisto)

Kuntoutuspalveluiden, kuten kuntoutuspsykoterapian, saatavuus palveluna on prosessi, jossa tulee ensin päästä kuntoutusjärjestelmään sisään. Tämä tapahtuu rakenteellisten tekijöiden eli politiikan, lainsäädännön ja kehityksen kautta sekä yksilöllisten tekijöiden kuten tietotaidon kautta. Kuntoutuspalveluihin pääsyyn taas vaikuttavat toiminnalliset tekijät kuten käytännöt, palvelut ja niiden organisointi sekä yksilölliset tekijät kuten tarve, toimintakulttuuri, odotukset ja tietotaito. Rakenteellisista tekijöistä vaikuttavat organisaation rakenne sekä maantieteelliset tekijät. Tämän jälkeen voidaan tarkastella käyttöä eli toteutuneita palveluita ja niiden sisältöä ja mahdollista viivettä päästä niihin. Näiden kautta muodostuu kuntoutuspalveluiden saatavuus.

Kelan kuntoutuspsykoterapia on julkinen palvelu, joka on tarkoitettu työ- ja opiskelukyvyn ylläpitämiseksi ja varmistamiseksi. Vaikka palvelu on julkinen, siihen pääseminen vaatii hakijalta paljon itsenäistä työtä ja omaa aktiivisuutta. Jos tähän itsenäiseen työhön ei ole resursseja, voi terapiapaikka jäädä saamatta, vaikka olisi palvelun tarpeessa. Esittelen esitelmässäni käynnistymässä olevaa väitöstutkimusta, jossa paneudutaan mielenterveysongelmista kärsivien nuorten aikuisten kokemuksiin avun ja tuen saamisesta sekä heidän tapoihinsa edistää itse Kelan kuntoutuspsykoterapiaan pääsemistä. Tutkimuksen osallistujiksi haetaan 18–29-vuotiaita korkeakouluopiskelijoita, jotka pyrkivät saamaan ensikertalaisina Kelan myöntämää tukea kuntouttavaan psykoterapiaan. Kyseiseen prosessiin liittyy paljon byrokratiaa sekä itsenäistä selvitystyötä, johon ei tarjota tukea miltään taholta. Prosessi voi olla monin tavoin kuormittava jo entuudestaan vaikeassa asemassa oleville ja pitkittää kohtuuttomasti terapiaan pääsemistä. Tarkoituksena on tutkia sitä, millaisia strategioita terapiaan hakeutuvat käyttävät päästäkseen terapiaan, millaisia resursseja heillä on ja millaisia toimijoita he ovat. Tutkimus toteutetaan osana Temppurata-hanketta.

Vallankäyttö ruoka-avussa - kamppailuja hyvinvointivaltion laitamilla. Otto Ikävalko (Lapin yliopisto)

Suomalaisen hyvinvointivaltion ja sen muodostaman sosiaalisen turvaverkon kokemien kriisien symbolina on usein pidetty leipäjonoa. Talouden sakatessa leipäjonot pitenevät ja otsikot tästä ilmiöstä ovat taatut. Siitä millä perusteella, kenen toimesta, kenen ruoalla ja missä muodossa apua jaetaan sen sijaan keskustellaan huomattavasti vähemmän. Vielä vähemmän keskustellaan siitä, miten ruoka-avun piirissä käytetään

valtaa ja mitä kamppailuja ruoka-avun piirissä käydään. Ruoka-apu on periaatteessa vastikkeetonta ja universaaliala, mutta onko asia todellisuudessa näin yksioikoinen? Väitöskirjatyössäni tutkin vallankäyttöä ja siihen liittyviä käytäntöjä ruoka-avussa.

Aihetta ei ole toistaiseksi tutkittu vallankäytön tai politiikan tutkimuksen näkökulmasta juurikaan, vaikka kyseessä on yhteiskunnan sosiaalisen turvaverkon viimeinen ja puoliksi epävirallinen silmukka, jossa vallankäytön välineenä käytetään ihmisen yhtä kaikista perustavimmista perustarpeista: ruokaa. Ruoka-avun muodot ja sen organisointi on myös viimeisen vuosikymmenen aikana kokenut suuren muutoksen mm. kunnallisten toimijoiden ottaessa roolia etenkin sen jakomuotojen organisoinnissa ja tuodessa mukaan huomattavissa määrin osallisuuspoliittisia tavoitteita osaksi käytäntöjä. Samalla ruokaavun muodot ovat monipuolistuneet perinteisten leipäjonojen saadessa rinnalleen osallistavampia ruoka-avun muotoja, kuten yhteisöruokailut ja jonkin muun toiminnan ohessa järjestettävät kahvitukset.

Uusien toimijoiden ja ruoka-avun muotojen rantautuminen on myös aiheuttanut paljon huolta ja ristiriitoja ruoka-aputoimijoiden piirissä, mikä on johtanut kamppailuun ruokaavun järjestämisen muodoista. Erityisesti osallistavien ruoka-avun muotojen nousu perinteisten leipäjonojen rinnalle on mielenkiintoinen ilmiö hyvinvointivaltion tulevaisuuden ja sen instituutioiden sisällä käytävien kamppailujen näkökulmasta: onko ruoka-avun organisoinnista suuremman roolin ottamalla tarkoituksena ulkoistaa perinteisiä julkishallinnolle kuuluneita sosiaalipoliittisia tehtäviä kansalaisyhteiskunnalle, joka hoitaa ne halvemmalla ja myös osaltaan "pyhällä hengellä"? Ruoka-apu on perinteisesti ollut uskonnollisten yhteisöjen järjestämää toimintaa ja erityisesti evankelis-luterilaisen kirkon diakoniatoiminta on ollut merkittävä suomalaista ruoka-apua organisoiva taho. Toisaalta myös helluntaiherätys ja muut karismaattiset suunnat ovat olleet ja ovat edelleen merkittäviä toimijoita alalla. Tästä johtuen myös kamppailu ruoka-avun ja sen piirissä näkyvän tunnustuksellisen toiminnan suhteesta on vahvasti läsnä. Ruoka-apu myös toimii käytännössä elintarviketeollisuuden ja päivittäistavarakaupan lahjoittaman hävikkiruoan ja muun kotitaloustarvikkeen varassa, joten myös näillä tahoilla on merkittävää valtaa sen suhteen, miten ja keiden toimesta ruoka-apu organisoidaan.

Väitöskirjatyöni tutkimusasetelma asettuu vallankäytön mekanismien tutkimiseen ruokaavun kontekstissa. Tutkimuskysymykset ovat: mitä vallankäytön menetelmiä, keiden toimesta ja mitä tavoitellen käytetään ruoka-avun piirissä? Ruoka-avun sisälle on sen luonteesta hyvinvointivaltion laitamilla johtuen muodostunut mielenkiintoinen verkosto erilaisista toimijoista, joiden keskinäisissä suhteissa vallankäyttö näyttelee merkittävää osaa. Tutkimukseni tuo ruoka-apatutkimuksen osaksi politiikan tutkimuksen menetelmät sekä vallankäytön mekanismien tutkimuksen. Tutkimukseni myös tuo keskusteluun uuden avauksen sekä vetää yhteen eri tieteenalojen, kuten sosiologian, teologian ja sosiaalityön, käsittelemiä teemoja.

Perhevapaaudistus tasa-arvopoliittisena toimenpiteenä – miten hyvinvointivaltio tunnistaa perheiden moninaisuuden? Roosa Suonpää (Lapin yliopisto)

Pro gradu - tutkielmani aiheena on kumppanuusvanhempien vanhemmuuden rakentuminen ja hoivan neuvottelut sekä perhevapaaudistuksen vaikutukset näihin prosesseihin. Tutkimuksen tavoitteena on osoittaa erilaisten perhemuotojen tunnistamisen tärkeys ja nykytilanne, jotta perhepolitiikkaa olisi mahdollista toteuttaa niin, että hyvinvointivaltio huomioisi aidosti kaikenlaiset perheet, ja perheiden moninaisuus olisi aidosti tervetullutta hyvinvointivaltiomme järjestelmien ja palveluiden piiriin. Tutkielmani aihe on ajankohtainen ja merkityksellinen, sillä perhevapaaudistus on hyvin tuore ja sen vaikutuksista kaivataan jatkuvasti lisää tutkimustietoa. Vaikutusten arviointi on kirjattu myös hallitusohjelmaan. Suomessa kumppanuusvanhemmuutta ei ole juuri tutkittu, ja useat selvitykset osoittavat, ettei perheiden moninaisuutta tunnisteta riittävästi yhteiskunnan eri rakenteissa ja palveluissa. Tavoitteenani on myös lisätä kumppanuusperhetietoutta, sillä syntyvyyden laskiessa ja nuorten aikuisten arvomaailmojen eriytyessä monien lapsihaaveet jäävät toteutumatta. Näin ollen myös erilaisista lapsiperheellistymisen muodoista kaivataan lisää tietoa ja tutkimusta.

Tutkimukseni on haastattelututkimus, jossa haastateltavina on sekä perheitä että kumppanuusperheiden parissa työskentelevä asiantuntija. Haastattelussa painottuvat haastateltavien omat kokemukset. Teoreettisena lähtökohtana tutkielmassani on kriittinen perhetutkimus ja keskityn huomioimaan miten ja millaisissa prosesseissa perhettä tuotetaan, tehdään ja rakennetaan. Kumppanuusperheet poikkeavat yhteiskunnassamme vallitsevasta ydinperhenormista, sillä kumppanuusperheissä vanhempien välillä ei ole romanttista rakkaussuhdetta, vaan vanhemmuus rakentuu parisuhteesta erillisenä kokonaisuutena. Kumppanuusvanhemmuus lapsiperheellistymisen muotona on jatkuvasti yleistymässä, joten tutkimukseni on ajankohtaisten kysymysten ja kokemusten äärellä.

9. Korkeakoulupolitiikan haasteet ja uudelleen kuvittelu

Koordinattorit:

Mikko Poutanen, Tampereen yliopisto (mikko.poutanen@tuni.fi)

Tuomas Tervasmäki, Tampereen yliopisto (tuomas.tervasmaki@tuni.fi)

Avainsanat: Korkeakoulupolitiikka, yliopistodemokratia, demokratiakasvatus, akateeminen työ, tulevaisuuden kuvittelu

Abstrakti

Suomalainen korkeakoulupolitiikka rakentuu entistä suuremmin talouspoliittisten kysymysten ja päämäärien ympärille. Samoin akateemisen työn luonne paitsi muuttuu, mutta myös kiihtyy – ”tuotoksia” tuotetaan entistä enemmän ja aiempaa nopeammin, usein rajoitetuimmin resurssein.

Tuhannen uuden tohtorin pilotti myös pyrkii lyhentämään aikajännettä väittelyyn. Korkeakoulutuksen rahoitusta edistetään ensisijaisesti TKI-panostusten välityksellä. Korkeakoulutuksen itseisarvo ja sivistys vaikuttavat alisteiselta taloudelliselle välinearvolle.

Korkeakouluyhteisö kokee tuotannollisen tulosohjauksen ajankäyttöä ja akateemista vapautta rajoittavaksi. Yliopistojen johtamiseen on vaikeampi vaikuttaa ja tulosohjaus pakottaa yliopistolaiset arvioimaan uudelleen ajankäyttönsä prioriteetteja. Kustannustehokkuutta ja virtaviivaisia hallinnollisia rakenteita korostava arki yliopistoissa jättävät vain vähän tilaa ja aikaa yhteisiin asioihin perehtymiseen ja niihin vaikuttamiseen.

Työryhmässä pohditaan korkeakoulupolitiikan haasteita moninaista tulokulmista. Työryhmän ohjaavia kysymyksiä ovat esimerkiksi korkeakoulupolitiikan perustojen tarkastelu politiikan maa-ilmojen murroksessa: tiedepolitiikan visiotyössä hahmotellaan suuntaviivoja jo 2040-luvulle. Kyetääkö korkeakoulutuksen tehtäviä uudelleenkuvittelemaan yhteiskuntien polarisaation ja ekologisten kriisien näkökulmista? Miten korkeakoulupolitiikka voi yhä tarjota, muiden odotusten ristipaineessa, sitä vahvistuvaa sivistystä, korkeatasoista koulutusta, vapaata tieteellistä tutkimusta ja yhteiskuntakriittistä demokratiakasvatusta, mitä demokraattinen yhteiskunta edellyttää säilyäkseen ja kehittyäkseen? Mitä yliopistojen ja korkeakoulupolitiikan muutos tarkoittaa tietoon pohjaavan poliittisen päätöksenteon edellytyksille? Miten suomalaisten yliopistojen sisäisen demokratian perinne mukautuu näihin haasteisiin?

FIN / ENG

Presentaatiot

Poliittisesti erityisiä? Opettajien ja muun väestön vasemmisto-oikeisto orientaatiot Suomessa.

Tässä tutkimuksessa tarkastelemme kahden kansallisesti edustavan tilastoaineiston avulla varhaiskasvatuksenopettajien, luokanopettajien, aineenopettajien ja

erityisopettajien vasemmisto-oikeisto orientaatioita suhteessa muuhun väestöön Suomessa. Hyödynnämme sekä KOTOPE-tutkimusprojektissa opettajille suunnatun tiedonkeruun tuottaman opettaja-aineiston (N= 2796), että European Social Survey - tutkimuksessa kerätystä aineistosta saatavien Suomen maakohtaisten otosten (N= 4895) analysoinnissa tilastollisia menetelmiä. Tulosten osoittaessa opettajien poliittisten orientaatioiden eroavan keskeisesti paitsi muusta väestöstä, myös keskenään, heräävät kysymykset opettajankoulutuksen roolista tämän ammattikuntakohtaisen poliittisen eriytymisen syntymisessä, yliopistojen maantieteellisten eroavaisuuksien merkityksestä osana tätä prosessia, sekä opetussuunnitelmien tulkitsemisen ja demokratiakasvatuksen yhdenvertaisesta toteutumisesta alueellisesti.

Toisin kuin kansainvälisesti ja muissa Pohjoismaissa, Suomessa opettajien poliittisuus on yhteiskunnallisen keskustelun ulkopuolelle jäänyt ja vaiettu aihe – eikä vähiten yliopistollisessa opettajankoulutuksessa, joka on keskeinen akateemisen työn osa-alue ja perustuu tieteelliseen evidenssiin (Kansanen, 2012). Sosiaalidemokraattisiin arvoihin perustuvassa hyvinvointivaltiossa opettajat ovat yksi suurimmista työvoimasegmenteistä, joihin ammattikuntana kohdistuu erityisiä universalistisia odotuksia ja käsityksiä, kuten asema yhteiskunnallisesti ja poliittisesti neutraaleina toimijoina (Zeigler, 1967) sekä koulutuksellisen yhdenvertaisuuden edistäjänä (Julkunen, 2017). Opettajia haastavat kuitenkin muiden länsi- ja pohjoismaiden tavoin myös Suomeen rantautuneet neoliberalistisen talouspolitiikan ideat, joiden myötä opettajiin ja heidän työmarkkinoihinsa kohdistuu erilaisia markkinaistamisen ja yksityistämisen paineita ja käytänteitä (Dovemark ym., 2018) heijastuen myös opettajien alueelliseen eriytymiseen (Kosunen ym., 2024).

Aiemman tutkimuksen mukaan opettajien poliittisuus ilmenee sekä opetussuunnitelmien ja niiden poliittista päätöksentekoa noudattelevien sisältöjen, pedagogisten ratkaisujen sekä arviointikäytänteiden toimeenpanemisena (Ginsburg & Kamat, 2009), opettajien ammattiliittotoimintaan osallistumisena (Moe & Wiborg, 2016; Räisänen, 2014), että opettajien kaksoisroolina ammattilaisina ja kansalaisina (Juvonen, 2023). Opettajat navigoivat toteuttaessaan päivittäin poliittisen päätöksenteon värittämien opetussuunnitelmien mukaisia ratkaisuja, joissa yhtäältä yksilön vastuuta ja vapautta, innovatiivisuutta sekä kansallista ja kansainvälistä kilpailukykyisyyttä korostavat liberaalit arvot saa jokseenkin runsaasti tilaa (Rontu, 2024). Toisaalta niiden oppiainekuvauksista on joiltain osin tavoitettavissa myös konservatiivisia arvoja, jotka ohjaavat opettajia toteuttamaan opetustaan yhteiskunnan ylimpiä yhteiskuntaluokkia ja niiden jälkipolvea suosivien kulttuuristen käytänteiden mukaisesti ylläpitäen koulutuksen roolia kulttuurisen reproduktion tuottajana (Kallunki, 2023).

Opettajien ammattiliittotoiminnan näkökulmasta Suomi erottautuu muista pohjoismaista keskeisesti. Pohjoismaissa korporatistisen poliittisen järjestelmän sekä aikansa suurimman puolueen, sosiaalidemokraattien tuen johdosta liitoilla oli 1980–1990-luvuilla varsin valtaa omaava aikakautensa (Wiborg, 2016). Edellä mainittujen heikentymisen johdosta etenkin Ruotsissa, mutta myös Norjassa ja Tanskassa, opettajien ammattiliittojen poliittinen vaikuttavuus ja neuvotteluvalta on sittemmin vähentynyt ja siirtynyt kansalliselta tasolta ennemmin paikallisiin ympäristöihin. Kuitenkin, siinä missä Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa opettajilla on useampia ammattiliittoja, Suomessa on vain yksi valtaa pitävä ja jokseenkin konservatiivisiin arvoihin nojaava liitto, Opetusalan Ammattijärjestö (OAJ) (Räisänen, 2011), jolla on muihin Pohjoismaihin verrattain edelleen paljon vaikutusvaltaa.

Suomessa tutkimusta opettajien henkilökohtaisten poliittisten orientaatioiden ilmenemisestä koulujen ja varhaiskasvatuksen arjessa ei suoranaisesti ole, vaikka koulutus on suosittu media-aihe (Puustinen & Rantala, 2023). Luoma kuitenkin osoitti väitöskirjatutkimuksessaan (2024), että vaikka koulu toimisi hyvin, ei se välttämättä ole keskustelemiseen, kysymiseen ja vaikuttamiseen rohkaiseva demokraattinen koulu, ja että huono-osaisilla alueilla koulun merkitys demokratiataitojen opettamisessa korostuu. Alun perin sosiaalidemokraattisiin solidaarisuuden ja tasa-arvon arvoihin perustuvan koulutusjärjestelmän näkökulmasta havainnot nykytilasta näyttävät varsin ristiriitaisina. Lisäksi kansainväliset tutkimukset osoittavat opettajien saattavan rajata opetettavan aiheen opetusta vain valikoituihin näkökulmiin (Ketholwer, 2013), tehdä muuta kuin omaa etnistä taustaansa tunnustavista oppilaista vähätteleviä tulkintoja (Dee, 2005), tai toteuttaa sukupuoli- ja seksuaalikasvatusta omien henkilökohtaisten ja poliittisten arvojensa pohjalta (Cooray & Potfrake, 2011). Onkin syytä kysyä, miten opettajien – ja opettajaopiskelijoiden – poliittiset orientaatiot ovat yhteydessä siihen, minkälaisille alueille he hakeutuvat taikka ajautuvat töihin tai opiskelemaan Suomessa?

Tutkimme opettajien ja väestön vasemmisto-oikeisto orientaatioita yhdistämällä opettaja-aineiston ja ESS-aineiston toisiinsa ja toteuttamalla sitten lineaarisen regressioanalyysin, jonka avulla selvitettiin, miten opettajien ja muun väestön, taikka opettajien keskinäiset orientaatiot eroavat. Yhdistetyssä aineistossa käytettiin ESS-dataportaalin ohjeistuksia painojen käytöstä, jonka lisäksi opettaja-aineistolle laskettiin opetushallinnon tilastopalvelu Vipusen pohjalta suomalaisten opettajien määrää kuvaava paino. Tulokset osoittivat, että suomalaiset opettajat ovat keskimääräistä väestöä vasemmistolaisempia, jonka lisäksi heidän vasemmisto-oikeisto orientaationsa vaihtelevat työtehtävän ja alueen mukaan. Havainnot tekevät uuden keskustelunavauksen johtaen kysymään, miten opetussuunnitelmia tulkitaan eri alueilla paikallisten opettajien poliittisten orientaatioiden perusteella, kun opettajien poliittisuus itsessään jätetään keskustelun ulkopuolelle. Jatkotutkimusten selvittäväksi jää myös kysymys siitä, minkälainen yhteys mahdollisesti vallitsee

maantieteellisesti erilaisilla opettajankoulutusta tarjoavilla yliopistoilla, opettajien poliittisilla orientaatioilla sekä näiden orientaatioiden alueellisella ja työtehtäväkohtaisella eriytymisellä?

Democracy as becoming? Transformative pedagogical practices in higher education. Sandra Wallenius-Korkalo, Pauliina Jääskeläinen, Susan Meriläinen & Pilvikki Lantela

Tämä esitys kehittelee kehkeytyvän demokratian (democracy as becoming) käsitettä korkeakoulutuksen kontekstissa ja kysyy millaisia yhteyksiä kehollisuudella ja demokraattisella kansalaisuudella voi olla.

Tutkimus on osa Horizon Europe -rahoitteista AECED (Transforming Education for Democracy through Aesthetic and Embodied Learning, Responsive Pedagogies and Democracy-as-becoming, 2023–2026) hanketta, jossa tutkitaan miten kehollinen ja esteettinen oppiminen voisi vahvistaa demokratiaa Euroopassa. Tutkimuksessa on yhteistyössä yliopiston opettajien ja korkeakouluopiskelijoiden kanssa kehitetty opetusmenetelmiä, joissa korostuvat ei ainoastaan demokraattisen kansalaisuuden kognitiiviset ulottuvuudet vaan ennen kaikkea ymmärrys demokratiasta elettyinä ja kehollisena kokemuksena.

Demokraattinen yhteiskunnan säilyminen ja kehittyminen edellyttää demokratian, demokratiakasvatuksen ja korkeakoulupedagogiikan uudelleen kuvittelu. Laajemmin pohdinta kehkeytyvästä demokratiasta kytkeytyykin radikaalin demokratian, feministisen, ja uusmaterialistisen ajattelun rajapinnoille, jossa demokratia voidaan ymmärtää alati liikkeessä olevina koonnoksina (assemblages). Näin demokraattisen yhteiskunnan toteutumisen edellytykset ja demokraattisia arvoja tavoittelevat ihmissubjektit ovat väistämättä kietoutuneet erilaisiin inhimillisiin ja ei inhimillisiin, ekologisiin, materiaalsiin ja digitaalisiin ehtoihin ja kohtaamisiin

Yliopistollisen toisintekemisen suuntaviivoja. Leena-Maija Rossi

Olen tehnyt akateemista työtä suomalaisissa yliopistoissa 1990-luvun puolimaista lähtien yhteensä noin neljännesvuosisadan (ja piipahdellut myös yhdysvaltalaisessa akatemiassa). Tänä aikana olen todistanut opetus- ja kulttuuriministeriön tulosohjauksen kiristymistä, uusliberalistista läpitaloudellistumisen ja kilpailullisuuden eetoksen leviämistä, tutkimustoiminnan enenevää hankkeistumista sekä tehokkuus- ja läpivirtausdiskurssin voimistumista suhteessa opetukseen. Samaan aikaan olen nähnyt kuinka liian monet kollegat eri yliopistoissa kuormittuvat ja yhä useammat sairastuvat työuupumukseen. Uupumus ja loppuunpalaminen ulottuvat myös opiskelijoihin, joilla on yhä enenevässä määrin mielenterveyden ongelmia. Koko yliopistolaitos sairastaa.

Esityksessäni pyrin uudelleen kuvittelemaan opetus- ja kulttuuriministeriön ja yliopistojen suhdetta, yliopistollisen työn käytäntöjä sekä joitakin korkeakoulutuksen tehtäviä globaalien monikriisien aikana. Esitykseni on eräänlainen ”avoin kirje” ministeriölle, jossa ollaan täysin vieraannuttu yliopistojen arjesta. Esitykseni on palopuhe kriittisyyden, sivistyksen, ajattelurauhan ja kilpailemattomuuden puolesta. Sitä voi lukea myös toisintekemisen suuntaviivoina tiedepolitiikan 2040-luvulle. Ja jos puheessani esiintyvät sanat strategia, visio ja missio, se tapahtuu korkeintaan kriittisessä valossa. Toivon konsulttijargonin katoavan yliopistoista 2040-lukuun mennessä.

Korkeakoulupolitiikan verkostomainen hallinta Suomessa 2010-luvulla. Jarmo Kallunki

Politiikan tutkimuksessa on viime vuosikymmeninä keskusteltu keskusjohtoisen politiikanteon heikkenemisestä ja sen korvautumisella moninapaisella verkostomaisella hallinnalla (engl. network governance) (esim. Rhodes 2006; Provan & Kenis 2008; Klijn & Koppenjan 2016). Verkostomaisen hallinnan tunnuspiirre on, että politiikkaa tehdään ja toimintapolitiikat syntyvät erilaisten valtiollisten ja ei-valtiollisten toimijoiden yhteistyössä matalien hierarkioiden politiikkaverkostoissa (esim. Rhodes 2006; 2011). Verkostomaisen hallinnan viitekehystä on käytetty myös korkeakoulupolitiikan tutkimuksessa (esim. Donina & Palarci 2019, Kabir 2021), mutta harvakseltaan (Kanniainen ym. 2022). Tässä tutkimuksessa analysoidaan korkeakoulupolitiikan verkostomaista hallintaa Suomessa, jossa pohjoismaisen korporativismin perinteen (esim. Rommetvedt 2017; Holli & Turku 2021) mukaisesti erilaisia sidosryhmiä on osallistettu politiikantekoon jo vuosikymmeniä. Tutkimuskysymykseksi asetetaan: miten valtio käyttää verkostoja korkeakoulupolitiikassa politiikanteon ja hallinnan välineenä Suomessa?

Tutkimusaineistot muodostuvat julkishallinnon rekistereistä kerätystä verkostoaineistosta (2010–2021), asiantuntija- tai eliittihaastatteluista sekä etnografisesta havainnoinnista. Menetelminä käytetään sosiaalista verkostanalyysiä (Borgatti ym. 2013) ja laadullista sisällönanalyysiä (Schreier 2012). Tutkimuksen tuloksina esitetään muun muassa, että suomalaisen korkeakoulupolitiikan verkoston ydin muodostuu ministeriöstä, eräistä korkeakouluista, korkeakoulujen ja opiskelijoiden etujärjestöistä, ja työmarkkinaosapuolista, ja sekä verkosto että sen ydin ovat vakaat yli ajan. Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on verkostossa keskeinen asema. Verkoston kautta jaetaan tietoa ja edistetään eri toimijoiden intressejä, mukaan lukien valtion intressit. Voidaan sanoa, että valtio käyttää verkostomaista hallintaa hallituksen korkeakoulupolitiikan edistämiseen. Tulosten merkitystä pohditaan suhteessa korkeakoulupolitiikkaa koskevaan nykykirjallisuuteen.

10. Marx in the Arctic: Marxism, Critical Theory, and Politics

Coordinators

Ville Kellokumpu, University of Oulu (ville.kellokumpu@oulu.fi)

Keijo Lakkala, University of Lapland (keijo.lakkala@ulapland.fi)

Keywords: Marxism, Critical Theory, politics, historical materialism

Abstract

The current conjuncture has seen a proliferation of crises ranging from intensifying climatic catastrophes and the rise of authoritarian politics to escalating geopolitical tensions and a crisis of social and political imagination. This predicament has recently been dubbed polycrisis. Marxism and Critical Theory have always been well equipped in dealing with crises whether of economy, politics, or mass psychology. Yet retaining the explanatory power of these approaches requires continuous renegotiation between and development of theory, empirics, methodology, and praxis. In this session, we aim to ask what kind of tools Marxism and Critical Theory offer for making sense of the world in its current state.

FIN / ENG

Reckoning with the Present: Caribbean Marxism at the End of the World. Onni Ahvonen (University of Helsinki)

Neoliberal hegemony—firmly consolidated in the wake of the fall of the Berlin Wall and the Soviet Union—if not disintegrating before our eyes, is at least rapidly mutating and changing form. This period of tumultuous transition has been marked by an exhaustion of the utopian imaginary, engendering “peculiar forms of melancholia” (Traverso 2021, 5). If historically the left has been able to produce radical imaginaries and visions of emancipatory futures, this no longer seems to be the case. As Mark Fisher famously put it: “[I]t is easier to imagine the end of the world than the end of capitalism.” Paralysed by melancholia, the left seems unable to move on from loss and defeat, immobilised by political malaise and the lack of liberatory horizons. If this diagnosis has any merit, the seemingly interminable question remains: what is to be done? In this paper, I want to reflect on the theoretical and political value of Caribbean or Tropical Marxism in this conjuncture. What potentialities does Caribbean Marxism(s) provide for rejuvenating our political imagination in times of disorder and decay? Can it help us revitalise futures yet-unrealised and invent new forms of political association capable of transcending the present interregnum? The present amalgamation of crises is peculiar insofar as it is attended by an apocalyptic discourse where dystopia metamorphoses into reality. In the Caribbean archive, however, the end of the world has not appeared as a distant future slowly closing in on humanity. Rather, it has always already been there. Thus, the very notion of invention, foundational for any form of utopian desire, have had to begin

precisely from the end of the world. It is this problematic I want to briefly consider here through the political thought of Aimé Césaire and Frantz Fanon.

Trauma and commodity form – Walter Benjamin's modern. Niko Ravattinen (University of Helsinki)

My presentation extends and further develops the juxtaposition made by Walter Benjamin in his 1939 essay *Über Einige Motive bei Baudelaire* between a modern society i.e. capitalist mode of production and trauma. While Benjamin's comparison remains somewhat ambivalent at times, it is fairly evident that he sought to depict modern society or capitalist mode of production — through his portrayal of 19th century Paris — as a field of shock stimuli that not only diminishes the possibility of certain type of experience but also has the potential to be traumatizing. At the same time, social transformation — and even the mere act of imagining alternatives — becomes nearly impossible.

I argue that Benjamin's engagement with psychoanalytic insights, particularly regarding trauma, manifests in his essay in ways that allow for a comparison between capitalist mode of production (or perhaps more specifically, the commodity form) and the processes of traumatization, re-traumatization and identifying with the aggressor observed in trauma studies and psychoanalysis. This becomes particularly clear in Benjamin's description of 19th century Paris's modern phenomena, in which the latest developments in the mode of production no longer need to conceal their commodified nature. The very recognition of commodification enables imitation and, in doing so, creates a seemingly endless cycle of socially mediated trauma — conveyed through transgenerational trauma and seen in parent-child relationships.

For contemporary social theory, integrating ideology critique with trauma studies offers an opportunity for understanding the grip of ideology and the commodity form across society. Through trauma studies it is possible to examine both individual and large-scale societal processes of traumatization in parallel. Benjamin's essay — and his mode of historical presentation more broadly — sought to induce in the reader a sudden, experiential estrangement from a reality shaped by commodified relations. This kind of caesura of thought would fragment dialectical tensions into procedural elements, thereby enabling the subject, newly reoriented through estrangement, to break free. I have argued elsewhere that Benjamin's theory of dialectical image (*Dialektisches Bild*) was an attempt — and maybe not entirely a successful one — to do just that. By studying trauma and ideology together, we might uncover potential directions for transcending the dominant reality.

My presentation draws connections from Baudelaire and Benjamin to the present moment, arguing that many of the challenges then identified remain strikingly similar

today. The totalizing logic of capitalist mode of production — which prioritizes the general over the particular — appears increasingly intolerant of any questioning of its own legitimacy. The early Frankfurt School theorists considered the family — through its Oedipal structure — as a potentially mediating space that could offer partial protection and freedom. The political nature of education is widely acknowledged, and even Finland's comprehensive school system contains elements that, in some ways, might create possibilities for transcending the logic of the mode of production. However, the corresponding between transgenerational trauma and commodification casts a shadow over alternative societal models. Nevertheless, a critical examination remains crucial to identify possible paths forward.

*Melting Ice, Shifting Routes: Arctic Shipping Lanes as Green Capitalism. Jacob Bolton
(The London School of Economics and Political Science)*

Recent Marxian theory has highlighted the crucial role of logistical systems in enabling global capitalist production processes and the uneven division of labour. From the colonial era to the 'container revolution' of the 70s, logistics has been the enabling factor of global capitalism, but the ground (or, rather, the sea and ice) that it rests on is changing. As the planet heats and polar ice caps melt, new logistical routes become plausible: many are speculating that shipping lanes across the Arctic ocean will soon open up, remaking the world's trade geography with new shorter pathways between the US, Europe, Russia and China. Increased port development in the region may also make oil and gas reserves more accessible, delaying the urgent need to remake the world's food and energy systems. Current interest and contestation around the Arctic is rooted in this urgency to secure a stake in the region, as it becomes a new centre of gravity for capitalist accumulation. The framing of an Arctic in the process of 'opening up' is being aided by emerging discourse on Polar Shipping, which is doing two things: firstly, rather than question the makeup of the world's stretched, extractive and wasteful supply chains, it extends them into the future, a 'greener' future in which journey times between Asia, Europe and the US will 'use less fuel'. Secondly, it provides a green veneer to infrastructure (namely, ports) that will be critical for increased oil and gas exploration and drilling in the area. In this paper I will introduce Marxian approaches to logistics. I will then discuss Arctic shipping developments through this lens, building on Marx's notions of spatial barriers and 'the annihilation of space by time'. I will end by considering the temporalities of logistics, thinking about Arctic shipping lanes as speculative objects through which to study how actors make and contest the future of the Arctic region.

*Barcelona and the car issue: metabolic rift and social tensions. Marta Vallvé
(Universitat Autònoma de Barcelona)*

During the last decade, Barcelona has undergone an ambitious urban and mobility transformation to tackle chronic air pollution as a dense city. The superblocs, green axis project, and low emission zone are key policies of Ada Colau's tenure. However, they have faced significant institutional and popular resistance. This paper analyses the material bases of the air quality problem and social tensions around car restrictions in Barcelona through a revised metabolic rift approach. This approach examines how capital accumulation disrupts the metabolism between humans and nature, disturbing natural cycles and creating ecological problems. My revised approach adds the social dimension of the rift (the rift in social metabolism, using Marx's meaning of the term) by highlighting separations in production and consumption and their contradictions. I show air pollution in Barcelona stems from a rift in social metabolism – a gap between where labour power is reproduced and where it is consumed (workplace and residence). This results from capital's tendency to (geographically) concentrate in economically dynamic centres, where economic activity can concentrate to a higher extent than population can, creating growing metropolitan areas around them. Social tensions around car restrictions also reflect this rift. People living in the metropolitan periphery, who live farther from work and rely more on cars, are more affected by restrictions, while Barcelona residents suffer more from air pollution.

Voices from the green transition. Vivian Price (California State University)

While scientists worldwide agree that we must reduce greenhouse gasses quickly or face extreme climate change, how are these efforts affecting workers and communities? This 10 minute piece is the first of several research to film shorts based on studies organized by Dr. Vera Trappman and funded by the Leeds University Business School, Hans Böckler Foundation and Columbia University Incite Institute. This initial piece presents stories from unionists in South Africa and workers and Indigenous communities in Chile about the need to involve local people during the phaseout of coal in the former and transition to a green economy in the latter. At the COP26, western countries and the World Bank set their eyes on rapid decarbonization by lending billions of dollars to several global South countries to abandon coal. In South Africa, that contributed to a rapid shutdown of the Komati coal power plant, celebrated with great fanfare as a model program. However, unionists from the National Union of Mineworkers express their anger at the empty promises of the Just Energy Transition Partnership (JETP), the massive loss of jobs, the lack of authentic skill training and employment in renewable industries and the resulting devastation of a community dependent on coal. There are also issues of growing inequality as the funding further plunges South Africa into debt and privatizes green energy. In Chile, international

investors and private Chilean companies push to expand the extraction of lithium from brine, while the national government attempts to expand domestic control of the industry for the benefit of the country. A lithium worker recounts stories of poor treatment and low wages and the opposition to strong unions, while an Indigenous woman protests the destruction of the fragile habitat of the arid desert where the Atacameños and others have lived for generations. This glimpse of the mechanisms of the world's green economy calls attention to the contradictions of renewable development driven by profit and without meaningful consultation with workers and communities.

Steel, the environment and the relations of production: looking at the decarbonisation of the Italian steel industry through a Marxist lens. Cora Orlando (University of Freiburg)

With the European Green Deal, the last years have witnessed pervasive efforts towards decarbonisation in the EU. Inspired by traditional Marxist and Eco-Marxist scholarship and by recent calls to industrialise political ecology, the paper presents preliminary results of the author's doctoral research on the decarbonisation of the Italian steel industry, with three production sites as case studies. Preliminary reflections are based on the critical discourse analysis of publicly available materials (fieldwork and qualitative interviews will follow).

The research so far shows how green capitalist discourse around sustainability is mobilised in function of industrial interests in contradictory ways. Companies frame green steel as a marketing strategy as well as an opportunity to revive European industry. Environmental sustainability is thus portrayed as an opportunity for growth, company- and nationwide, and as achievable through an 'easy' technological switch, while the infrastructural challenges it entails are often underplayed.

On the other hand, discourses around a 'holistic' approach to sustainability are mobilised to slow down the transition, emphasising the importance of 'social' and 'economic' sustainability. This subsumes the issues of labour and cost under the banner of sustainability, and only apparently resolves old conflicts between production, profitability, jobs and environment at a discursive level, while it in fact reproduces them. This process calls for an analysis of both discourses of sustainability and relations of production, and how they produce and reproduce capitalist relations as well as emissions, which Marxist theory can help untangle.

Concurrently, geopolitical concerns are currently intensifying, especially with the right-wing gaining power. This could cause not only a shift away from green capitalism in discourse and policy, but also a reactionary reconfiguration of the relationships between capital, industry and the environment that warrants critical analysis,

theoretical engagement and a renewed political imagination, joining Marxism's explanatory power with emancipatory class and climate politics.

What Can the Secret of Original Accumulation Tell Us About Sustainability Transitions?
Tomi Tuominen (University of Lapland)

In its attempt to combat climate change and environmental degradation, the EU has initiated the Green Deal policy programme. With this programme the EU proclaims to “transform its economy for a sustainable future”. Furthermore, this should be achieved while decoupling economic growth from resource use. In practice, the Green Deal focuses on transforming individual systems of production and consumption, like for example energy, transport, housing and food. What are the EU’s possibilities for achieving such a transformation, and what will actually be transformed? Who are the winners and the losers of such a transformation?

Against this backdrop, this study hypothesises that if original accumulation was the process that created capitalism and still perpetuates it, then perhaps we can decipher from Marx’s analysis of original accumulation the key to transforming the current conjuncture in a way that would realise not just a reformist sustainability transitions but a revolutionist sustainability transformation. This hypothesis is addressed by reading “The So-Called Original Accumulation” (chapter 24 of *Capital*, 2nd version) and key policy initiatives and legislative proposal put forth by the EU with regards to the Green Deal.

Legal scholars are constantly faced with the question how does law relate to sustainability transitions. This study answers this question by first explicating the role of law in original accumulation, and then, by applying these insights to assesses how current law is structuring and affecting the direction that the EU’s Green Deal takes.

The ecology of left communism: mapping the research field. Keijo Lakkala (University of Lapland)

Over the last few decades, ecological questions have emerged in Marxist theoretical debates in a variety of ways. Research has so far explored the ecological potential of Marx's own theory (John Bellamy Foster), described the logic of capitalist world ecology (Jason W. Moore) and located the historical roots of fossil capitalism (Andreas Malm). Ecological debates within Marxism have sometimes even ended up presenting utopian visions of a so-called “degrowth communism” (Kohei Saito), which builds on the later writings of Karl Marx to argue against the more techno-optimistic aspects of historical materialism and in favor of a degrowth approach. However, the links between ecological and socialist thinking are ultimately not a very recent phenomenon. As John

Bellamy Foster has shown on various occasions, ecological issues have always been present in the theoretical debates of the anti-capitalist movement. This paper will focus on the so-called “ultra-left” or “left communist” tradition and its conceptions of ecology. This tradition has been somewhat overlooked in ecosocialist discussions although it has had, as this presentation will show, some really original and far-reaching ideas about capitalist mode of production, ecology and the communist revolution. In chronological order, the presentation will review the preliminary results of my research on the ecology of left communism in an overview. From the left communist tradition, the ecological ideas of theorists such as Anton Pannekoek, Guy Debord, Amadeo Bordiga, Paul Mattick, Jacques Camatte, Gilles Dauvé, and Jasper Bernes are highlighted.

Labors of Discourse: The Enigma of a Materialist Discourse Theory. Ville Kellokumpu (University of Oulu)

Contemporary forms of discourse analysis and theory often seem to rest on the unfounded assumption that discourse is something through which the world is actively constructed and transformed. I flip this assumption on its head and argue that political discourse is, first and foremost, reactive and opportunistic in nature. Discourse has become a degenerative force in the world. This recognition contains not only theoretical, but practical value for the Left mired in increasingly online subcultures. First, I highlight how Ernesto Laclau’s and Chantal Mouffe’s post-Marxist discourse theory is one chapter that amplifies a constructivist notion of discourse still reverberating today. Authors like Howarth argue on behalf of the materialist nature of Laclau’s and Mouffe’s project whereas I interpret it as thoroughly post-Marxist. What I aim to highlight is that these approaches contain no mediating concept outside of discourse itself and are thus subject to increasing conceptual creep where everything comes to be seen as discourse. Second, to resist this conceptual creep, I propose labor as a mediating concept that keeps discourse in check. I open the can of worms that is the reactive nature of discourse and aim to grapple with this predicament through the concepts of labor, interests, and class.

Reification, Fetishization and the Primal Pseudos: Adorno's (Non-)Theory of Nationalism. Daniel Rogers (City University of New York Graduate Center)

Reification is a keyword in Theodor Adorno’s philosophy, bound up with his notion of identity thinking. It refers to two linked but distinguishable processes, one cognitive-epistemological, or subjective, and the other social-political, or objective. Unlike identity thinking, reification is a term used by many others in philosophy and social science, but few have adopted or even analyzed Adorno’s distinctive account, let alone

developed it further. Instead, there persists a divide between those who employ reification primarily in a cognitive-epistemological sense – these tend to be analytic philosophers – and those who employ it in a sense which privileges social relations. Narrowness marks the former, while imprecision marks the latter. But the power of the latter conception lies in its connection to social and intellectual totality, famously explored by Georg Lukács in *History and Class Consciousness*. Adorno, however, advanced a sharp critique of totality in both senses, despite reification being central to his analysis of humanity and society. And his account of reification, I will argue, is ultimately more powerful than the regnant accounts today. Unlike most latter-day Marxist accounts of reification, which follow primarily on Lukács, it looks beyond the capitalist era of society, and towards transhistorical processes, but it remains strongly oriented nevertheless towards seeking out economic bases behind human and societal action. At the same time, it digs much deeper into cognitive processes than is standard within Marxism, along lines also explored by Alfred Sohn-Rethel. Adorno's conception of reification is not free of ambiguity, but it is provocative and fruitful for further inquiry along similar lines.

Adorno's account of reification, I argue, has great potential in particular for aiding our understanding of the dominance of the nation-state over today's world and its political thought, and providing us with seeds for overcoming it. I call this system nationalism for short, understood not merely as extremist ideology but as an active process and ideology that spans the political spectrum. Many cogent observations about nationalism appear in Adorno's works, but we find no unified theory. Nevertheless, he provides seeds for the renewal, and perhaps the reorientation, of the ongoing theoretical project of grappling with it. And though Adorno himself seldom spoke of reification and nationalism together, we have every reason to believe that a strong connection follows from his analyses of these phenomena. I will attempt to trace out the connections and relate them to his politico-epistemological account of identity thinking. The related notion of fetishization, a recurrent element in Adorno's work, has resonant implications for the understanding of nationalism as well, which I will bring to bear. Finally, the term "primal pseudos" occurs in Adorno's lectures on *History and Freedom* to describe nationalism's shaky claims to ground political life, and I will link it to the other terms under discussion to further flesh out his (non-)theory of nationalism.

Capital and Nature after Adorno. Jai Bentley-Payne (University of Auckland) & Campbell Jones (University of Helsinki)

A "new Adorno reading" has arisen, that proposes to put to the sword all earlier readings. This new reading places critique of political economy back at the heart of the

critical theory of society and understands critique of political economy as at the same time critique of the domination of nature. This talk has three objects. First, we introduce the new Adorno reading, focusing on (1) the corpus of recent posthumous Adorno publications, (2) scholarship documenting the place of Marx, critique of political economy and the theory of value in Adorno's thought, and (3) various efforts to build, from Adorno's thought, a "critical theory of nature". We then discuss the scholarly consequences of the new Adorno reading for (1) the monetary interpretation of the theory of value, (2), the origins of the New Marx Reading, and (3) the future of the Frankfurt School. Third, we turn to the philosophical and political consequences of the new Adorno reading for addressing the identity and non-identity of capital and nature.

11. Outoa aktivismia outojen maailmojen puolesta

Koordinaattori:

Tapio Nykänen, Oulun yliopisto/Lapin yliopisto (tapio.nykanen@oulu.fi)

Avainsanat: Aktivismi, epistemologia, maailmat, sukupolvi, objektiivisuus

Abstrakti

Poliittiseen aktivismiin sisältyy demokratian lupaus. Aktivismi voi edistää kaikkien ihmisten (ja muiden eliöiden) oikeuksien ja vapauksien toteutumista – myös silloin, kun vakiintuneet instituutiot ovat toimintakyvyttömiä tai asettuvat vastahankaan (vrt. Koikkalainen 2023). Aktivismin demokratisoiva potentiaali on erityisen voimakasta silloin, kun toiminta on vakiintuneiden tapojen ja käsitysten näkökulmasta *outoa*. Suuren yleisön näkökulmasta oudolta vaikuttaviin tavoitteisiin tai toiminnan muotoihin voi kytkeytyä virkeää ja kekseliästä poliittista mielikuvitusta, joka voi haastaa vallitsevia hierarkioita ja haitallisia toimintatapoja. Outouden paikantuminen ilmentää samalla sitä, missä mahdollisen poliittisen ajattelun rajat yhteiskunnassa kulkevat. Sietämättömän outoja vaatimuksia on vaikeaa tai mahdotonta esittää uskottavasti, mutta siedettävän oudot ideat sijoittuvat mahdollisen rajalle, josta ne voivat muuttaa maailmaa. Kun vaihdetaan hieman näkökulmaa, outoutta voidaan pitää myös demokratian moniarvoisuuden mittarina (vrt. Habermas 1985). Jos yhteiskunta sietää monenlaista outoutta, voi erilaisilla ihmisillä (ja muulla luonnolla) sekä ryhmillä olla mahdollisuus edistää tavoitteitaan ja elää haluamansa näköistä elämää.

FIN / ENG

Presentaatiot

LAILLISTAKAA SE!: kannabisaktivismi kieltolain aikana. Mika Luoma-aho (Lapin yliopisto)

Kirjoitan parhaillani autoetnografiaa suomalaisesta kannabisaktivismista yllä olevalla työotsikolla. Olen tehnyt etnografista kenttätutkimusta kannabisaktivistien parissa vuodesta 2018. Useita kertoja vuodessa tekemilläni tutkimusmatkoilla olen osallistunut hamppumarsseille, mielenosoituksiin ja mitä erilaisimpiin julkisiin ja yksityisiin kokoontumisiin ja istuntoihin aktivistien kanssa. Olen myös osallistunut kannabisaktivistien poliittiseen toimintaan Suomen kannabisyhdistys ry:n sekä kahden läpimenneen kansalaisaloitteen valmistelun ja kampanjoinnin kautta. Olen siis kannabisaktivisti itsekkin. Olen osa sitä ilmiötä, liikettä tai vähemmistöä, jota tutkin.

Olen kiinnostunut kannabisaktivistien poliittisesta toiminnasta. Ymmärrän politiikan toiminnalliseksi käsitteeksi, joka merkitsee inhimillistä taipumusta vastustaa ihmisiä, asioita, mitä tahansa. Olen haastatellut tutkimukseeni kymmeniä kannabisaktivisteja ympäri maata, pitänyt kenttäpäiväkirjaa, ottanut valokuvia, koonnut erilaisia asiakirjoja, tilastoja, sekä arkisto- ja media-aineistoja. Tutkimukseni on osa apulaisprofessori Tapio Nykäsen johtamaa Outo aktivismi demokratian mahdollisuutena ja ongelmana - tutkimushanketta (Koneen säätiö).

Kannabis ei ole katoamassa Suomesta mihinkään ja päihdepoliittista muutosta vaativat aktivistit saavuttavat tavoitteitaan maailmalla. Esimerkiksi Yhdysvallat, Kanada ja Saksa ovat ehtineet jo kannabista laillisesti säätämään ja/tai dekriminälisoimaan sen

käyttöä. Onkin paikallaan selvittää, mitä tai ketä suomalaisten kannabisaktivistien muodostama liike vastustaa ja, niin tehdessään, puolustaa ja edustaa. Samalla haluan pohtia kannabiksen käyttäjiä poliittisena vähemmistönä ja käytön kriminalisoinnin merkitystä ja seurauksia kannabista käyttäville ihmisille suomalaisessa yhteiskunnassa.

Politiikan tutkimuksen päivillä 2025 esittelen autoetnografiaani ja sen sisältösuunnitelmaa. Mielelläni keskustelen myös parhaillaan eduskunnan lakivaliokunnan käsittelemästä kansalaisaloitteesta kannabiksen laillistamiseksi, sääntelemiseksi ja verolle panemiseksi Suomessa, josta äänestettäneen eduskunnan suuressa salissa tämän kevään aikana.

Outo oppositionaalinen oikeistoaktivismi ja sen oudot määritelmät. Tommi Kotonen (Jyväskylän yliopisto)

Yksi oudon aktivismin keskeinen piirre on hankaluus sen määrittelyssä ja käsitteellistämisessä. Tässä paperissa käsitelty oikeistoaktivismi asettuu henkilökytköksen kautta jonkin populismin, ääriajattelun ja ”maahanmuuttokritiikin” välimaastoon, mutta pakenee usein tarkempaa määrittelyä.

Liikehdinnän alkujuurena voidaan ainakin joidenkin toimijoiden kohdalla pitää ns. Suomi-Maidania, eli Helsingin Rautatienranta-alueella kokoontunutta useita kuukausia jatkunutta telttamielenosoitusta vuonna 2017. Vaikka mielenilmauksen tarkoitus oli vastustaa pakolaisten samalla aukiolla pitämää mielenilmausta, termi Maidan rinnasti sen Ukrainan demokratiamielenosoituksiin. Sittemmin mallia on otettu muun muassa Ranskan keltaliiveistä ja kanadalaisista Convoy-saattueista. Kansainväliset vaikutteet ovat siis ilmeisiä.

Toisaalta toimijat ovat pyrkineet nostamaan esille omaa idealismiaan kuvaavaa terminologiaa. Erilaiset muunnelmat vapaudesta ja demokratiasta esiintyvät taajaan nimistöissä ja julistuksissa. Liikkeen vastustajille puolestaan olennaista on korostaa demokratiavastaisia salaliittoteorioita liikehdinnän keskeisenä osana, ja toisaalta kehittää luonnehdintoja liikehdintään osallistuvista henkilöistä. Yleisesti liikehdintä on yhdistetty radikaali- ja äärioikeistoon.

Yhteiskunnallista ja retorista käsiteanalyysia sekä käsitehistorian näkökohtia hyödyntäen pyrin tässä luomaan kuvaa ilmiöstä sen käyttämien ja siitä käytettyjen käsitteiden ja nimikkeiden kautta. Sen sijaan, että pyrkisin tässä yhteydessä laittamaan ilmiötä yhteen tiettyyn omaan lokeroon, pyrin esityksessäni analysoimaan erilaisten nimityksien ja käsitteiden kirjoa, pohtien mitä ne kertovat itse ilmiöstä ja sen suhteesta demokratiaan.

Ekoterrorismia ja ekotaasia: Suoraa toimintaa luonnon ja ympäristön puolesta eilen ja tänään. Johan-Eerik Kukko (Lapin yliopisto)

Esitelmässä ja suunnitteilla olevassa tutkimuksessa tarkastelen ekoterrorismin, ekotaasin ja kansalaistottelemattomuuden eroavaisuuksia ja rajapintoja. Viime vuosina on tutkittu paljon esimerkiksi ympäristöliike Elokapinan harjoittamaa kansalaistottelemattomuutta, mutta ekotaasiin ja erityisesti ekoterrorismia harjoittaviin liikkeisiin kohdistunut kotimainen tutkimus on jäänyt

vähäiseksi. Elokapinaa on kutsuttu ekoterrorismiksi, mutta liike ei harjoita väkivaltaisia henkilöihin kohdistuvia iskuja edistääkseen poliittisia tavoitteitaan. Tutkimuksessa kiinnitän huomion ryhmiin ja liikkeisiin jotka turvautuvat laittomiin keinoihin luonnon ja ympäristön puolesta, mutta ovat valmiita myös kyseenalaisiin keinoihin saavuttaakseen poliittisia tavoitteitaan. Tarkoitan tällä erityisesti keinoja joihin kansalaistottelemattomuutta harjoittava aktivisti ei turvaudu.

Esa Konttisen ja Jukka Peltokosken (2004) mukaan ekoterrorismissa (engl. Ecoterrorism) on kyse ihmisen fyysistä koskemattomuutta kohtaan suuntaavasta iskusta jonka tarkoituksena on levittää paniikkia ja pelkoa. Ekoterrorismi eroaa kuitenkin Konttisen ja Peltokosken mukaan ekotaasista (engl. Ecotage) väkivallan ja pelon lietsomisen suhteen. Ekotaasilla tarkoitetaan suoraa toimintaa ympäristön hyväksi omaisuusvahingoista välittämättä. Teot voivat olla julkisia ja niillä voidaan

haluta herättää huomiota tai ne voivat olla yön pimeydessä tapahtuvia iskuja, joilla halutaan vältellä julkista keskustelua. Teoilla voidaan myös iskeä esimerkiksi turkistarhaajan elinkeinon harjoittamiseen tai nämä voivat olla symbolisia ja niillä halutaan aiheuttaa moraalista närkästystä. Konttinen ja Peltonen huomauttavat, että ekotaasin ja kansalaistottelemattomuuden raja on liukuva. Syksyllä 2022 Iltasanomat uutisoi ”mystisestä ryhmästä” joka tyhjentää katumaastureiden renkaita. Iskujen takaa paljastui Tyre Extinguishers- ryhmä, joka tyhjennettyään auton renkaan jätti katumaasturin tuulilasiin viestin, jossa perusteltiin näkemystä miten isot katumaasturit ovat katastrofi ympäristölle. Vuonna 2024 Iltalehti uutisoi, että poliisin tietojen mukaan Helsingissä on tapahtunut 16 tapausta. Iltalehden uutisessa ryhmän jäseniä kutsutaan ”rengasterroristeiksi”. Ryhmän jäseniä voisi kutsua myös ”ekosotureiksi” (engl. Ecowarrior).

Vuonna 1985 julkaistussa teoksessa Ecodefence: A Field Guide to Monkeywrenching entinen merijalkaväen sotilas Dave Foreman antaa käytännön ohjeita miten toimia ja olla ”ekosoturi”. Elottomiin koneisiin kohdistuvaa suoraa toimintaa on kutsuttu ”jakarihommiksi” (engl. Monkeywrenching). Foremanin teoksessa ekosoturi katkaisee teitä, suojautuu poliisikoirien hyökkäyksiltä ja rikkoo metsä- ja työkoneita. Aseisiin, miinoin tai räjähteisiin ekosoturi ei kuitenkaan turvaudu. Foremanin mukaan räjähteiden käyttö vaarantaa ihmisten henkiä ja jokainen

ekosoturi voi upottaa valaanpyyntialuksia muutamalla helposti hankittavalla työkalulla. Teoksessa annetaan käytännön vinkkejä, millaisilla välineillä on hyvä varautua. Esimerkiksi jokaisen ekosoturin välineisiin kuuluu mm. taskulamppu, vaihtovaatteet, ilmastointiteippi ja jokoavaimet. Dave Foreman oli mukana vuonna 1980 perustamassa Earth First! -organisaatiota, jonka alkuperäinen tavoite liittyi Yhdysvaltojen erämaiden suojelemiseen. Organisaatiota pidetään ensimmäisenä, joka on aktivismissaan hyödyntänyt ”puiden naulaamista” (engl. Tree spiking). Termillä tarkoitetaan esimerkiksi naulan tai metallisen piikin laittamista lähelle puun juurea jossa metsurin saha vaurioituu koskettaessa metallia. Metallisten piikkien lyömistä puuhun on kuvattu ekoterrorismiksi sillä siinä missä sahan kosketus metalliin vaurioittaa sahanteriä, tämä voi pahimmassa tapauksessa johtaa henkilövahinkoihin tai jopa kuolemaan.

Kairattu sydän – Kamppailuja Viiankiaavasta. Mari Mäkiranta – Vesa Puuronen (Lapin yliopisto / Oulun yliopisto)

Esitelmämme käsittelee Sodankylän Viiankiaavan Natura- ja soidensuojelualueelle suunniteltua kaivostoimintaa ja siihen liittyvää taideaktivismia. Toteutimme taideaktivistiset, kaivosyhtiön toimintaa parodioivat kairaus- ja valtausperformanssimme tammikuussa 2024 samanaikaisesti kaivosyhtiön toteuttamien koekairauksien kanssa. Kairausten aikana suolla liikkui monenlaista väkeä: kaivosyhtiön insinöörejä, malminetsijöitä, poronhoitajia, elokapinallisia, satunnaisia luonnossa liikkujia ja vartioita, joilla kaikilla oli omia intressejään. Taideaktivistiset performanssimme tekivät näkyväksi kaivosyhtiön toimintaa suolla ja Viiankiaavan haavoittuvuutta: Viiankiaavalle suunniteltu kaivostoiminta uhkaa perinteisiä elinkeinoja ja kulttuuria sekä aapasuon ainutlaatuisia luontoa ja uhanalaisiksi luokiteltuja lintu- ja kasvilajeja. Kyseessä olisi myös ennakkotapaus: ensimmäinen luonnonsuojelualueelle sijoittuva kaivos Suomessa.

Viiankiaavan kaivostoimintaa on perusteltu kansallisella edulla ja sillä, että sen avulla voidaan vähentää Euroopan raaka-aineriippuvuutta Kiinasta. Suolla toteuttamiemme performanssien tavoitteena on tehdä näkyväksi luonnonsuojelun ja kaivosteollisuutta suosivan lainsäädännön ja poliittisten strategioiden ristiriita. Taideaktivistisia performanssejamme kuvaa kriittistä etnografiaa kehittäneen Dwight Conquergoodin ajatus tutkijan ruumista etnografisen tiedon ja tietämisen kenttänä. Tämänkaltaisessa ”kenttätöyssä”, performansseissa, makrotason intressit, kuten kaivosyhtiöiden omistajien tavoitteleva pääoman arvonlisäys ja pyrkimys luonnon hallintaan, tunkeutuvat tutkijan mikrotason kokemuksiin. Video- ja performanssiteilija Lea Kantosta mukaillen: Joskus koettu yhteiskunnallinen ristiriita tuntuu niin henkilökohtaiselta, että sitä on käsiteltävä omassa ruumiissa. Kun malmia etsivä pora jyskyttää routaista maaperää ja tunkeutuu jään läpi suon alimpiin kerroksiin ja maaperän syvyyteen, tunnemme sen ruumiissamme. Pora kairaa myös meissä.

Esityksessämme paikannamme taideaktivistiset performanssimme poliittisen ja kantaaottavan nykytaiteen kenttään, kartoitamme kaivosteollisuuden globaaleja ja paikallisia taloudellisia ja poliittisia pyrkimyksiä ja teemme Viiankaapaan liittyviä intressejä ja valtasuhteita näkyviksi. Ydinkysymyksenämme on, minkälaisia poliittisia ja taloudellisia intressejä ja valtasuhteita performanssimme paljastavat. Millaista ymmärrystä luonnonvarojen hyödyntämisestä ja luonnonsuojelusta performanssimme muodostavat? Esitämme osan argumentaatiostamme performanssiemme videodokumentaatioina.

*Saamelaisaktivismin kapinallinen ilo – osallisuuden rakentamista monikriisin ajassa.
Helena Ristaniemi (Oulun yliopisto)*

2020-luvun nuoret elävät epävarmassa monikriisin ajassa, jossa ilmastonmuutos, luontokato, sodat ja poliittinen sekä taloudellinen epävakaus horjuttavat nuorten uskoa tulevaan. Arktisten alkuperäiskansojen nuorten kohdalla jännitteitä lisää huoli maankäytön sekä ilmaston lämpenemisen vaikutuksista alkuperäiskansakulttuureihin. Ristipaineet ovat näkyneet myös yhteiskunnallisessa mobilisoitumisessa: saamelaisnuorten poliittinen aktivismi on ollut näkyvää niin Suomessa kuin muissakin pohjoismaissa. Saamelaisnuoret ovat viitanneet aktivismiin pakkona, mutta toisaalta aktivismi tarjoaa nuorille mahdollisuuden rakentaa yhteisöjä ja luoda ystävyyssuhteita. Siten aktivismin voidaan nähdä tuottavan moniulotteisia affektiivisiä kokemuksia.

Esityksessäni pohdin mahdollisia lähestymistapoja saamelaisaktivismin tutkimukseen. Erityisesti keskityn tarkastelemaan aktivismin tutkimuksen mahdollisuuksia ilon näkökulmasta. Hahmottelen kapinallisen ilon käsitettä, joka rakentuu yhdessä alkuperäiskansa- ja saamentutkimuksen kanssa. Ilon tutkiminen vastaa saamentutkimuksen kutsuun tutkimustavasta, joka keskittyy saamelaisten omaan toimijuuteen, yhteisön vahvuuksiin ja voimavaroihin. Kapinallisella ilolla tarkoitan tässä konkreettisen aktivismin ja arjen iloa, joka tekee aktivismista ja osallisuudesta mielekäästä nuorille.

Alkuperäiskansatutkimuksesta nouseva ilon tarkasteleminen ei kuitenkaan merkitse vaikeuksien kieltämistä, vaan yhteisyyttä rakentavien vastarinnan muotojen tarkastelua historiallisessa ja kulttuurisessa kehikossa, joka tunnistaa sekä historialliset painolastit että vallitsevat tilanteet, joista aktivismi kumpuaa. Kapinallinen ilo voidaankin ymmärtää periksi antamattomuutena ja vastarintana, joka kantaa vaikeiden kokemusten ja historioiden yli vahvistaen yhteisöllistä kuulumisen kokemusta.

The Curious Role of News Comments: A Survey on Engagement in and Perceptions of Online News Comments Sections. Klas Backholm, Andreas Fagerholm, Heini Ruohonen & Kim Strandberg (Åbo Akademi)

Since their introduction in the late 1990s, online user-generated news comments have offered a wider range of views compared to traditional letters to the editor. In theory, digital public discourse in the form of news comments in comments sections represents an ideal public sphere, providing a space where diverse and even unconventional perspectives can emerge. Comments sections offer citizens the ability to debate, discuss, and provide views that are not always present in the original news article, sometimes even challenging dominant narratives and established viewpoints. Over time, these comments have become an integral part of online journalism and a central feature of the digital era's participatory culture. However, despite their potential, user comments are often met with skepticism due to concerns about their quality and antagonistic tone. One thing that makes online commenting interesting in the context of political activism is its "strangeness" as a practice. Despite its democratic potential, only a small, often rather unrepresentative group of individuals engages in it. This limited participation positions commenting as a form of unconventional activism where the boundary between productive debate and polarized confrontation is often blurred.

This paper explores how citizens engage with user-generated news comments on news sites and social media pages of news organizations, investigating how much and why people read, write, or like such comments. It also examines citizens' perceptions of the quality and role of online news comments in public discourse, and their views on the role of journalists in these spaces. The study is based on a survey conducted in autumn 2024 among the online Barometern panel (2,516 respondents), representative of the Swedish-speaking population in Finland.

High-risk activism and inequalities in political participation. Aleksi Ranta-aho, Helsingin yliopisto)

Europe and the wider global north is confronting multiple crises at the same time. The climate crisis, growing economic inequalities, rise of far-right parties and growing support for authoritarian governance, just to name a few. While the reasons and mechanisms behind these issues are very complex, one important issue is the ability (or lack thereof) of the public to participate in decision-making and have their interests represented. More ambitious climate policies are ecologically necessary and popular. Similarly, many redistributive economic policies are largely beneficial, popular and leftist parties are the ones pushing for them. Why, then, are we witnessing these crises?

The over-representation of the interests of people with a higher socioeconomic status due to inequalities in political participation is an important issue to focus on. Wealthier and more educated people are more likely to participate in politics in institutional and uninstitutionalised forms, leading to the over-representation of their interests. Here, more irregular and weird forms of political action could have an important role. Our analysis of high-risk activism in the international climate movement shows that higher education is not related to high-risk activism, while identifying as part of the lower classes is. These two findings suggest that high-risk activism may differ from other forms on uninstitutionalised political participation. Different forms of high-risk activism, such as civil disobedience, and its potential for democratising political participation could help to reduce the inequalities and balance the representation of different interests.

Agraariaktivismi ja Keskustan kannatus. Niko Niemisalo (Lapin yliopisto)

Modernien joukkopuolueiden jäsenten määrä on ollut laskussa pitkään. Samalla vakiintuneet joukkopuolueet ovat menettäneet kannatustaan avoimesti populistisille haastajille. Tutkin väitöstutkimuksessani Suomen Keskustan nykytilaa ja tulevaisuutta muuttuvassa puoluekentässä poliittisen aktiivisuuden ja aktivismin mahdollisuuksien näkökulmista. Alustava tutkimuskysymykseni on: millaista voisi olla sellainen keskusta-aktivismi tai agraariaktivismi, joka on puolueväen piirissä kuviteltavissa / hyväksyttävissä ja samalla kannatuksen kannalta potentiaalisesti merkityksellistä? Ovatko traktorimarssit tai kesäteatterit ainoa vaihtoehto, vai voisiko puolue etsiä itseään epäkonventionaalisista suunnista?

Näkökulmani on autobiografinen, koska olen itse ollut mukana Keskustan toiminnassa. Näkökulmani on normatiivinen, koska pidän tärkeänä maltillisen keskivoiman olemassaoloa ja jatkuvuutta yhteiskunnassa. Olen tutkimuksessani alkuvaiheessa ja tarkentamassa teoreettista lähestymistapaani. Hahmottelen työryhmässä alustavia teemoja, joilla voi olla vaikutusta poliittisen aktivoitumisen, aktiivisuuden ja aktivismin hyväksyttävyyteen ja vaikuttavuuteen. Näitä teemoja ovat esimerkiksi toiminnan laillisuus, yhteisöllisyys, kannatus ja toiminnan koettu soveliaisuus, siis normaalius / outous.

Aktivismia rauhan ja ekofeminismin rajapinnalla. Tiina Seppälä (Helsingin yliopisto)

Osana Outo aktivismi -hanketta tutkin ekofeminististä rauhanaktivismia ja siihen liittyviä moniulotteisia jännitteitä kiristyneessä maailmanpoliittisessa tilanteessa, jossa rauhanliikkeen toimintaympäristö on radikaalisti muuttunut. Keskityn erityisesti näkökulmiin, jotka aktiivisesti haastavat yhteiskunnallisten diskurssien nopeaa

militarisoitumista sekä laajemminkin militaris-maskulinistista maailmankuvaa ja sen ihmiskeskeisyyttä.

Pohdin esityksessäni, miten ja miksi yhteiskunnallisessa keskustelussa saatetaan kyseenalaistaa ja pitää outona lähestymistapoja, jotka kutsuvat meitä kriittisesti pohtimaan, mitä ”rauha” tarkoittaa eri toimijoiden näkökulmasta (ihmiset, eläimet ja muut luonnon oliot), kenen/minkä elämää pidetään arvokkaana ja/tai millä tavoin feminististä ja monilajiseen ekologiseen solidaarisuuteen perustuvaa rauhaa voidaan edistää.

*Outo aktivismi -hankkeen julkaisusuunnitelmat ja Oudon aktivismin päivät-seminaari.
Tapio Nykänen (Oulun yliopisto)*

Outo aktivismi demokratian mahdollisuutena ja ongelmana -tutkimushanke työstää kahta aktivismia ja demokratiaa käsittelevää vertaisarvioitua yhteisjulkaisua; englanninkielistä teemanumeroa ja suomenkielistä kokoomateosta. Esittelen julkaisujen teemoja ja aikatauluja. Lisäksi kerron Oudon aktivismin päivät -seminaarista.

12. Parliaments as political microcosms

Coordinators:

Taru Haapala, Universidad Autónoma de Madrid (taru.haapala@uam.es)

Lise Moawad, Humboldt University of Berlin

Keywords: : Politics, representation, parliamentary studies

Abstract

Parliaments as microcosms: an analogy can be such a tiring cliché (North 2002:1).

Before being a very common comparison in politics, however, the microcosm was an allegory according to which a person, until the Renaissance, was often seen as a 'small world', a system of symbols in which each element relates to a larger whole (Douglas 2005:46). Outside of its esoteric understanding, the term has now gained negative connotations when it comes to the exercise of power. It commonly means an elite social milieu (the 'Parisian microcosm') or a political 'bubble' disconnected from the real needs of the citizens (the 'European microcosm'). In both cases, it designates a closed space and time, with its own rules. In comparison, it should be open and transparent in Fishkin's understanding of 'deliberative microcosm' and 'deliberative polling' (Fishkin 2002). It raises the question: should we consider the alternative of speaking of parliaments as microcosms? And what does this mean for parliaments in terms of representation, legislation and deliberation?

ENG

Presentations

Political significance and particularities of parliamentary assemblies of international organisations. Hanna-Mari Kivistö (University of Jyväskylä)

This paper addresses the political significance of parliamentary assemblies in international organisations. Although not being parliaments as such, these political arenas have both parliamentary features and some absorbing parliamentary particularities regarding, for instance, representation and deliberation. This paper considers the question in relation to the Parliamentary Assembly of the Council of Europe and its deliberations on human rights.

Representative democracy and social sciences. Lise Moawad (Humboldt University of Berlin)

Parliamentary debates are considered to be paradigmatic (Wiesner et al. 2017): not only because the participants have equal status and equal right to talk (Charaudeau 2017) or share the same space and time, but also because their discussion topics are made present in very specific ways (Latour 2018). Social sciences are one example of that: their mention in parliaments is not new (economic predictions have always served as a reference point), but how they are referred to have evolved (gender studies crystallise partisan opposition). In recent years, parliaments have become places where we no longer just discuss the conditions under which this kind of knowledge is produced but also the content of knowledge itself. What role do the social sciences play in staging the political fiction that is representative democracy? How do these functions play out in parliaments? Three cases will be investigated: the Assemblée Nationale (France), the Bundestag (Germany) and the House of Commons (UK). At the crossroads of legislative studies, STS and literary criticism, I plan to examine the (re)presentation of social sciences in parliamentary debates in the three parliaments between 2012 and 2022. Making the spatial dimension of where and how things happen explicit (Nieuwenhuis and Crouch 2017) will help us measure the influence of the physical surroundings of parliamentary debates on their form and style - and vice versa (Gardey 2015). The materiality of the places in which the debates are performed will be taken into consideration. But the main goal is to understand what these physical and mental topographies do to the boundaries of what is central or peripheral, visible or invisible (Rancière 2004) within parliamentarian discourses on social sciences.

Knowledge, Parliamentary Democracy and Political Actors: A Conceptual Analysis. Taru Haapala (Universidad Autónoma de Madrid)

This paper offers a conceptual examination of the interchanges and contributions of various actors (parliamentarians, lobbies, think tanks, private business actors) involved in European policymaking while navigating the increasing complexities of scientific knowledge and challenges of the democratic institutions. It asks: Who are the political actors involved? In what sense are they political? The analysis takes its cue from the debates around post-truth politics, deeply affecting the legitimacy of democratic institutions currently affecting EU regulation. It seeks to examine how we should, normatively speaking, envision the role of the diverse expertise actors claiming to have knowledge in terms of political decision-making, which requires a review of how parliaments deal with scientific knowledge and expertise. This dilemma will be investigated from the perspective of the systemic approach to EU policymaking (García-Gutián, Bouza and Haapala, 2024) emphasising the interactions between

Parliaments as political microcosms

parliaments having their institutional procedures and policymaking involving insider political knowledge as well as extraparlimentary experts, think tanks and lobbies in European democracies.

13. Participation in Governmental Policymaking

Coordinators:

Kati Rantala, University of Helsinki (kati.rantala@helsinki)

Noora Alasuutari, University of Helsinki

Keywords: Participation, government, policymaking, democracy, expertise

Abstract

This working group focuses on policymaking at the governmental level and its relation to participatory structures, processes, and guidelines, as well as participating or cooperating agencies.

FIN /ENG

Presentations

Evaluating Stakeholder Diversity and Inclusiveness in Regulatory Governance: A Comparative Analysis of Open Consultations and Preparatory Bodies in Finland. Noora Alasuutari (Helsingin yliopisto)

This paper delves into stakeholder consultations as a component of regulatory processes within the framework of regulatory governance. The paper addresses how different consultation approaches foster diverse and inclusive stakeholder participation by comparing engagement across open consultations and preparatory bodies, which are conducted within governmental venues. While the latter are less commonly employed in non-corporatist countries, similar closed consultation mechanisms, such as expert groups or advisory panels, are prevalent in many other political systems.

The two consultation formats are theoretically analyzed through various governance concepts, including participatory, collaborative, and regulatory governance. These concepts share common goals such as promoting inclusiveness, diversity, higher quality regulation, and accountability, yet they also exhibit distinct differences. This paper explores whether the choice of a consultation approach can be linked to these governance concepts to enhance understanding of consultation objectives and their potential to engage stakeholders. By comparing the two consultation formats and the stakeholders involved, we present findings on the levels of diversity and inclusiveness across different stakeholder types within each consultation approach.

The data for the study comprises 138 legislative proposals from the years 2013, 2017, and 2021, which included both open consultations and preparatory bodies during policy preparation in Finland, with nearly 10,000 stakeholders participating in total. Stakeholders are categorised into seven types, encompassing public authorities, companies, research entities, and various interest groups representing civil society.

Additionally, legislative proposals are classified into different policy area categories, allowing for an analysis of the impact of specific policy issues on stakeholder engagement. The paper is co-authored with Karoliina Majamaa and Kati Rantala.

Intersectionality via parliamentary committee hearings? Anne Maria Holli (University of Helsinki)

Utilizing intersectionality as a heuristic tool, the paper investigates marginalized groups' presence and intersectionality claims in Finnish parliamentary committee hearings. Drawing from feminist studies on political representation, group advocacy and institutionalism, it seeks, first, to find out whether and when single or multiple axis groups are consulted in standing committee hearings, and what kind of temporal change we can witness in these processes. Second, it analyzes whether and how these advocacy groups take up (or not) intersectional concerns or other disadvantaged groups' situation in their statements. The analysis utilizes a combination of quantitative and qualitative methods. The data consist of hearings data from 2005 onwards.

As intersectionality in parliamentary contexts is mostly studied via MPs' behaviour or discourse, the aim of the paper is to highlight the possibilities and new avenues that exploring intersectionality in a hearings context in a quite homogeneous parliament such as the Finnish one may bring to study. It also reveals some of the institutional constraints that impact on the re-presentation of multiply oppressed groups on the parliamentary scene.

Settler coloniality and the making of (new) Finnish security policy. Emma Kaskinen (Oulun yliopisto)

This presentation aims to critically explore Finnish security policymaking in relation to the Indigenous Sámi people and their homeland known as Sápmi. The focus is on the process leading to the Finnish Parliament approving the bilateral Defense Cooperation Agreement (DCA) with the United States and attached legislative proposals. The negotiations for a DCA deal between the US and Finland started soon after Russia's military invasion of Ukraine on February 24, 2022. The DCA can be interpreted in the broader context of increasing militarism in Finland, and it has been framed as a practical complementation of Finland's NATO membership. In this presentation, my attention will be on the sorts of expertise that were central in the DCA process, and what aspects led to the marginalization of the Sámi. The Sámi Parliament reportedly got to hear from the media about the plans to include the Ivalo Border Guard's premises in Sápmi for the use of US soldiers. The analyzed material consists of governmental documents, expert statements, and Parliament discussions. The aim is to explore the

ways in which settler colonial dynamics are reflected in the structures of the DCA legislative process. The presentation draws from existing literature on the relationship between policy(making) and Indigenous peoples in Western welfare states.

The presentation is based on a cowritten, unfinished article (with Hidefumi Nishiyama).

The impacts of a Climate Jury in a corporatist policy-making system. Katariina Kulha (Turun yliopisto)

The number of studies on Climate Assemblies' and other deliberative mini-publics' impact on public policy is growing. Research has demonstrated that the uptake of recommendations by mini-publics and other participatory mechanisms depends on e.g. recommendations' congruence with politicians' preferences and existing administrative practices (Font et al. 2018). Yet there is still a lack of understanding of mini-publics' policy influence in different policy-making contexts. In a policy-making system of 'routine corporatism' such as Finland (Vesa et al. 2018), mini-publics take place in an environment where policy-making and legislative work is carried out in close cooperation with interest groups. How does this reflect on the uptake of mini-publics' proposals?

This paper inspects the question through a case study. In spring 2021, the Finnish Ministry of Environment was preparing a new Medium-Term Climate Change Policy Plan, a document outlining concrete policy measures to reduce greenhouse gases in the upcoming 15 years. In addition to the standard stakeholder participation processes, the Ministry incorporated a Citizens' Jury in the Plan's preparation. The Jury's task was to provide comments on draft measures targeting consumers, which it did in the form of a common statement.

The Jury's embeddedness in the plan's preparation process presents an opportunity to inspect its recommendations in relation to the positions of various interest groups, and gauge the scope of the Jury's impact. To do this, the paper applies the Sequential Impact Matrix framework by Vrydagh & Caluwaerts (2020). It tracks the congruency of the Jury's recommendations with the government program and stakeholder and interest group statements, and inspects the recommendations' uptake in the finalized Policy Plan. The results help in estimating whether the Jury's recommendations made a difference to policy output in a routine corporatist policy-making process.

Lex Rovaniemi – Whose and which interests are represented in the statute drafting regarding short-term renting of apartments? Jenna Päläs (Itä-Suomen yliopisto) & Maria Hakkarainen (Lapin yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta)

The regulation governing the use of areas and buildings aims to reconcile various societal functions and the interests of different stakeholders in many ways. For example, the objective of the Land Use Act (132/1999, hereinafter referred to as LUA) is to organize land use and construction in such a way that it creates conditions for a good living environment and promotes ecological, economically, socially, and culturally sustainable development (LUA 1 §). Furthermore, areal planning must promote, among other things, the conditions for sufficient housing production, the functionality of communities, good construction, the operational conditions of business life, and the development of effective competition (LUA 5 § 1 mom.). Short-term renting of apartments has challenged the application of the current regulations defining the use of areas and buildings. While blurring the established demarcation between dwelling and commercial accommodation, short-term renting also complicates the reconciliation of various interests related to the phenomenon.

Indeed, the legal permissibility of short-term rentals is perceived as ambiguous, which has fueled disputes between different stakeholders. Whereas some actors demand municipal authorities and even legislators to intervene and regulate the phenomenon, others emphasize the positive economic impacts of the phenomenon on the local economy. Some stakeholders invoke the protection of property rights and the right of owners to dispose of their property. The Ministry of the Environment has attempted to eliminate the perceived legal ambiguity through legislative measures, but without success. In its statutory drafts, the Ministry of the Environment aimed to clarify the current legislation by defining the concepts of dwelling and accommodation. The statutory drafts received a critical and contradictory reception, and the legal-technical solutions of the drafts were questionable. Now, the work to clarify the law of short-term renting and reconcile different interests is continuing.

In our presentation, we will examine whose and what kinds of interests are represented in the renewal of the regulatory environment related to the short-term renting. We focus particularly on the interests that are connected to the Finnish short-term renting hot spot, Rovaniemi. The growth of platform-mediated short-term rentals has reached the scale and volume comparable to commercial accommodation. Simultaneously, the number of tourists and demand for accommodation are increasing in Rovaniemi. Hence, Rovaniemi is a nationally unique operational environment for short-term renting. Locally, the management of the phenomenon requires clarification of the regulatory environment. Furthermore, several stakeholders are emphasizing the need for the renewal of the current law to safeguard and legitimate their interests in the matter. Combining doctrinal legal approach with qualitative legal research, we analyze

statutory drafts, statements given to public hearings regarding these statutory drafts, and the upcoming legislative amendment by employing stakeholder analysis. Whose interests are acknowledged? How are these competing interests conceptualized as legally protected rights and expectations? As a result, we illustrate which interests, legal goods, and stakeholder perspectives were emphasized in the legislative preparation and, from a legal-systemic viewpoint, how they correspond to the value principles and objectives encompassed in the current law.

Exploring Dilemmas and Depoliticization in Inclusive Lawmaking: The Perspective of Silent Stakeholders. Kati Rantala (Helsingin yliopisto)

This paper explores dilemmas in the participatory and epistemic rationales for inclusive participation in lawmaking from the viewpoint of ‘silent agents’. The participatory rationale refers to participatory rights and the requirement to provide opportunities for the participation of all affected parties. The epistemic rationale pertains to obtaining policy-relevant knowledge. ‘Silent agents’ are individuals who possess experiential and contextual policy-relevant knowledge based on their everyday power of agency but lack the agentic power to participate in typical consultation procedures. Some have dormant agentic power, whereas many remain fundamentally silent. Conducting critical policy analysis, we elucidate their position in lawmaking against the rationales of inclusive participation and in relation to its normative basis, such as human rights conventions and transnational regulatory guidelines. We argue that the ideal of inclusiveness in regulatory policy is unrealistic and maintained by the depoliticization of the participatory process, generated by ‘master principles’ of both equality and equity through opaque governance language. The normative basis recognizes silent agents as important knowledge holders but downgrades their dormant agentic power. Transcending epistemic injustice in lawmaking requires supporting silent agents’ epistemic agency as active constructors of intersubjective, generalizable knowledge to challenge the structures that limit them. The paper is co-authored with Terhi Esko, Hanna Hämäläinen and Janne Salminen

14. Perspectives on Language in and about Parliament

Coordinators:

Martin Pettersson, University of Helsinki (martin.pettersson@helsinki.fi)

Jon Järvinen, University of Helsinki (jon.jarvinen@helsinki.fi)

Keywords: parliament, rhetoric, political actors, concepts

Abstract

Parliament serves as a central stage in politics and is often regarded as the heartbeat of democracy where the act of speaking is one of the main forms of doing. As such, parliamentary speech is influential both because it reflects and drives change. However, many aspects of these dynamics remain underexplored.

ENG

Presentations

The Culture of Parliamentary Debates in the 21st Century. Jon Järvinen (University of Helsinki)

How do societal changes—such as rising political polarization, the contestation of democratic principles, and the growing influence of social media—shape parliamentary debates in Finland? As a cornerstone of democratic governance, parliamentary debates influence political discourse, policy decisions, and public perceptions. However, as societies undergo rapid transformations in the 21st century, these debates may be evolving to reflect broader shifts in political culture. This research project examines these changing dynamics through three interrelated studies, each addressing a key dimension of Finland’s parliamentary debate culture.

First, the study investigates the politicization of democratic principles in Finland’s parliament. Traditionally, political competition has centered on economic and redistributive policies, but contemporary debates increasingly focus on democracy itself. Political parties, particularly radical challengers, contest fundamental democratic norms, raising concerns about democratic stability. This research examines parliamentary debates from 2015 to 2023 to explore how different political parties frame and politicize democratic principles in response to major crises, including the 2015 refugee crisis, the Covid-19 pandemic, and Russia’s full-scale invasion of Ukraine.

Second, the project examines the rise of affective polarization in parliamentary debates. As political rhetoric grows more emotionally charged, parliamentarians increasingly depict opponents in hostile terms. Using sentiment analysis, this study explores whether affective polarization has intensified within Finland’s parliament, mirroring broader trends in public opinion. By tracking shifts in rhetoric during the 21st

century, the research evaluates the implications of heightened polarization for democratic cooperation and governance.

Finally, the study explores how parliamentary debates are repurposed for performance on social media. Politicians increasingly share selectively edited video clips of debates online, shaping public perception through strategic framing. This research compares these social media clips with original parliamentary records to assess how political discourse is recontextualized for digital audiences. By examining patterns of selective editing, partisan framing, and audience engagement, the study sheds light on the intersection of political communication, media influence, and democratic transparency.

Together, these studies provide a deeper understanding of contemporary parliamentary discourse, highlighting the challenges posed by polarization, the erosion of democratic norms, and the digital transformation of political debate. While focusing on Finland, the findings offer broader insights into the resilience of democracy and the evolving nature of political communication in parliamentary systems.

The uses of narrative to construe societal experiences in the Finnish Parliament. Mari Hatavara (Tampere University)

Narrative is a mode for human cognition and social interaction, as narratives mediate experience, organize time and explain happenings. They are used scarcely in the Finnish Parliament, but at the same time are effective means to argue for a point of view (see Rautajoki et al. 2023). Politicians position themselves and others with narratives. Narratives about individual experience become representative of a group or an opinion, and narrative sequences suggest desired or avoidable outcomes. This talk explores narratives in the Finnish parliamentary talk at the 21st century, focusing particularly on how they are used to construe societal experience. I argue that the experiential points of view suggested in and through narratives help politicians make their point in a concise and appealing manner.

15. Planetary political imagination and freedom

Coordinator:

Eeva Mäkinen, University of Lapland (eeva.k.makinen@outlook.com)

Keywords: Political imagination, planetary, freedom, global/local

Abstract

We are living in an age of global erosion of political imagination. This can be seen within trends globally; erosion of politics and democracy, homogenization of knowledge and thought, depoliticization of imagination, as well as identity and post-truth politics. This homogenization of knowledge and expression is related to a condition which Achille Mbembe has called Dark Enlightenment, in which reason has seemingly reached its limits. At the same time, we are seeing the opportunity to think or act otherwise on a planetary level, when we are forced to face challenges which nation states are possibly unable to solve in their current form. This temporal call to action, what Frantz Fanon has called universal humanism, resonates with a time after the Second World War when Europe was determined to embark on its emancipatory journey. In a time of polarization, conflict and nationalist policies call for alternative ways of critical thought of the immediate present in relation to planetary challenges of the future.

FIN / ENG

Presentations

Hukkajoen hiljaiset marttyyrit: Paikallisen konfliktin planetaariset ulottuvuudet lajienvälisen politiikan kehyksessä. Sini Pyy (Lapin yliopisto)

Elokuussa 2024 Suomi kohahti, kun Suomussalmella, Kainuun maakunnassa, sijaitsevalla Hukkajoella, metsäyhtiö Stora Enson tilaamalla hakkuutyömaalla tapahtunut epäilty ympäristörikos nousi uutisotsikoihin. Uutisten mukaan metsäkoneet olivat ylittäneet satoja kertoja joen, jossa sijaitsee erittäin uhanalaiseksi luokiteltujen jokihelmisimpukoiden esiintymä. Yliajojen seurauksena jopa tuhansien uhanalaisten raakkujen epäillään kuolleen joko välittömästi, tai yliajojen nostattaman lietteen seurauksena. Tutkin pro gradu -tutkielmassani tapahtuman jälkeistä julkista mediakeskustelua hyödyntäen Julkisen oikeuttamisen analyysimetodia, sekä lajienvälisen politiikan viitekehystä erityisesti Rafi Youattin (2020) ajatteluun perustuen. Hukkajoen tapahtumat nostivat esiin konfliktin suomalaisen metsäteollisuuden ja sen käytäntöjen luontovaikutusten välillä, sekä kysymyksen tämänhetkisten valtiollisten luonnonsuojelutoimien riittävyydestä luontokatokriisin ja kuudennen sukupuuttoaalton ratkaisuina. Tutkielmassani tarkastelen keskustelussa esitettyjä luonnonsuojeluun liittyviä muutosvaatimuksia sekä niiden oikeutuksia peilaten niitä laajempaan keskusteluun neoliberalistisesta metsäteollisuudesta ja (villi)eläinten oikeuksista suhteessa luonnonvarojen käyttöön sekä antroposentrisesti/kapitalosentrisesti järjestäytyneeseen yhteiskuntaan ja sen harjoittamaan politiikkaan.

Tarkastelen tapauksesta noussutta keskustelua kansainvälisten suhteiden kontekstissa, seuraten Youattin (2020) huomiota siitä, että muunlajisten ja ihmisten välinen politiikka muistuttaa luonteeltaan vahvemmin suvereenien valtioiden välistä, kuin valtion ja kansalaisen välistä suhdetta. Hyödynnän konfliktin tulkinnassa elementtejä sekä biopolitiikasta ja biovallasta, relativistisesta ajattelusta sekä kansainvälisten suhteiden käsitteistä kuten turvallisuudesta, rajoista sekä suvereniteetistä, jatkaen näin keskustelua lajienvälisistä suhteista sekä muunlajisten oikeuksista ekokriisin aikana. Hypoteesini on, ettei Hukkajoen raakkutuhossa ole kyse vain yksittäisestä, lokaalista tapahtumasta, vaan että se on heijastusta laajemasta, antroposentrisestä/kapitalosentrisestä maailmankuvasta, jonka ihmis- ja pääomakeskeiset ajatusmallit mahdollistivat tuhansien suojeltujen jokiheimisimpukoiden kuoleman.

Aiheeni asettuu kansainvälisten suhteiden keskustelussa antroposeenin/kapitaloseenin (kapitaloseenista ks. esim. Crutzen ja Schwägerl 2011; antroposeenista ks. esim. Moore 2014) esitetyn kriisin taitekohtiin, sekä ajankohtaiseen pohdintaan posthumanististen maailmankuvien, planetaarisen ajattelun sekä vaihtoehtoisten ihmisen ja luonnon suhdetta kuvaavien teorioiden tarpeesta tulevaisuuden kansainvälisen politiikan järjestäytymiseen ilmastonmuutoksen ja muiden planetaaristen rajojen ylittymisen uhatessa globaalia turvallisuutta.

*Towards postcolonial universal political imagination; reimaginings of democracy.
Eeva Mäkinen (University of Lapland)*

This research includes an investigation of political imagination as a universal ontology and local plural political activity. The theoretical framework includes continental and postcolonial political philosophy. In this presentation, I will present a case study from Kenya which is part of the PhD project.

In the context of planetary politics, imagination can be seen as part of an ontological universal register. In this sense imagination is part of “becoming-politics” of a global-local that goes beyond the particular-universal distinction. This includes an ontological condition of excess of potential that is universal beyond the Western universalism and rationalism.

Imagination can be considered as “reason’s other”, in which case becoming-imagination or imagination-for-itself enables the potential for being otherwise outside the dogmatic image. Through primacy of imagination as difference and beyond experience produces a paradigm of performative nature of thought, existence and creation from the outside of the self.

Dreaming the Arctic : Visions, Politics, and Environmental Consciousness. Janne Sirniö, (MA Theology, Conflict Studies)

Drawing from fieldwork in Northern Sweden, our lecture explores how dreams and visions shape cognitive, cultural, and ethical engagements with Arctic landscapes. While visions guide action and influence future strategies, dreams – whether experienced, hoped, or lived – can challenge imposed narratives, offering insight into the psychological and cultural responses to environmental and societal change. The ongoing militarisation and industrialisation followed by environmental impacts reshape the Arctic. Tensions follow between local traditional practice and state-driven visions that frame the lands as a resource frontier. Eco-cognitive perspective and Indigenous research highlight how visions and dreams can reflect this enforced societal change. At the same time, alternative futures—such as tourism as a non-industrial practice—are experienced as more sustainable options, making activities like walking and dreaming appear as political resistance. The discussion emphasises how spirituality, land uses, and cognition intersect, revealing the significance of Arctic landscapes as a persisting voice in ethical perspectives.

Witnessing the Arctic : Place-Voice Between Light and Darkness. Åsa Andersson-Martti (MA Religious Studies)

The Arctic is a landscape where light and darkness are powerful political forces. While local communities view the region through its natural cycles, industrial governance uses artificial lighting to control landscapes, extract resources, and oversee Indigenous presence. This presentation examines the idea of place-voice, suggesting that landscapes communicate through memory and relationships as present actors in discussions. In contrast, large technological systems can alter perception, as artificial lighting imposes an extractivist mindset, disrupting traditional ways of knowing. The absence of darkness mirrors societal trends aligned with industrially optimised environments. Our lecture draws from Indigenous research and religious studies to analyse how these changes impact Arctic narratives. Indigenous artists like Britta Marakatt-Labba combat these challenges, revealing hidden truths of the Arctic through art and cultural expression. A critical look at the male-dominated engineering culture prioritising technological structures over caregiving and local stewardship is vital for understanding the enduring strength of Arctic landscapes amid industrialization

Human material and environmental legacies as the lynchpin to global policy challenges. Virpi Timonen, Federica Previtali, Friedemann Yi-Neumann, Malin Bäckman & Eunsil Shin

Interrelated social and environmental challenges call for ideation and responses that integrate the environmental and the social. Arising from the global megatrends of

wealth inequality and environmental degradation, two scenarios are outlined. The first scenario pertains to “the world as it is” where increasing concentration of wealth and aggravation of environmental crises is forecast by scientists and international organizations. In response to the widely recognized destructive aspects of Scenario 1, an alternative scenario is constructed, drawing on considerations that would guide a hypothetical Legacy Maker addressing the crises of Scenario 1 in the interest of ‘heirs’ including future generations and the more-than-human. This collective legacy-making is grounded in the cognitive dissonance experienced in view of the implications of Scenario 1, terror management related to human and ecosystems demise, concern with survival of assets (ecosystems), and altruistic principles of inheritance allocation. The Legacy Maker scenario entails orientation to (1) the future, (2) the more-than-human, and (3) justice as recognition and restitution. Legacy-making serves as a theoretical yet policy-oriented heuristic device for approaching the intertwined global challenges of inequality and environmental destruction.

16. Poliittisen talouden maailmat

Koordinaattorit

Johan Wahlsten, Helsingin yliopisto (johan.wahlsten@helsinki.fi)

Aatu Puhakka, Tampereen yliopisto (aatu.puhakka@tuni.fi)

Joel Hänninen, Helsingin yliopisto (joel.jm.hanninen@helsinki.fi)

Konsta Kotilainen, Helsingin yliopisto (konsta.kotilainen@helsinki.fi)

Avainsanat: poliittinen talous; monitieteisyys; keskinäisriippuvuus; ekologia

Abstrakti

Vertailevan ja kansainvälisen poliittisen talouden tutkimus ovat olleet lähes puoli vuosisataa merkittäviä politiikan tutkimuksen tieteenalan osa-alueita. Suomessa poliittisen talouden tutkimus on vakiintunut omaksi tutkimusalakseen 2000-luvun kuluessa. Vaikka poliittisen talouden tutkimuksella on monia institutionaalisia kytköksiä politiikan tutkimuksen oppiaineisiin, on se samalla myös perustavanlaatuisesti monitieteinen tutkimusala, joka ammentaa usein esimerkiksi sosiologiasta ja taloustieteistä. Alan historialliset juuret ulottuvatkin klassisen poliittisen talouden tutkimukseen 1700- ja 1800-luvuilla, aikaan ennen yhteiskuntatieteiden jakautumista erillisiksi tieteenaloikseen.

FIN

Presentaatiot

Keynesiläisen talouspolitiikan vallankumous Suomessa toisen maailman sodan jälkeen – politiikkamobiliteetin näkökulmia. Jussi Ahokas

Viime aikoina maantieteellinen politiikkamobiliteetin tutkimus on tarjonnut monia uusia näkökulmia erilaisten politiikkojen liikkeen ja muotoutumisen tarkasteluun. Mobiliteettikirjallisuudessa politiikat ymmärretään dynaamisina, muuttuvaisina ja ympäristöään muuttavina ideoina ja käytäntöinä. Omassa esityksessäni tarkastelen talouspolitiikan historiaa Suomessa hyödyntäen politiikkamobiliteetin viitekehystä. Tarkkaan ottaen tarkastelen sitä, tapahtuiko Suomessa niin sanottu keynesiläisen talouspolitiikan vallankumous 1940- ja 1950-luvuilla eli missä määrin suomalaisen talouspolitiikan ohjelmiin nousi Keynesin ja hänen seuraajiensa politiikkaideoita toisen maailmansodan jälkeen. Oma vastaukseni tähän kysymykseen on myönteinen (tapahtui), vaikka aiemmassa suomalaisessa tutkimuksessa keynesiläisyyden vaikutus Suomen talouspolitiikkaan on osin kyseenalaistettu.

An inquiry into the political economy of Big Tech (chapter of monograph dissertation).

Joel Hänninen

Recent events seem to have made untenable the old-fashioned perception that business and politics habit distinctly separate spheres of existence. Political economy has, ever since its emergence as a discipline, sought to transcend the distinction between politics and economy – instead focusing on how the one is implicated in the other, and vice versa. Today, this distinction holds truer than ever. In the months leading up to the 2024 US presidential elections and Trump’s presidential oath in early 2025, the most highly valued and the largest publicly owned companies in the world – Google, Facebook, Amazon and Apple – not only donated millions to Trump’s campaign and inauguration fund, but also aligned their social responsibility policies with the administration agenda, too. This marks a clear shift from Big Tech’s traditional alignment with the Democrats, even during Trump’s first term. Ultimately, the new alliances were brought to bear during the inauguration ceremony. The Big Tech CEOs stood in Trump’s vicinity in an event which, symbolically speaking, brought unashamedly together the political and legislative power with the corporate and economic power.

This paper is a chapter of the theoretical framework of my prospective monograph doctoral dissertation. As such, it deals with four conjoining sections: dialectics, political economy of Big Tech, corporate social responsibility, and ideology critique.

Alustoituva lobbaus - Suurten teknologiayritysten lobbausvalta EU:ssa. Laura Nordström

Suurten teknologiayritysten valta on yksi aikamme merkittävimmistä yhteiskunnallisista ja poliittisista haasteista. Samalla Euroopan unioni (EU) on noussut globaaliksi edelläkävijäksi teknologia-alan sääntelyssä. On jopa esitetty, että tämä EU:n sääntely vaikuttaa teknologia-alan sääntelyyn kolmansissa maissa Bryssel-efektin kautta. Nämä kaksi ilmiötä ovat merkittävästi kasvattaneet suurten teknologiajättien lobbausintoa EU:ssa. Esimerkiksi pelkästään viisi suurinta teknologiajättiä kasvattivat EU:n edunvalvontabudjettiaan kymmenkertaiseksi, lähes 30 miljoonaan euroon, vuosina 2013–2021.

Aiemmassa teknologiajättien valtaa koskevassa tutkimuksessa on käsitelty a) niiden alustamuodon ja verkostomallin tuomaa rakenteellista yritysvaltaa tai b) niiden harjoittamaa suoraa lobbausta poliittisessa päätöksenteossa. Kumpikaan näistä tutkimustraditioista ei riitä selittämään teknologiajättien monitasoista ja -kanavaista valtaa. Siksi tässä artikkelissa tuomme nämä kaksi traditiota yhteen ja osoitamme, miten alustoituminen vaikuttaa lobbausvalttaan. Määrittelemme myös lobbauksen käsitteen.

Tutkimustuloksemme perustuvat yli 50 haastatteluun EU:n digitaalipoliittisessa toimintaympäristössä aktiivisesti toimivien EU:n toimielimien edustajien ja sidosryhmien, muun muassa yksityisen sektorin, ajatushautomoiden ja teollisuusjärjestöjen edustajien kanssa. Heiltä on haastateltu sektorien viimeaikaisesta kehityksestä ja erityisesti lobbauksesta liittyen muun muassa ensimmäisen Ursula von der Leyenin komission urauurtavaan sääntelyyn eli digimarkkinasäädöksen (DMA) ja digipalvelusäädökseen (DSA). Tässä artikkelissa keskitymme politiikkatoimijoiden näkemyksiin näistä kysymyksistä.

Artikkeli on osa Maailma teknologiyhtiön silmin: Poliittinen vaikuttaminen alustakapitalismin aikakaudella (SEE-TECH) -tutkimusprojektia, jossa analysoidaan, kuinka suuret teknologiyritykset pyrkivät vaikuttamaan EU:n teknologiasääntelyyn niin Brysselissä, jäsenmaissa kuin kolmansissa maissa, jotka jäljittelevät EU:n politiikkaa.

Kuntien poliittinen talous toisen maailmansodan jälkeen. Aatu Puhakka

Monografiaväitöskirjani kuudennessa luvussa tarkastelen kuntatalouden historiaa talouskurin viitekehyksen avulla. Luvun tarkoitus on taustoittaa väitöskirjan seuraavan luvun empiiristä argumentaatioanalyysia sekä sitoa tiiviimmin yhteen teoreettinen viitekehys, talouskurin käsite, ja empiirinen analyysi.

Toisen maailmansodan jälkeistä aluepolitiikan aikaa on luonnehdittu eheytyksen ja hajautetun hyvinvointivaltion käsitteillä (Moisio 2012). Talouskasvu, demokratia sekä tasa-arvo toimivat toisiaan tukevinä elementteinä ja aluepolitiikka pyrki tasaamaan alueiden välisiä eroja ja mobilisoimaan syrjäseutujen passiivista väestöä osaksi kansantalouden kokonaistuotantoa. Kuntatalouden ohjausmekanismit kannustivat alueiden välisten erojen pienentämiseen ja palveluiden samantasoisuuteen eri puolilla Suomea. Kuntien tehtävät ja niihin kohdistuvat valvonta lisääntyivät. Lainarahoituksen puute aiheutti kuitenkin pullonkaulan kuntien talouden kasvulle.

1970-luvun puolivälistä lähtien julkinen sektori nähtiin Suomessakin laajenevissa määrin ongelmana, mutta tämä ei vielä johtanut hyvinvointivaltion karsimiseen, vaan ristiriitaisella 1980-luvulla hyvinvointivaltio laajeni samalla, kun markkinamekanismit vahvistuivat osana laajempaa uusliberalisaatiota. Kuntatalouden reformeilla ja kokeiluilla pyrittiin tehokkuuden ja tuottavuuden kasvattamiseen sekä kuntien vastuun ja vapauden lisäämiseen. Rahoitusmarkkinoiden avautuessa kuntien mahdollisuudet saada rahoitusta paranivat ja verotulojen laskiessa lainakanta kasvoi.

Viimeistään valtionosuusuudistuksen ja vuoden 1995 kuntalain myötä kuntatalouden ohjausmekanismit ja lainsäädäntö muuttuivat talouskuria painottaviksi. Lisäksi yleinen 1990-luvun talouskuripolitiikka kosketi erityisesti kuntia valtionosuusleikkausten myötä. Aluepolitiikan malliksi muotoutui alueiden välinen kilpailu aikaisemman

hajautetun hyvinvointivaltion sijaan. Toisaalta kuntien takauskeskuksen perustaminen mahdollisti kunnille edullisen lainansaannin ja vakaammat rahoitusolot. 2000-luvulla Paras-hankkeen yhteydessä luodut kriisikuntakriteerit vahvistivat talouskuriohjausta entisestään.

Kapitalismin vaikutus Suomen talouskasvuun. Olli Poropudas

Suomen talouskasvu käynnistyi 1800-luvun puolivälin jälkeen ja sen jälkeen nopeutui asteittain. Tutkimuksen tavoitteena on selittää, miksi kasvu käynnistyi ja miksi kasvu kiihtynyt. Tutkimus perustuu marxilaiseen kasvuteoriaan.

Suomen taloudellisen kasvun käynnistyminen noudattaa pääosin marxilaista kasvuteoriaa. Tarkasteluajanjakson alussa Suomi oli traditionaalinen talous, jossa markkinoiden merkitys oli vähäinen. Talouden kasvu käynnistyi, kun kapitalistinen markkinatalous alkoi korvata traditionaalista taloutta. Markkinoiden laajentuminen perustui moderniin teknologiaan ja massatuotantoon. Uuden teknologian käyttöönotto ja tehtaiden rakentaminen vaativat suuria pääomia, joita pystyivät tarjoamaan ennen kaikkea kauppiaat ja suuret kauppahuoneet. Kauppahuoneiden vauraus perustui merkantilistisen ajan privilegioihin, jotka olivat taanneet kauppiaille jopa ”hyperkannattavan” toimintaympäristön.

Kapitalistisen tuotannon laajenemisen taustalla olivat viennin ja kotimaisen kulutuksen kasvu, tuontisubstituutio ja liberaalinen elinkeinolainsäädäntö, sekä kapitalistista teollisuutta suosiva tullipolitiikka. Keskeisin tekijä oli matala palkkataso, joka teki kapitalistisista yrityksistä kannattavia suhteessa kotituotantoon, käsityöhön, kotiteollisuuteen, manufaktuureihin ja ulkomaiseen kilpailuun. Palkkataso oli matala, koska maaseudulta tulevan työvoiman tarjonta oli liki rajatonta. Maaseudulla oli paljon ihmisiä, jolla ei ollut omaa tilaa, eikä mahdollisuuksia kunnolliseen toimeentuloon. Taustalla oli pitkän aikavälin kehitys, jonka myötä väestö oli kasvanut, mutta maan omistus keskittynyt pienelle vähemmistölle. Tilattoman väestön asemassa tapahtui ratkaiseva heikennys 1800-luvun lopulla, kun elinkeinovapauden säätäminen pakotti tilattoman väestön hakeutumaan työmarkkinoille.

Auktoriteetti, eriarvoisuus ja valta ylikansallisten pääomaliikkeiden globaalihallinnassa. Johan Wahlsten

Pitkään voimistuneesta kauppaprotektionismista huolimatta elämme yhä historiallisesti massiivisten ylikansallisten finanssipääomaliikkeiden maailmassa. Viimeisen neljän vuosikymmenen aikana finanssipääoma on liikkunut suhteellisen vapaasti, valtavissa määrin sekä ennenäkemättömällä nopeudella kansallisvaltioiden välillä. Muun muassa eurodollarimarkkinoiden synty, teknologinen kehitys ja valtioiden

päätökset luopua toisen maailmansodan jälkeisestä pääomaliikkeiden sääntelystä tasoittivat tietä rahoituksen globalisaatiolle. Prosessiin myötävaikuttivat myös ylikansallisten pääomaliikkeiden globaalihallinnasta vastaavien IMF:n ja OECD:n säännöt, normit ja käytännöt. Vielä pitkälle 1980-lukua nämä organisaatiot tukivat rajat ylittävien pääomavirtojen sääntelyä. Kuitenkin 1980-luvulta eteenpäin IMF ja OECD ryhtyivät vaatimaan ja edistämään finanssipääoman vapaata ylikansallista liikkuvuutta ja tuomitsivat pääomavirtojen rajoittamisen. Vuosien 2007–2009 finanssikriisin jälkeen organisaatioiden sääntöihin ja normeihin on tehty kuitenkin useita muutoksia, jotka ovat tehneet näistä instituutioista osittain suvaitsevaisempia pääomaliikkeiden rajoittamiselle ja sääntelylle.

Mikä selittää finanssikriisin jälkeisiä muutoksia rajat ylittävien pääomavirtojen globaalihallinnassa? Vastoin tavanomaisia näkökulmia asiantuntija- tai länsimaavetoisesta rahoituksen ja rahatalouden globaalihallinnasta esitän, että muutoksien keskeinen ajuri on ollut IMF:n ja OECD:n sääntöjen ja normien kyseenalaistaminen niin kutsuttujen nousevien maiden toimesta. Historiallisesta institutionalismista, jälkikeynesiläisestä talousteoriasta sekä maailmanpolitiikan klassisen realismin perinteestä ammentamalla argumentoin, että kyseenalaistamisen oli seurausta kansainvälisten järjestöjen auktoriteetista pääomaliikkeitä koskevissa kysymyksissä, nousevien maiden eriarvoisesta asemasta kansainvälisessä rahajärjestelmässä sekä kyseisten maiden kasvaneesta vaikutusvallasta maailmanpolitiikassa ja -taloudessa. Valtasuhteiden muutokset puolestaan motivoivat IMF:ssä ja OECD:ssä hallitsevassa asemassa olevia länsimaita ja organisaatioiden sihteeristöä antamaan nouseville maille rajoitettuja myönnytyksiä tehdäkseen heidän vastustuksensa vaarattomaksi ja näin ennaltaehkäistäkseen rajallisia muutoksia haitallisempia poliittisia ja taloudellisia seurauksia. Finanssikriisin jälkeiset muutokset IMF:n ja OECD:n ylikansallisia pääomaliikkeitä koskeviin instituutioihin ovat olleet seurausta tästä kyseenalaistamisesta ja strategisten myönnytysten (kooptaatio) yhdistelmästä.

Kansainvälisen selvitysunionin toteuttamiskelpoisuudesta. Konsta Kotilainen

Kasvavien geotaloudellisten jännitteiden vuoksi etenkin Kiina, Brasilia ja muut BRICS-maat etsivät kuumeisesti vaihtoehtoja Yhdysvaltain dollarin hegemoniselle asemalle maailman kauppaa- ja reservivaluuttana. Monet dollarimääräisesti velkaantuneet valtiot varsinkin globaalissa etelässä suhtautuvat kansainvälisen valuuttahierarkian ravisteluun toiveikkaasti. Vaikka euromaat, Sveitsi, Japani ja Kanada puolestaan hyötyvät muun muassa keskuspankkiensa pysyvistä valuutanvaihtojärjestelyistä Federal Reserven kanssa, jopa ne ovat lähitulevaisuudessa pakotettuja pohtimaan, voiko Yhdysvaltoihin enää luottaa edes rahoituksellisen vakauden viimekätisenä takaajana. Yhdysvallat vaikuttaa edelleen halukkaalta, muttei enää poliittisesti tai

hallinnollisesti kykenevältä, puolustamaan dollarihegemoniaa. Maksujärjestelmä on vaakalaudalla ja myös Fedin itsenäisyys horjuu. Trumpin ja Muskin tempaukset ovatkin välittömämpi uhka dollarin globaalille asemalle kuin kaikki BRICS-maiden pyrkimykset yhteensä. Toimet toki vaikuttavat samaan suuntaan toimijoiden päinvastaisista intentioista huolimatta.

Kaikkien relevanttien toimijoiden olisi korkea aika ymmärtää, että yhdenkään yksittäisen valtion, alueen tai blokin valuuttahegemonia ei ole edes sen omien pidemmän aikavälin etujen mukaista – toimijoiden kokonaisedusta puhumattakaan. Kuten Keynes ja monet muut käsittivät jo 1940-luvulla, tarvitaan kansainvälinen selvitysunioni (International Clearing Union, ICU) sekä sen liikkeellelaskema globaali keskuspankkivaluutta. Vastaavia järjestelyjä on vaadittu monta kertaa sittemminkin, joskus jopa kansainvälisen talousulkopolitiikan korkeimmilla tasoilla.

Aiemmissa julkaisuissani olen argumentoinut, että ICU on edelleen sekä normatiivisesti että institutionaalisesti elinkelpoinen ehdotus. Selvitysunioni paitsi eliminoidisi dollarihegemoniasta johtuvat – ja kauppasotiin johtaneet – vaihtotaseiden epätasapainot, olisi se myös tärkeä osa vastausta ilmastonmuutokseen ja globaaliin ekologiseen kriisiin. Selvitysunioni mahdollistaisi keskinäisriippuvuuden demilitarisoinnin, keskittymisen globaaleihin katastrofaalisiin riskeihin sekä tarjoaisi uusia rahoitusratkaisuja. Mutta onko ICU toteuttamiskelpoinen? Kriittisestä yhteiskuntatieteellisestä realismista ja monilta eri aloilta ammentaen artikkelini tarkastelee vaihtoehtoisia kehityspolkuja sekä esittää erilaisia strategioita maailmanlaajuisen selvitysunionin vaiheittaiseksi toteuttamiseksi.

17. Political Theory

Coordinators:

Samuel Lindholm, University of Jyväskylä (samuel.j.lindholm@jyu.fi)

Janar Mihkelsaar, University of Jyväskylä

Keywords: theory, political theory, political thought, political philosophy

Abstract

Political theory—or political philosophy—is the study of concepts, discourses, ideas, principles, and values that form the basis of political systems, institutions, communities, and ideologies. As an amalgamation of political science, philosophy, and history, political theory addresses the presuppositions that underline the methodological and conceptual foundations of these disciplines.

FIN / SWE / ENG

Presentations'

Freedom and Dominance at the Limits of a Governmental Dispositif. Janar Mihkelsaar

Today the heterogeneous multitude of subversive subjects throws into crisis dominant governance paradigms. This situation imposes the question of whether the structural accidents and exceptions in the production of “subject positions” facilitate the growth of freedom or fall into dominance relationships. An argument can be made for either side. On the one hand, I argue, with reference to Paul B. Preciado, that “counter-sexual practices” transgress the government of sexuality in accordance with heterosexual technologies and thus allow freedom “outside” the binaries man/women. On the other hand, I argue, with reference to Giorgio Agamben, that broken governmental dispositifs still possess a power to capture the potentiality of human beings and produce new form of slavery.

Giovanni Botero's Biopolitical Populationism: Rethinking the History of Biopower.

Samuel Lindholm

The Italian political thinker and polymath Giovanni Botero (1544–1617) was a famous proponent of what is known today as populationism, the idea of maximizing the number of people within a political community. In this article, I claim that Botero's populationism and his other population political arguments act as early examples of what Michel Foucault calls biopolitics—the wide-ranging set of interventions used to optimize and maximize the population. At first glance, it is evident that populationism is reminiscent of biopolitics. However, to establish a solid connection between Botero's political thought and the discussion regarding this life-affirming power, one must also partake in the current debate on the history of biopolitics. This is because the

phenomenon has traditionally been seen as something that was not yet at play during Botero's era of early modernity and started to emerge only later, during the 18th century.

18. Politics of European Integration in the New Institutional Cycle

Coordinators:

Kimmo Elo, University of Eastern Finland (kimmo.elo@uef.fi)

Saila Heinikoski, Finnish Institute of International Affairs (saila.heinikoski@fiia.fi)

Keywords: EU Politics, Institutional Change, Geopolitical Challenges, Migration Policy, Environmental Crises

Abstract

European integration continues to evolve amidst significant challenges that test the resilience and adaptability of the European Union. The wars in Ukraine and the Middle East have placed considerable strain on the EU's foreign and security policies, highlighting the need for a cohesive response to global conflicts. Simultaneously, ongoing geopolitical tensions demand that the EU navigate a rapidly shifting international environment, where its role and influence are constantly being redefined.

In addition to external pressures, the EU faces critical internal challenges. Environmental crises, including climate change and biodiversity loss, require urgent, coordinated action. Migration, as both a humanitarian and political issue, remains at the forefront of the EU's policy agenda, sparking debates about solidarity and the Union's capacity for shared governance.

These pressing issues are further shaped by the political dynamics within the EU's institutions. The new European Commission and Parliament have seen a notable shift to the right, reflecting broader political realignments and rising divisions across member states. These changes underscore the evolving party-political landscape and its implications for European integration.

FIN / ENG / SWE

Presentations

Alustoituva lobbaus - Suurten teknologiayritysten lobbausvalta EU:ssa. Laura Nordström ja Matti Ylönen

Suurten teknologiayritysten valta on yksi aikamme merkittävimmistä yhteiskunnallisista ja poliittisista haasteista. Samalla Euroopan unioni (EU) on noussut globaaliksi edelläkävijäksi teknologia-alan sääntelyssä. On jopa esitetty, että tämä EU:n sääntely vaikuttaa teknologia-alan sääntelyyn kolmansissa maissa Bryssel-efektin kautta. Nämä kaksi ilmiötä ovat merkittävästi kasvattaneet suurten teknologiajättien lobbausintoa EU:ssa. Esimerkiksi pelkästään viisi suurinta teknologiajättiä kasvattivat EU:n

edunvalvontabudjettiaan kymmenkertaiseksi, lähes 30 miljoonaan euroon, vuosina 2013–2021.

Aiemmassa teknologiajättien valtaa koskevassa tutkimuksessa on käsitelty a) niiden alustamuodon ja verkostomallin tuomaa rakenteellista yritysvaltaa tai b) niiden harjoittamaa suoraa lobbausta poliittisessa päätöksenteossa. Kumpikaan näistä tutkimustraditioista ei riitä selittämään teknologiajättien monitasoista ja -kanavaista valtaa. Siksi tässä artikkelissa tuomme nämä kaksi traditiota yhteen ja osoitamme, miten alustoituminen vaikuttaa lobbaukseltaan. Määrittelemme myös lobbauksen käsitteen.

Tutkimustuloksemme perustuvat yli 50 haastatteluun EU:n digitaalipoliittisessa toimintaympäristössä aktiivisesti toimivien EU:n toimielimien edustajien ja sidosryhmien, muun muassa yksityisen sektorin, ajatushautomoiden ja teollisuusjärjestöjen edustajien kanssa. Heiltä on haastateltu sektorien viimeaikaisesta kehityksestä ja erityisesti lobbauksesta liittyen muun muassa ensimmäisen Ursula von der Leyenin komission urauurtavaan sääntelyyn eli digimarkkinasäädöksen (DMA) ja digipalvelusäädökseen (DSA). Tässä artikkelissa keskitymme politiikkatoimijoiden näkemyksiin näistä kysymyksistä.

Artikkeli on osa Maailma teknologiayhtiön silmin: Poliittinen vaikuttaminen alustakapitalismin aikakaudella (SEE-TECH) -tutkimusprojektia, jossa analysoidaan, kuinka suuret teknologiayritykset pyrkivät vaikuttamaan EU:n teknologiasäätelyyn niin Brysselissä, jäsenmaissa kuin kolmansissa maissa, jotka jäljittelevät EU:n politiikkaa.

Contested Equality: The Gendered Dynamics of Unpolitics in the European Parliament. Johanna Kantola, Barbara Gaweda and Valentine Berthet (University of Helsinki)

The European Parliament (EP) has a reputation of being a strong equality and human rights actor when compared to other EU institutions. It is also one of the few parliaments in the world which has officially and systematically committed itself to the principles of gender mainstreaming. At the same time, the EP is also a political institution where radical right populist actors have a strong presence. The EP political groups too are very differently positioned in relation to gender equality. Thus, the research objective of this paper is to study the radical right populist impact on the European Parliament and its political groups from a gender perspective. The paper uses the distinction between politics and ‘unpolitics’ (Taggart 2018; Zaun and Ripoll Servent 2023) to understand the effects of radical right populism on gender equality policymaking and on parliamentary democratic functioning. Theoretically, the paper seeks to contribute to the emerging discussion on ‘unpolitics’ through a gender lens. The paper uses a dataset of 140 elite interviews with MEPs and staff gathered in the European Parliament between 2018-2022. We develop a framework of four dimensions

to evaluate this impact: (i) discourses, (ii) policies, (iii) practices, and (iv) affective atmospheres. We show how the impact is visible at the discursive level where the radical right populists have challenged some dominant framings of gender equality. We distinguish between policy fields to show that despite some successes, anti-gender politics do not dominate and ambitious gendered policies are still put forward in the EP. Then, we demonstrate how the institutional context, the democratic practices of the parliament and political groups can be used by both the radical right populists and those seeking to contain their influence. Finally, we focus on affective atmospheres to show their polarised nature: both hostile towards gender equality and sustaining gender equality work through solidarities. We suggest that the interplay between politics and unpolitics in relation to each dimension creates a comprehensive understanding of the radical right populist impact on gender equality in the EP.

Migration as part of the EU external action: internal divisions and external deals. Saila Heinikoski

Migration has emerged as a central priority for the new European Commission, marking a shift in focus towards external action as a tool for managing migration. Recent developments highlight the Commission's willingness to endorse measures previously considered controversial or extreme. In addition to supporting externalisation measures such as the Italy-Albania agreement, the Commission has endorsed suspending the right to seek asylum in cases of instrumentalisation. Although internal divisions among member states persist, a consensus appears to be forming around return policies, with the Commission also announcing plans for new migration partnerships with Morocco and Jordan. Against the backdrop of the implementation of the EU Migration Pact, this institutional cycle reflects an intensified emphasis on the external dimension of migration policy. This shift is underscored by a May 2024 letter from a majority of member states urging the Commission to adopt innovative and pragmatic approaches to migration management.

This paper argues that previously unthinkable measures in EU migration policy have become normalised. For instance, while the British and Danish plans to transfer asylum-seekers to Rwanda were widely criticized, the Italy-Albania deal—allowing temporary lodging for Mediterranean asylum-seekers—has been met with less opposition. Similarly, while Polish pushbacks at the Belarusian border faced condemnation, Finland's 2024 legislation permitting deportations of potential asylum-seekers has sparked less controversy. Such measures, however, threaten the integrity of the current asylum system and erode the fundamental right to seek asylum. These developments also blur the lines between migration policy and other aspects of EU external relations, such as development aid, trade agreements, and security strategies, particularly in dealings with neighboring countries and regions.

19. Politics of reparation and extractivism

Coordinators:

Iuliia Gataulina, Tampere University (iuliia.gataulina@tuni.fi)

Henna-Elise Ventovirta, Tampere University (henna-elise.ventovirta@tuni.fi)

Keywords: extractivism, socio-ecological reparation, care, state power, capitalism

Abstract

This workshop aims to explore the intersections of socio-ecological reparations and extractivism. While the multidimensional planetary crisis exacerbates, responses that aim at repairing related human inequities and the damage done to ecosystems are already underway. Some of these responses are ancient, having persisted despite colonial violence, such as many indigenous practices of land stewardship. Others are emerging from contemporary movements of socio-ecological justice and further efforts of care for both human and more-than-human communities.

Simultaneously, we see a new wave of extractivism related to the green transition which, however, often continues colonial legacies and is reinforced for the beneficiation of international capital and/or states. This reinforcement of extractive capital often prompts authoritarian governance to secure either corporate or statist interests.

Finally, the politics of reparation and extraction illuminates broken and unjust political and economic architecture on various scales: we need to be attentive to the positionalities of the working class and capitalist peripheries, which often depend on extractive industries for livelihoods. This also prompts us to consider the reparations of (global) politics and political economies in general, of which extractivism is a part.

FIN / ENG

Presentation

Minerals at the Capitalist and Geopolitical Frontiers: The Rise of Extractivism in Finland.
Iuliia Gataulina (Tampere University, Postdoctoral researcher)

The contribution presents an analysis in progress for the research project “Pluriversal Waters: Tracing Hydro-Ontologies across Colonial-Extractivist Assemblages.” More specifically, the contribution discusses colonial projects of extractivist power in their new geographical frontiers and temporal dimensions.

While some regions are experiencing post-extractivist pasts or presents, this research explores the extractivist futures. Specifically, it examines the new wave of extractivism in Finland, driven by the so-called green transition. These new extractive developments can be characterized as colonial, as they employ similar tropes of “empty lands” for the sake of extractivism, benefiting the state and transnational capital. This new wave of

extractivism further militarizes and geopoliticizes the search for minerals in the current geopolitical climate.

Sámi Justice in the Era of Reconciliation. Rauna Kuokkanen (University of Lapland)

This paper explores the concept of Sámi justice and its significance for various actors at the intersection of reconciliation and the energy transition. The analysis focuses on Norway, where both the truth and reconciliation process and the energy transition are the most advanced among the three Nordic countries with Sámi populations and established truth and reconciliation commissions. Sámi justice is examined through activism surrounding the Fosen case, which highlights diverse positions, demands, and understandings of justice. The paper specifically investigates how justice is conceptualized by Sámi actors involved in the case, including activists challenging the government's failure to uphold Sámi human rights and the reindeer herders whose grazing lands are at the center of the dispute. It argues that while Sámi justice within the Fosen case aligns with broader frameworks of Indigenous environmental and climate justice, it also presents distinct dimensions that must be recognized to fully grasp the complexity of Indigenous justice. The study is grounded in a theoretical framework that integrates Elizabeth Strakosch's analysis of neoliberal Indigenous policy within settler colonialism and the 'post-welfare' state, along with Laura Shepherd's discourse analysis in international relations.

Reparative Activist Practices Amidst Resistance to Extractivism. Henna-Elise Ventovirta (Tampere University)

In the last decade, the intensification of the climate crisis and the extractivism of natural resources for fossil fuel economies and the so-called green transition have prompted social movements at the intersection of climate and environmental justice to adopt novel forms of resistance that combine direct action, civil disobedience, and prefigurative practices. These efforts aim to counter the business-as-usual approach of the global fossil fuel economy. A crucial element of these movements is reparative practices, which include fostering relations of care, creating and enacting postfossil and postcapitalist economies, and developing socio-political organisations that counteract various forms of discrimination by creating more inclusive, safer, and braver spaces.

Resistance to fossil fuel economies and other forms of extractivism is intertwined with efforts to repair not only the political economies that perpetuate socio-ecological emergencies but also the social relations shaped by extraction and fossil capitalism. Consequently, many climate and environmental justice movements have been intensively working on their internal structures of protest to repair while resisting. However, this development has not been without contestation, sometimes gendered, within the movements. Prefiguration and reparation through caring relations, emotional

awareness practices, and guidelines on discrimination sensitivity have been questioned and even juxtaposed with effective resistance and direct action. Yet, as activist burnout prevails in an increasingly hostile environment towards climate and environmental justice protesters, and legal repression intensifies, questions of reparative resistance become more prevalent and urgent to secure a sustainable future for eco-social movements.

Drawing from a multi-sited ethnography and embodied workshops among European climate justice activists, this paper investigates the role of reparative and prefigurative practices in resistance against extractivism. These practices are essential for creating resilient and sustainable movements. They address not only external socio-ecological crises but also internal dynamics, ensuring activists can continue their political work without succumbing to burnout or hostile internal conflicts. Understanding and integrating these practices can enhance the effectiveness and longevity of resistance efforts, ultimately contributing to a more just and equitable future paths of social movement organisation and political change.

20. The politics and policies of sustainable welfare

Coordinators:

Johanna Peltoniemi, Finnish Institute for Health and Welfare (johanna.peltoniemi@thl.fi)
Paula Saikkonen, Finnish Institute for Health and Welfare (paula.saikkonen@thl.fi)

Keywords: Sustainable welfare; welfare states; eco-social policies; political dynamics

Abstract

In welfare state research, eco-social policy has emerged as a paradigm that combines social goals, such as income security and skill upgrading, with decarbonization and respect for planetary boundaries. Similarly, the concept of a 'just transition' balances social justice with environmental imperatives. This panel explores various eco-social policies and their political dynamics, addressing social and environmental challenges in Finland, the EU, and beyond.

Although there are some large eco-social policy ideas, like just transitions, the actual policies, or regimes to implement them are mostly absent in EU countries. It is evident that the realization of eco-social policy ideas is complex and requires local, national, and international policy solutions. However, it is unclear how to combine these policies and gain citizens' support for transformative policies.

FIN / SWE / ENG

Presentations

The Contradictions of Activation Services in Promoting Social Citizenship: Long-Term Unemployed Jobseekers' Lived Experiences in the Finnish Welfare System. Sonja Ruottunen (Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos)

This paper critically examines the potential of activation services to promote the realisation of participants' social citizenship. Active labour market policies have been characterised as the turn from 'welfare-to-workfare' in welfare states in the late 20th century. These policies reflect the growing emphasis on labour market involvement as the precondition of full participation in social and political participation. In essence, the idea of activation connects income security and employment promotion by demanding the unemployed participate in services which are designed to bring them closer to the job market. These policies centre the activation of jobseekers as the main tool to improve employment levels and set varying conditions as a precondition for unemployment benefit recipience. Simultaneously, the claimed wellbeing benefits of activation to unemployed jobseekers remain a key justification for the existence of activation services. Particularly in the Finnish context, the services offered to the long-term unemployed under the umbrella of activation policies have often been represented as necessary as a means of promoting social inclusion of this often-disadvantaged group. In public discourses, using conditionality to obligate long-term

unemployed jobseekers to participate in various activation services, therefore, becomes a way to enable this group to realise their social citizenship as well a way to ensure they fulfil their responsibilities to wider society. This paper will critically examine this notion through a phenomenological analysis of long-term unemployed jobseekers' lived experiences with activation services. Drawing on 24 individual and 4 focus group interviews in the city of Espoo in Finland, this paper emphasises the role of the self-actualisation needs of autonomy, capability and relatedness as the basis of promoting participants' social citizenship. Welfare conditionality, however, is in direct conflict with these needs, making the interviewees' experiences with activation services contradictory. Overall, this paper agrees with Dukelow and Murphy's (2022) assertion that one of the keys to building a new eco-social policy framework is reshaping ALMPs away from restrictive conditionality towards policies that enable citizens to engage in all socially valuable of participation.

Obstacles and opportunities for transformative social policies in the Nordic welfare state. Paula Saikkonen & Johanna Peltoniemi

The chapter investigates how social security policies could be converted into transformative social policy to tackle climate crisis in the Nordic welfare state. As a Nordic, universal welfare state, Finland has implemented social policies aiming at equal opportunities instead of only poverty alleviation. However, its welfare model is unsustainable why transformative policies are needed. The welfare state should be reorganised in such a way that it significantly reduces its impact on emissions while still ensuring the conditions for the well-being of citizens, both now and in the future.

The Government Programme of Antti Rinne (later Sanna Marin, 2019-2023) set the ambitious goal of making Finland the first carbon neutral welfare society by 2035. Additionally, it established a parliamentary committee (2020-2027) to reform the social security system. We interpret the carbon neutrality target as an opportunity to convert social security policy into transformative social policy (see Mkandawire 2007). Our interest lies in the question: How was social security reform utilised as support for transformative social policy? What were the obstacles and opportunities for transformative policies that have arisen in this process?

Our empirical research material includes policy documents like the government programme and documents from the parliamentary social security committee's first period (2020-2023). Using content analyses carried by Atlas.ti, we identify both the opportunities and obstacles for transformative social policy in the process. We then discuss how social security reform has been leveraged to support transformative policies and whether it could have been utilised better.

According to preliminary analyses, the parliamentary committee has the potential to reach a consensus on this complicated matter. There was strong political will to

implement transformative policies, but the will did not convert into policies, therefore much greater attention should be paid to the decision-making practices. The current social atmosphere is not conducive to the long-term decision-making, the likely requirement of TSP. In the current polarising political environment, the differences of opinion have deepened which contrasts sharply with the previous, traditionally consensus-seeking political culture in the Nordic countries. At the end, the chapter reflects how the path dependency of the developed welfare system might hinder the transformative social policy.

Hyvinvoinnin paradigmat ja oikeudenmukainen kestävyysmurros. Teea Kortetmäki (Jyväskylän yliopisto) Annika Lonkila, Liia-Maria Raippalinna, Miikka Salo & Linda Majander

Koska hyvinvoinnin tavoittelu on yhteiskuntien toimintaa ohjaava ja eri politiikkatoimien perusteluina yleisesti hyväksytty tavoite, vallitseva ymmärrys hyvinvoinnista sekä siitä johdetut sanalliset ja mitattavat operationalisoinnit vaikuttavat huomattavasti siihen, millaisia kestävyysmurroksen politiikkatoimia pidetään yleisesti toivottuina, hyväksyttävänä tai vastustettavana. Samalla vaatimus oikeudenmukaisesta kestävyysmurroksesta kytkee sosiaalisen ja ympäristökysymyksen tiukasti toisiinsa ja nostaa esiin kysymyksen, onko hyvinvointi sosiaalisen näkökulman arvioimisen tärkein ankkuri vai tuleeko kestävyys siirtymän oikeudenmukaisuutta tarkastella laajemmin.

Tässä esitelmässä tarkastelemme hyvinvoinnin ja oikeudenmukaisen kestävyysmurroksen välistä yhteyttä paradigman käsitteen kautta. Vallitsevilla paradigmoilla eli laajasti jaettuilla ja itsestään selvinä pidetyillä ydinuskomuksilla todellisuuden luonteesta ja toivottavista asiointiloista on merkittävä vaikutus kestävyysmurroksen edistämisen mahdollisuuksiin ja siihen, millaisia murrospolkuja pidetään oikeudenmukaisina ja toivottavina. Samalla kestävyysmurroksen laajuus vaatii tarkastelemaan kriittisesti, ovatko hyvinvoinnin paradigmat nyky-Suomessa ylipäänsä yhteensopivia kestävyysmurroksen ja oikeudenmukaisuuden kanssa ja ovatko kaikki hyvinvointiväitteet oikeudenmukaisuuden nimissä perusteltavissa. Tarkastelemme sekä sitä, mitä hyvinvoinnin paradigma tarkoittaa, että sen suhdetta oikeudenmukaiselle siirtymälle esitettyihin oikeudenmukaisuuden ja kestävyiden minimin reunaehtoihin (just transition boundaries). Pääosin teoreettisen esityksen ohessa tarjoamme havainnollistavina esimerkkeinä alustavia löydöksiä laadullisesta tutkimuksesta, jossa tulkitsemme ja kuvaamme eri hallitusohjelmista välittyviä hyvinvointiin liittyviä paradigmaattisia oletuksia.

How do the citizens of the Nordic welfare state talk about well-being and why does it matter for sustainable welfare? Paula Saikkonen (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos)

The Nordic welfare states have managed to increase equality and life satisfaction, at least according to the international comparisons. However, their carbon and material footprints are at a high level and economic growth has been argued to be as a prerequisite for maintaining the current welfare systems. Yet, there is limited knowledge what citizens think or how they define their own well-being. The paper draws from Manfred MaxNeef's matrix on universal basic needs (subsistence, protection, affection, understanding, participation, leisure, creation, identity, freedom) and culturally dependent need satisfiers. The paper claims that the matrix can be utilised to formulate sustainable welfare policies. The research question is: How people themselves define needs and their satisfiers in the Finnish welfare state?

Research material consists of the focus group interviews collected in 2022-2024. The themes were 1) well-being - what does it mean? 2) How is well-being constructed? 3) What factors or issues bring or diminish well-being? 4) Is it possible to separate needs and wants, especially considering well-being? The matrix was utilised in second theme by asking what the participants think about nine needs and what is the importance of fulfilling those needs considering well-being. The participants of the focus groups represent different population groups living in Finland (ethnicity, socio-economic background, age groups). As research material focus group interviews gave an overview how the participants opinions differed or were similar.

According to preliminary observations, the participants emphasised somewhat different factors as essential for their well-being, partly depending on their personal life circumstances. However, in general, the matrix seemed to capture the dimensions of well-being. It enabled talk about factors of well-being and their connection to the need satisfiers. The preliminary results indicate that people themselves, in the interaction with others, define well-being in broad terms. Qualitative research data does not enable comparisons between the different population groups. However, it shows that several factors are essential for well-being. Therefore, preliminary results give a reason to ponder whether sustaining well-being in the welfare system is understood broadly enough.

21. Tulevaisuuden rikosoikeus: antroposentrisen syllisyyskäsityksen mureneminen ja sen yhteiskunnalliset vaikutukset

Koordinaattorit:

Tatu Hyttinen, Turun yliopisto (tatu.hyttinen@utu.fi)

Lauri Luoto, Lapin yliopisto

Avainsanat: Rikosoikeus, kriminaalipolitiikka, tulevaisuuden oikeusjärjestys

Abstrakti

Rikosoikeus on yhteiskuntapolitiikan järein työkalu. Ei ole täysin poissuljettua, että tulevaisuudessa rikosvastuu täytyy ulottaa myös älykkäisiin koneisiin, ihmismäisiin toimijoihin sekä aikaisempaa vahvemmin myös yrityksiin. Tämä tarkoittaisi yksilön vastuuta korostavan antroposentrisen syllisyyskäsityksen murentumista, jolla olisi merkittäviä seurannaisvaikutuksia paitsi rikosoikeuteen myös laajemmin yhteiskuntaan, kun kriminaalipoliittisen päätöksenteon kohteena eivät olisi enää vain ihmiset.

Työryhmässä on tarkoitus visioida, kuinka ihmiskeskisyydestä luopuminen muuttaisi oikeusjärjestystä ja yhteiskuntaa. Ihmiskeskisyyden murentuminen pakottaisi pohtimaan uudella tavalla myös rikosoikeuden käytön oikeutukseen liittyviä kysymyksiä.

FIN

Presentaatiot

Oikeushenkilön rangaistusvastuun tulevaisuus. Lauri Luoto

Rikosoikeus on perinteisesti ollut ihmiskeskeistä. Ihmiskeskeisyys on johtanut siihen, että rikosoikeuden käsitteet, periaatteet ja opit on kehitetty ihmistoimijaa silmällä pitäen. Oikeushenkilön rangaistusvastuu on ollut poikkeus rikosoikeuden ihmiskeskeisessä traditiossa. Toisaalta vaikka vastuumuoto on tunnettu pitkään, oikeushenkilön ihmisestä riippumattomasta rikosvastuusta ei ole voitu puhua: useimpien maiden rikoslaeissa oikeushenkilön rangaistusvastuu johdetaan siinä toimien ihmisten toiminnasta.

Oikeushenkilö voi kuitenkin olla paljon enemmän kuin siinä toimien ihmisten summa. Sillä voi olla oma identiteetti, joka vaikuttaa oikeushenkilössä toimivien ihmisten tekoihin ja päätöksiin, sekä toimijuus, joka mahdollistaa rikosten tekemisen tavalla, joka ei ole mahdollinen ilman oikeushenkilöä. Ihmiseen palautuva oikeushenkilön rangaistusvastuu onkin sokea monille oikeushenkilön erityispiirteille, joilla on iso

Tulevaisuuden rikosoikeus: antroposentrisen syyllisyyskäsitteiden mureneminen ja sen yhteiskunnalliset vaikutukset

vaikutus rikosten tekemiseen oikeushenkilökontekstissa. Sen vuoksi se ei myöskään ole optimaalinen tapa puuttua oikeushenkilöiden aiheuttamiin vahinkoseurauksiin.

Alustuksessa luonnostellaan tulevaisuuden ei-ihmiskeskeistä oikeushenkilön rangaistusvastuuta, joka tunnistaa oikeushenkilön itsenäisenä, oman toimijuuden ja syyllisyyden omaavana rikosoikeuden vastuusubjektina ja mahdollistaa nykyistä tehokkaamman puuttumisen oikeushenkilökontekstissa tehtyihin rikoksiin.

Rikosoikeudellisen syyllisyyskäsitteiden tulevaisuus. Tatu Hyttinen

Rikosoikeudessa niin rangaistusteoriat kuin rikosvastuun oikeutukseen liittyvät kysymykset ovat sidoksissa siihen, kuinka rikosoikeudellinen syyllisyys käsitteellistetään. Alustuksessa tarkastellaan rikosoikeudellisen syyllisyyskäsitteiden pysyvyyttä ja tulevaisuutta sekä visioidaan, kuinka mahdolliset muutokset syyllisyyskäsitteissä voisivat muuttaa rikosoikeutta.

Rikosten estämisen ja oikeusturvatakeiden yhteensovittaminen – itsekriminointisuoja preventiivisessä rahanpesusääntelyssä. Henna Hyvärinen

Rahanpesun estäminen ja siihen puuttuminen on ollut kansainvälisen kriminaalipolitiikan keskiössä viimeisten 20–30 vuoden ajan. Rahanpesun sääntelykokonaisuus koostuu rikosoikeudellisen sääntelyn lisäksi preventiivisestä sääntelystä, joka asettaa rahanpesulaissa määritellyille ilmoitusvelvollisille muun muassa velvollisuuden tuntee asiakas sekä velvollisuuden ilmoittaa epäilyttäviä liiketoimista rahanpesun selvittelykeskukselle. Preventiivisessä rahanpesusääntelyssä korostuu ilmoitusvelvollisten valvonta, jonka toteuttamiseksi valvontaviranomaisilla on laajat oikeudet saada ilmoitusvelvollisilta tarpeellisia tietoja ja selvityksiä. Mikäli ilmoitusvelvollisen toiminnassa on syyllistytty rahanpesuun, voi tietojenantovelvollisuuden täyttäminen saada aikaan rikosepäilyn rahanpesusta.

Alustuksessa arvioidaan preventiiviseen rahanpesusääntelyyn lukeutuvien tietojenantovelvollisuutta koskevien säännösten suhdetta keskeiseen oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeeseen, itsekriminointisuojaan. Miten eri suuntaan vievät intressit ovat sovittavissa yhteen ja mikä merkitys itsekriminointisuojoilla on hallinnolliseksi rikostentorjunnaksi lukeutuvaa rahanpesun preventiivistä sääntelyä sovellettaessa?

Ihmiskaupan uhrien rankaisemattomuusperiaate ja ei-inhimillisten toimijoiden vastuuvapausperusteet. Jani Hannonen

Tulevaisuuden rikosoikeus: antroposentrisen syyllisyyskäsitteiden mureneminen ja sen yhteiskunnalliset vaikutukset

Ihmiskaupan uhrien rankaisemattomuusperiaatteen mukaan hyväksikäytön kohteena olevia henkilöitä ei tule rangaista rikoksista, joihin heidät on painostettu osana hyväksikäyttöä. Rankaisemattomuusperiaate olisi mahdollista ymmärtää ihmiskaupan uhreja koskevana erityisenä anteeksiantoperusteena, mutta rikosoikeussystemaattisesti ehein etenemistapa olisi kehittää yleistä painostamiseen perustuvaa vastuuvapausperustetta.

Työryhmän alustuksessa hahmotellaan painostamiseen perustuvan vastuuvapausperusteen suhdetta ihmiskeskeisestä lähestymistavasta irtaantuvaan rikosoikeuteen. Alustuksessa jäsennetään anglo-saksisten vastuuvapausperusteiden teorioiden (theories of justification / excuse) ja rangaistusteorioiden suhdetta suomalaiseen vastuuvapausjärjestelmään.

Kiihottaminen kansanryhmää vastaan ja rikoskonkurrenssi. Jasmin Hannonen

Kiihottaminen kansanryhmää vastaan -tunnusmerkistön rangaistuskäytäntöä ei voida pitää kaikilta osin normatiivisesti koherenttina. Siinä missä soveltamiskäytännössä ei tunnisteta erilaisten tekojen moitittavuuden eroja, ei siinä myöskään ole kiinnitetty huomiota rikosten yksiköintikysymyksiin. Ongelmalliseksi nykyisen oikeustilan tekee kiihottamisrikoksen tunnusmerkistön jo melko vakiintunutkin oikeuskäytäntö, jossa tekoja tarkastellaan lähes automaattisesti yhtenä rikoksena konkurssikysymyksiin kantaa ottamatta. Käytäntö poikkeaa rikosoikeudelle ominaisesta tekojen pistemäisestä tarkastelusta, mikä osaltaan luo tarpeen tekojen kasuistisemmalle analysoinnille.

Alustuksessa pohditaan kiihottaminen kansanryhmää vastaan -tunnusmerkistön rikoskonkurrenssia luonnollisesta katsantokannasta käsin. Keskiössä on se, miten rikoskonkurrenssia tulisi tulkita kiihottamisrikosta sovellettaessa. Yleisten lainkonkurssikriteereiden lisäksi alustuksessa tarkastellaan tunnusmerkistön tavoitteita ja suojeleuintressejä ja arvioidaan niiden kautta nykyisen tulkintakäytännön riittävyttä, kun pyritään puuttumaan eri ihmisryhmiin kohdistuvaan rangaistavaan vihapuheeseen.

22. Water as an object and participant in politics

Koordinaattorit:

Monica Tennberg, Lapin yliopisto (monica.tennberg@ulapland.fi)

Sohvi Kangasluoma, Lapin yliopisto

Hannah Strauss-Mazzullo, Lapin yliopisto

Avainsanat: kriittinen vesitutkimus, merentutkimus, vesipolitiikka

Abstract

The world of politics does not only consist of land and air, water covers the majority of the planet. Water in its different forms and places is a part of societal activities and decision-making in multiple ways. Water is often considered in political science as an important natural resource, an object of cooperation and conflict, and technically governable. Water-related phenomena are also seen increasingly as societal problems and risks, such as floods threatening populated areas, rising sea levels, and pollution of groundwater. Animals dependent on water - salmon, freshwater pearl mussels, and seals - unite and separate people, but also motivate them to political action. Water as a perspective on human-nature relations problematizes the typical demarcation between sea and land areas and enables an examination of the political significance of water nature and its diversity.

FIN / ENG

Presentations

The private garden is political: how garden owners care for rain and snow. Hannah Strauss-Mazzullo (University of Lapland, Arctic Centre)

“Responsible” water use is commonly understood as reducing consumption of tap water as well as avoiding unnecessary pollution of wastewater through detergents etc. This paper proposes an expansion of responsible water care within the everyday context of the private sphere of influence. Considering the accumulative space of domestic gardens in the urban context, decisions made by gardeners are relevant in the mitigation and adaptation to climate change. Widely disseminated is the idea that gardens function as carbon sinks and recommendations on climate-friendly garden advice on the use of specific plants that absorb CO₂ or prevent the release of it. With respect to urban water management, the same plants can find purpose as part of a green-blue infrastructure that is able to reduce pluvial floods and filters pollutants and pathogens in rain- and meltwater through plant absorption or infiltration into the soil. Private decisions what to plant and whether to seal the surface around the house are thus political in the common effort to prevent environmental pollution, erosion and floods. What falls from the sky should be dealt with there, where it falls. In practice,

however, rain and meltwater running off from buildings and sealed surfaces is channelled and conveyed through pipes bare of filters to the nearest water bodies, increasing the risk for flood and pollution.

Biopolitics at the Hukkajoki River: The case of the river pearl mussel. Monica Tennberg (University of Lapland, Arctic Centre)

The river pearl mussel, which thrives in clean waters, is a critically endangered species in Finland. It is a key species. If it were to disappear from waterways, it would also affect harmfully other species as the river pearl mussel cleans the waters effectively. The reasons for the decline of the mussel have been pearl fishing (forbidden since 1955), river dredging, wastewater pollution, and water regulation. Despite conservation measures, there has been recent news about the river pearl mussel habitats that have been destroyed in various parts of Finland. I will discuss the case from 2024 fall when environmental damage was discovered at a forest harvesting site in Kainuu, Eastern Finland, at the Hukkajoki River. The case is being investigated as a serious nature conservation crime. Forestry machinery crossed a river, seriously damaging a known and protected river pearl mussel habitat. In this paper, I will discuss the case from the perspective of analytics of biopolitics (Lemke 2011) to explore the public debate about conflicting narratives about the event and how these narratives inform us about multispecies hierarchies, care for endangered species, and contemporary conservation practices.

Fluid Realities in the Baltic Sea: Geopolitics and Environmental Politics in the Nord Stream Project. Thorsten van der Kooij (Independent Researcher, Groningen, The Netherlands)

In the following, I explore the realities of the Baltic Sea through a discussion on the Nord Stream project. The Nord Stream project refers to a set of subsea gas pipelines running across the Baltic seabed connecting European energy markets to Russian gas supply. The energy dependency that arose between the European Union and Russia, made the project one of the most ambitious and controversial energy projects in recent history of the Baltic Sea (Bouzarovski and Konieczny, 2010). Consequently, the project is often considered a question of geopolitics, energy politics, or international law. However, in the following, I approach the Nord Stream project as a question of ontology of the Baltic Sea. As will be seen, the perspective of ontology reveals how realities of a natural marine space may be driven by geopolitical human interests.

Building on the argument that documents result from power struggles as described by concepts of 'inscription' and 'translation' (Callon, 1982), I unpack the Environmental

Impact Assessment of the first set of pipelines, known as Nord Stream 1. The Impact Assessment enacts the Baltic Sea as a legal space. Yet, enacted as a legal space, the Baltic Sea becomes a flat space based on legal boundaries, rendering its inhabitants as predictable and stagnant. In the chapter, I explore the consequences of this legal reality through the example of the animal inhabitants of the Baltic Sea, focussing on the cases of harbour porpoises and the bird species residing in and around the Baltic Sea.

Moreover, as argued by Mol, as different actors enact an object or space according to their own practices, it may become an ontological multiple of different enacted realities existing at the same time (Mol, 2002: 4-5). Taking this concept of ontological multiplicity, I explore different ontologies of the Baltic Sea that became apparent in the Nord Stream discussion. In doing so, the Baltic Sea emerges as a contested ontological multiple space; through different practices, different dynamics are ascribed to the Baltic Sea and its natural inhabitants. The chapter closes out by raising questions on what these contested ontologies of the Baltic Sea may mean in the context of environmental justice as well as the multispecies politics of the Baltic Sea. I return to the geopolitical controversies of the Nord Stream and question the project as a matter of 'politics of nature.' Different political actors manipulated the ontological multiplicity to achieve their own goals in the Nord Stream 1 project. The notion of 'politics of nature' may provide new angles to approach traditional security issues as complex multispecies problems, transcending the split between the human and the non-human.

Adapting to sea level rise: Media framing on sociotechnical and spatial imaginaries concerning MOSE as a megaproject. Henna Kakko (LUT)

The way the media frames climate change and adequate response to sea level rise (SLR) constitutes an important forum for public opinion formation and legitimization (Bolsen & Shapiro 2018; Schmidt et al., 2013). There is a wide amount of research dealing with sea level rise adaptation measures in low-income countries and small island countries (e.g., McMichael et al., 2021; Mortreux & Barnett 2009; Esteban et al 2019). The resource rich Europe mostly sees sea-level rise adaptation strategy in terms of protection showing strong reliance on technology (see Lebbe et al., 2021; Powell et al., 2019). Technological solutions such as MOSE, i.e. the high-tech experimental moveable barriers system that is capable of sealing off the Venetian Lagoon from the Adriatic Sea (Mel et al., 2021b), are meant to provide protection from sea-level rise. Venice – the European symbol of art and history – is facing increasingly frequent floods, putting UNESCO's cultural heritage city and its monuments in danger.

Media framing on sociotechnical imaginaries (see Jasanoff & Kim 2009, 2013; Jasanoff, 2015; Kuchler & Stigson 2024; Ferrante et al. 2024; Konrad & Böhle 2019; Braun and Kropp 2021; Jasanoff & Simmet 2021) and spatial imaginaries, as normative shared

meanings related to place (Chateau et al 2021; Davoudi 2018; Watkins 2015), play a central role in building political and public understanding of threats posed by sea-level rise. Media frames of sociotechnical imaginaries shape the expectations and perceived feasibility and desirability of protection measures legitimising the mobilisation and allocation of resources (see Konrad & Böhle 2019; Pfotenhauer & Jasanoff 2017), for instance, toward specific infrastructural and engineering solutions framing them as necessary and innovative. Sociotechnical imaginaries intertwine with spatial imaginaries building Venice as unique and expectational in terms of culture and history of which protection from sea-level rise becomes a central national concern. The literature on mega-projects (Flyvbjerg 2017: 2; Zhai et al. 2009: 99; Söderlund ym. 2017; Lehtonen 2019) highlight the complex, high-risk undertakings that are extremely expensive and take a considerable amount of time to build bringing significant changes to the community, region, the country, as well as, the environment, and technology (Zhai et al. 2009). MOSE – the acronym of biblical character Moses – represents a costly, ambitious engineering mega-project that protects Venice (Mel 2021; Molinaroli et al. 2019). MOSE bridges sociotechnical and spatial imaginaries by emerging technical-engineering visions with cultural and historical preservation values underlying the high level of trust to (national) technological solutions combined with shared understanding of Venice's uniqueness.

By using media data, the paper explores how sociotechnical and spatial imaginaries concerning MOSE as a megaproject are configured and framed in a geographical context in the Italian media.